

Πρακτικά

Ημερίδας Εργασίας

**«Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα
και μετάφραση»**

Αθήνα, 11 Απριλίου 2014

**Οργάνωση:
Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης
Μετάφρασης**

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	3
2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας.....	4
3. Περίληψεις ομιλιών	5
Περίληψη της ομιλίας του Βασίλη Κουτσιβίτη: Τι θέλουν οι μεταφραστές;	5
Περίληψη της ομιλίας του Μιχάλη Μοσχολιού: Η ορολογία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	5
Περίληψη της ομιλίας του Παναγιώτη Αλεβαντή: Χρήση εργαλείων ορολογίας και	
ανάγκες σε ορολογία - Αποτελέσματα ερωτηματολογίου	5
Περίληψη της ομιλίας του Κώστα Βαλεοντή: Ελληνική ορολογία – παρόν και μέλλον.....	6
Περίληψη της ομιλίας του Σπύρου Δόικα: Για περισσότερα και καλύτερα εργαλεία - Το παρόν.....	
και το μέλλον της μεταφραστικής τεχνολογίας).....	7
4. Ομάδες εργασίας	8
5. Συμπεράσματα ομάδων εργασίας.....	8
Συνοπτικά συμπεράσματα γαλάζιας ομάδας	
Συντονιστές: Κώστας Βαλεοντής, Φραγκούλης Κρόκος	8
Συνοπτικά συμπεράσματα κόκκινης ομάδας	
Συντονιστές: Σπύρος Δόικας, Μιχάλης Μοσχολιός	9
Συνοπτικά συμπεράσματα πράσινης ομάδας	
Συντονιστές: Παναγιώτης Αλεβαντής, Ιωάννης Σαριδάκης.....	10
6. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας	10
7. Προτάσεις.....	11
8. Κατάλογος συμμετεχόντων.....	12
9. Παραρτήματα.....	13

1. Εισαγωγή

Ο συντονισμός σε θέματα ορολογίας όλων των επίσημων μεταφραστικών φορέων στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και όλων όσοι ασχολούνται με τεχνικές ιδίως μεταφράσεις φαίνεται πως αποτελεί ακόμη ζητούμενο. Προσπάθειες, όπως εκείνες της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων (βάση ΙΑΤΕ, Ομάδα Τυποποίησης Ορολογίας - ΟΤΟ) αλλά και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (π.χ. translatum, lexilogia) αξίζει να συντονιστούν και να αξιοποιηθούν στην καθημερινή πρακτική των μεταφραστών της πρώτης γραμμής. Παράλληλα, υπάρχει ανάγκη για ένα εύχρηστο σύστημα ορολογικής υποστήριξης «έκτακτης ανάγκης» για την ορθή απόδοση όρων που εμφανίζονται για πρώτη φορά σε κείμενα προς μετάφραση.

Το Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οργάνωσε στις 11 Απριλίου 2014 Ημερίδα Εργασία με θέμα «**Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση**» στην οποία προσκλήθηκαν εκπρόσωποι των μεταφραστικών υπηρεσιών ελληνικής γλώσσας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των ελληνικών υπουργείων και άλλων οργανισμών με μεταφραστικές υπηρεσίες, φορείς που ασχολούνται με την ορολογία στην Ελλάδα (ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, Ακαδημία, translatum, κλπ.), εκπρόσωποι μεταφραστικών γραφείων που συνεργάζονται με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, και εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στόχος ήταν να γίνει ένας κατιδεασμός με αντικείμενο τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης. Η Ημερίδα Εργασίας έγινε στα γραφεία της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα (αίθουσα Σιώτη), Βασιλίσσης Σοφίας 2, ΑΘΗΝΑ - GR-106 74.

Βασική παράμετρος επιτυχίας του όποιου μελλοντικού σχεδιασμού δράσεων αποτελεί η σωστή αποτύπωση των ορολογικών αναγκών των μεταφραστών. Γι' αυτό πριν από την ημερίδα οι εν λόγω ανάγκες συγκεντρώθηκαν με ένα ερωτηματολόγιο το οποίο αναρτήθηκε στο διαδίκτυο και το οποίο εκλήθησαν να συμπληρώσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι μεταφραστές.

Στην Ημερίδα Εργασίας έγιναν εισηγήσεις σχετικά με τις ανάγκες των μεταφραστών, τις υφιστάμενες υπηρεσίες ορολογίας και τα διαθέσιμα εργαλεία. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε ομάδες οι οποίες κατέληξαν, μέσα από συζήτηση, σε προτάσεις για μελλοντικές δράσεις. Με βάση τις προτάσεις των ομάδων που παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια διαμορφώνονται κάποιες προτάσεις που αποτελούν αντικείμενο ευρύτερης συζήτησης και μελλοντικών δράσεων.

Προσκλήθηκαν εκπρόσωποι των εξής φορέων:

- Ευρωπαϊκά Θεσμικά Όργανα: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (οργανωτής), Συμβούλιο Υπουργών, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Επιτροπή Περιφερειών, Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ελληνικές υπηρεσίες: Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Τράπεζα της Ελλάδος, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Εργασίας, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας Πολίτη – Αστυνομία, Ελληνική Στατιστική Αρχή, Κλάδος Μεταφράσεων Κυπριακής Γραμματείας Τύπου & Πληροφοριών.
- Επαγγελματικές Ενώσεις Μεταφραστών: ΠΕΜ, ΠΕΕΜΠΠ και ΣΜΕΔ.
- Άλλοι φορείς: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, Ακαδημία Αθηνών, meta|φραση, Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης, Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου, translatum, μεταφραστικά γραφεία.
- Ακαδημαϊκή κοινότητα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας

9:00-9:30	Προσέλευση - Εγγραφές συμμετεχόντων
9:30-9:45	Χαιρετισμοί
9:45-10:15	Τι θέλουν οι μεταφραστές; <i>Βασίλης Κουτσιβίτης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή</i> Η ορολογία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, <i>Μιχάλης Μοσχολιός, Ευρωπαϊκή Επιτροπή</i> Χρήση εργαλείων ορολογίας και ανάγκες σε ορολογία (Αποτελέσματα ερωτηματολογίου), <i>Παναγιώτης Αλεβαντής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή</i>
10:15-10:45	Ελληνική ορολογία – παρόν και μέλλον, <i>Κώστας Βαλεοντής, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)</i>
10:45-11:15	Για περισσότερα και καλύτερα εργαλεία (Το παρόν και το μέλλον της μεταφραστικής τεχνολογίας), <i>Σπύρος Δόικας, translatum@translatum.gr</i>
11:15-11:30	Διάλειμμα για καφέ
11:30-13:30	Ομάδες εργασίας
13:30-14:30	Ελαφρό γεύμα
14:30-16:30	Αποτελέσματα ομάδων εργασίας - συζήτηση
16:30-17:00	Συμπεράσματα

3. Περιλήψεις ομιλιών¹

Περίληψη της ομιλίας του Βασίλη Κουτσιβίτη²

Τι θέλουν οι μεταφραστές:

Ο ομιλητής αναφέρθηκε με συντομία στην ανάγκη προσβασιμότητας και εγκυρότητας της παραγόμενης τεχνικής ορολογίας. Υπογράμμισε το πολύ θετικό έργο της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) και την πρόσφατη προσπάθεια της Ένωσης Ελλήνων Χημικών (ΕΕΧ) να οργανώσει το 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημικής Ονοματολογίας και Ορολογίας. Υπογράμμισε επίσης την ανάγκη συγκρότησης ειδικών κοινοτήτων για την επικύρωση της ειδικής ορολογίας.

Περίληψη της ομιλίας του Μιχάλη Μοσχολιού³

Η ορολογία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ο ομιλητής ανέφερε κατ' αρχάς ορισμένα στατιστικά στοιχεία της βάσης ορολογίας ΙΑΤΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αριθμός δελτίων, όροι ανά γλώσσα, αριθμός και γεωγραφική κατανομή αναζητήσεων και τις δέκα συχνότερες αναζητήσεις). Στη συνέχεια ανέλυσε σύντομα τις τρέχουσες εργασίες «συντήρησης» των όρων της ΙΑΤΕ, εργασίες οι οποίες περιλαμβάνουν:

- 1) Περιορισμό του «θορύβου» που παρατηρείται λόγω του γεγονότος ότι η ενσωμάτωση διαφόρων βάσεων στην ΙΑΤΕ δημιούργησε διπλοεγγραφές. Αφορά κυρίως τις «παλαιότερες» γλώσσες και ιδίως τις συλλογές της παλαιάς βάσης Eurodicautom.
- 2) Περιορισμό της «σιγής», δηλαδή της απουσίας όρων σε αρκετές γλώσσες, ιδίως στις «νεότερες».

Έτσι ο στόχος των ορολόγων σε διοργανικό επίπεδο είναι η συγχώνευση των διπλοεγγραφών και η προσθήκη των γλωσσών που απουσιάζουν.

Στη συνέχεια ο ομιλητής αναφέρθηκε στην Ομάδα Τυποποίησης Ορολογίας, στην οποία συμμετέχουν οι ελληνικές μεταφραστικές υπηρεσίες όλων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οποία συνεδριάζει τρεις φορές το χρόνο για να εγκρίνει τους όρους που υποβάλλουν οι μεταφραστές των θεσμικών οργάνων. Οι εγκριθέντες όροι εντάσσονται στην ΙΑΤΕ ως «πολύ αξιόπιστοι» (τέσσερα αστέρια). Ανέφερε επίσης τη δυνατότητα υποβολής παρατηρήσεων και διορθώσεων για μεμονωμένους όρους της ΙΑΤΕ μέσω της λειτουργίας «Feedback» που παρέχεται στο άνω δεξιό μέρος κάθε δελτίου της βάσης.

Περίληψη της ομιλίας του Παναγιώτη Αλεβαντή⁴

Χρήση εργαλείων ορολογίας και ανάγκες σε ορολογία - Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Ο ομιλητής ανέφερε ότι από 25 Φεβρουαρίου έως 31 Μαρτίου συμπληρώθηκαν συνολικά 186 ερωτηματολόγια και έδωσε την ταυτότητα των αποκριθέντων (σπουδές, χρόνια εμπειρίας στη μετάφραση, αν ασκούν τη μετάφραση ως κύρια απασχόληση, αν έχουν περάσει εξετάσεις πριν αρχίσουν να μεταφράζουν και τις κατηγορίες των κειμένων που μεταφράζουν). Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στις ανάγκες των αποκριθέντων σε ορολογία (επιστημονικές κατηγορίες όρων και συχνότητα αναζήτησης ορολογίας). Αναφέρθηκε επίσης στη συχνότητα χρήσης και στην αξιολόγηση των διάφορων εργαλείων ορολογίας αλλά και στα κριτήρια αποδεκτότητας των προτεινόμενων

---

¹ Οι διαφάνειες ή/και τα κείμενα των ομιλιών περιλαμβάνονται στο παράρτημα

² Επικεφαλής του Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

³ Υπεύθυνος ορολογίας, Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

⁴ Γραφείο Αθηνών, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

όρων που εφαρμόζονται. Στη συνέχεια, αναφερόμενος στο μέλλον, απαρίθμησε τους λόγους για τους οποίους τα υφιστάμενα εργαλεία δεν καλύπτουν τις ανάγκες σε ορολογία, τους λόγους για τους οποίους χρειάζεται ένα σύστημα ταχείας αντίδρασης για καινοφανείς όρους, την διάθεση των αποκριθέντων να συμβάλλουν στην διόρθωση των λαθών που εντοπίζουν στα εργαλεία αλλά και τους τύπους των εντοπιζόμενων λαθών. Αναφέρθηκε επίσης στην άγνοια των αποκριθέντων όσον αφορά τη δυνατότητα διόρθωσης των λαθών της ΙΑΤΕ και τα διεθνή πρότυπα ορολογίας. Τέλος αφού αναφέρθηκε στα κριτήρια που εφαρμόζουν οι αποκριθέντες σχετικά με την υιοθέτηση νεολογισμών ανέλυσε τις προτάσεις που υποβλήθηκαν (για το δίκτυο συνεργασίας, για τη βελτίωση εργαλείων, για τον εμπλουτισμό της ορολογίας και τέλος για την προβολή της ορολογίας και των υφιστάμενων εργαλείων).

Περίληψη της ομιλίας του Κώστα Βαλεοντή⁵ **Ελληνική ορολογία – παρόν και μέλλον**

Ο ομιλητής αναφέρθηκε αρχικά στις ορολογικές εργασίες των τεχνικών επιτροπών του ΕΛΟΤ ως τα πρώτα παραδείγματα συλλογικής (επιτροποκεντρικής) δομής εκπόνησης όρων. Το 1991 μάλιστα, υπογράφηκε μια «Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης εργασιών των επιτροπών και ομάδων εκπόνησης ελληνικής ορολογίας» από τις εξής ομάδες: τη Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΜΟΤΟ), τη Μόνιμη Επιτροπή Ορολογίας (ΜΕΠΟ) του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων (ΠΣΔΜ-Η), και τις τεχνικές επιτροπές ΤΕ21 (Αρχές Τεχνικής Ορολογίας), ΤΕ2/ΟΕ5 (Ακουστική – Ηχομόνωση) και ΤΕ48/ΟΕ1 (Ορολογία Πληροφορικής) του ΕΛΟΤ.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στη συνέχεια στις προσπάθειες που έγιναν κατά τη δεκαετία του 1990 για τη δημιουργία φορέα εθνικού ορολογικού συντονισμού. Αναφέρθηκε συγκεκριμένα στην εκπόνηση του συντονισμένου ερευνητικού προγράμματος «Απόδοση ορολογίας στα ελληνικά» και στο σχεδιασμό του εθνικού προγράμματος ορολογικού συντονισμού (ΕΠΟΣ) που αμφότερα έμειναν στο στάδιο του σχεδιασμού. Αναφέρθηκε επίσης στη δημιουργία της Ελληνικής Εταιρείας ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) και στις μέχρι σήμερα πετυχημένες δράσεις της που περιλαμβάνουν εκδόσεις εξειδικευμένων συλλογών ορολογίας, τις βάσεις δεδομένων INFOTERM και TELETERM, τη λειτουργία του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ), τη διοργάνωση των διεθνών συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», την έκδοση του ενημερωτικού δελτίου «Ορόγραμμα» καθώς και σε πρόταση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη δημιουργία μηχανισμού άμεσης απόκρισης σε ορολογικά αιτήματα. Μίλησε επίσης για την πρόταση της ΕΛΕΤΟ για τη δημιουργία Εθνικού Φορέα Ορολογίας» (ΕΦΟ) κατά τα πρότυπα του συστήματος εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας με στόχο τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής.

Μετά από αυτή την ιστορική αναδρομή ο ομιλητής αναφέρθηκε στις εργασίες της ΕΛΕΤΟ στον επιστημονικό τομέα, στους τομείς του καθορισμού αρχών και μεθόδων ορολογίας, στην εκπαίδευση και κατάρτιση, στην παραγωγή όρων, στην απόκριση σε αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων στα ελληνικά, στην παραγωγή όρων με επίσημη συνεργασία με άλλους συλλογικούς φορείς, και τέλος στον τομέα της διάθεσης και διάδοσης των όρων. Αναφέρθηκε επίσης στη συνεργασία της ΕΛΕΤΟ με άλλους φορείς όπως ο ΕΛΟΤ, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και το τμήμα Χημείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Δεν παρέλειψε επίσης να αναφερθεί στις εργασίες του Κέντρου Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών και στα διαδικτυακά φόρα (translatum) αλλά και στον ρόλο της ΙΑΤΕ.

Όσον αφορά το μέλλον της ορολογίας στην Ελλάδα, ο ομιλητής αναφέρθηκε τους τομείς στους οποίους θα συνεχίσει να δραστηριοποιείται η ΕΛΕΤΟ (συνέδρια, καθορισμός αρχών και μεθόδων, κατάρτιση, παραγωγή και διάθεση/διάδοση όρων) αλλά και στη συνεργασία της ΕΛΕΤΟ με τον ΕΛΟΤ και το ΤΕΕ που συνολικά απευθύνονται σε όλον σχεδόν τον τεχνικό κόσμο. Εν κατακλείδι, ο ομιλητής κατέθεσε ολοκληρωμένη πρόταση για την υλοποίηση Δικτύου Ορολογίας για την Ελληνική Γλώσσα

---

⁵ Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

και Μετάφραση με τρία «υποδίκτυα ορολογίας» (ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ και ΤΕΕ) και ομάδα Εισόδου-Εξόδου. Το δίκτυο προτείνεται να συσταθεί με βάση ειδικού μνημονίου συνεργασίας μεταξύ των τριών προαναφερθέντων φορέων.

Περίληψη της ομιλίας του Σπύρου Δόικα⁶

Για περισσότερα και καλύτερα εργαλεία - Το παρόν και το μέλλον της μεταφραστικής τεχνολογίας)

Ο ομιλητής αναφέρθηκε κατ' αρχάς στο όνειρο του «universal translator» των έργων επιστημονικής φαντασίας, ο οποίο γίνεται σταδιακά πραγματικότητα μέσα από τα διαθέσιμα εργαλεία. Ο ομιλητής έδωσε παραδείγματα εργαλείων που διατίθενται ήδη στην αγορά σε συγκεκριμένες κατηγορίες (για μεταφραστικό περιβάλλον, διαχείριση ορολογίας, παραλληλοποίηση κειμένων, μηχανική μετάφραση, εξόρυξη ορολογίας, ποιοτικού ελέγχου μεταφράσεων, αλλά και στις κατηγορίες: ηλεκτρονικά λεξικά, σώματα κειμένων, συστήματα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων, αναγνώρισης ομιλίας, επιτάχυνσης πληκτρολόγησης και ορθογραφικού ελέγχου).

Στη συνέχεια, ανέλυσε τη σημερινή κατάσταση όσον αφορά τα διαθέσιμα εργαλεία μεταφραστικού περιβάλλοντος που, σε ένα ενοποιημένο μεταφραστικό περιβάλλον, αξιοποιούν: μεταφραστικές μνήμες, βάσεις δεδομένων ορολογίας, μηχανές μηχανικής μετάφρασης, αυτόματη συμπλήρωση κατά την πληκτρολόγηση, εύκολη αναζήτηση σε εξωτερικούς πόρους (π.χ. διαδικτυακά λεξικά) και τη δυνατότητα ταυτόχρονης εργασίας πολλών μεταφραστών εξ αποστάσεως στο ίδιο έργο με χρήση των ίδιων πόρων. Εξήγησε επίσης γιατί η πλειονότητα των χρηστών δεν χρησιμοποιεί υπομονάδες ορολογίας σε μεταφραστικά εργαλεία.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στη σημερινή κατάσταση της μεταφραστικής αγοράς που χαρακτηρίζεται από αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης για μετάφραση, μείωση χρόνων παράδοσης, μείωση τιμών, κατακερματισμό – αντί για πλήρες κείμενο, θραύσματα κειμένου χωρίς συμφραζόμενα – και αδυναμία των μεταφραστών με υπόβαθρο ανθρωπιστικών επιστημών να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της τεχνολογίας. Και πρότεινε κάποιες λύσεις όπως α) χρήση μηχανικής μετάφρασης, β) εξατομίκευση την μηχανικής μετάφρασης ανάλογα με το έργο και τον πελάτη, γ) έξυπνη αλληλεπίδραση μεταφραστή-μηχανικής μετάφρασης όπου οι διορθώσεις του μεταφραστή να λαμβάνονται υπόψη σε πραγματικό χρόνο, δ) εκμετάλλευση των μεγάλων συνόλων δεδομένων και ενσωμάτωση σχετικών τεχνολογιών στα εργαλεία μεταφραστικού περιβάλλοντος, ε) εκπαίδευση των μεταφραστών στις νέες τεχνολογίες και τέλος στ) επαναπροσδιορισμό του επαγγέλματος του μεταφραστή.

Στην τελευταία φάση της ομιλίας του ο ομιλητής αναφέρθηκε σε μερικά προηγμένα εργαλεία που διατίθενται ήδη σήμερα. Αναφέρθηκε με παραδείγματα α) στη συνδυαστική χρήση πόρων στο πλαίσιο της λειτουργίας «deep miner» του DVX, β) στη χρήση των εργαλείων Linguee και TAUS γ) στο TM Anywhere, και δ) στο MATECAT⁷.

---

⁶ translatum@translatum.gr

⁷ Machine Translation Enhanced Computer Assisted Translation

4. Ομάδες εργασίας

Με βάση την αποτύπωση των αναγκών των μεταφραστών όπως προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο, στόχος της Ημερίδας Εργασίας ήταν να συγκεντρωθούν ιδέες και πρακτικά εφαρμόσιμες προτάσεις που να επιτρέψουν, μεταξύ άλλων:

- το συντονισμό και την αξιοποίηση υφιστάμενων συστημάτων (ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΙΑΤΕ, ΟΤΟ, translatum κλπ.) για την καλύτερη καθημερινή εξυπηρέτηση των μεταφραστών,
- την ανάπτυξη ενός εύχρηστου συστήματος ορολογικής υποστήριξης «έκτακτης ανάγκης» για την ορθή απόδοση όρων που εμφανίζονται για πρώτη φορά σε κείμενα προς μετάφραση, και γενικότερα, και
- έναν καλύτερο σχεδιασμό για το μέλλον.

Προτάθηκε, οι ομάδες εργασίας να προχωρήσουν:

1. σε κάποια αξιολόγηση τριών υφιστάμενων εργαλείων καθημερινής χρήσης (αναφέροντας μέχρι τρία θετικά και τρία αρνητικά στοιχεία),
2. στη διατύπωση ιδεών για τη δημιουργία δικτύου ανταλλαγής ορολογικών πληροφοριών και ταχείας απόκρισης σε ορολογικά ερωτήματα (τρεις τομείς προτεραιότητας και πως το φαντάζεται ο καθένας)
3. σε συζήτηση για πρακτικά εφαρμόσιμες προτάσεις (κατά προτίμηση με βάση τις ιδέες που έχουν ήδη εκφραστεί αλλά και για επιπλέον εργαλεία και μορφές ενημέρωσης και επικύρωσης σε θέματα ορολογίας) και τέλος
4. στη διατύπωση κάποιων συμπερασμάτων.

5. Συμπεράσματα ομάδων εργασίας

Συνοπτικά συμπεράσματα **γαλάζιας** ομάδας

Συντονιστές: Κώστας Βαλεοντής, Φραγκούλης Κρόκος⁸

1. Αξιολόγηση υφιστάμενων εργαλείων

ΙΑΤΕ. Θετικά στοιχεία: α) είναι η μεγαλύτερη πολυγλωσσική βάση όρων στον κόσμο, β) πρόσφατα έχει βελτιωθεί σημαντικά, γ) προχωρεί στην επικύρωση των όρων της και έχει ήδη επικυρωμένους το 21% (που επισημαίνονται με 4 αστέρια). **Αρνητικά στοιχεία (προβλήματα/προτάσεις):** α) ο χρήστης μπορεί να επιλέξει – για την αναζήτηση – είτε όλα τα θεματικά πεδία είτε μόνο ένα. Δεν μπορεί να επιλέξει δύο ή περισσότερα πεδία ή να αποκλείσει κάποια άλλα, β) να γίνει δυνατή η επιλογή ασαφούς αναζήτησης (fuzzy search) ώστε, εκτός από τα αποτελέσματα πλήρους ταύτισης με τον όρο αναζήτησης, να δίνονται και αποτελέσματα με μερική ταύτιση συνοδευόμενα από τον αντίστοιχο βαθμό ταύτισης, γ) δεν είναι δυνατή η άμεση επιστροφή στην αρχική σελίδα των αποτελεσμάτων από οποιαδήποτε σελίδα τους.

Διαδίκτυο (Google) (Διευκρινίστηκε ότι η αξιολόγηση του Διαδικτύου αφορά την τυχαία αναζήτηση): **Θετικά στοιχεία:** α) περιέχει εξαιρετικά μεγάλο πλήθος πληροφοριών, β) η στατιστική των αποτελεσμάτων βοηθά πολλές φορές όχι μόνο σε θέματα ορολογίας, αλλά και όσον αφορά την ορθογραφία και τη σύνταξη και όχι μόνο στα ελληνικά, αλλά π.χ. και στα αγγλικά, γ) στα αποτελέσματα αναζήτησης εμφανίζονται και αποτελέσματα από έγκυρες πηγές (κείμενα, γλωσσάρια κτλ. από ειδικούς φορείς ενός θεματικού πεδίου) και εναπόκειται στην κρίση του μεταφραστή να τα αξιολογήσει και να τα χρησιμοποιήσει. **Αρνητικά στοιχεία**

⁸ Διευθυντής Τυποποίησης, ΕΣΥΠ / ΕΛΟΤ

(προβλήματα/προτάσεις): α) ο χρήστης δεν μπορεί να επιλέξει ένα συγκεκριμένο θεματικό πεδίο στο οποίο να κάνει την αναζήτηση, β) στα αποτελέσματα αναζήτησης εμφανίζονται και αποτελέσματα από πολλές μη έγκυρες πηγές και εναπόκειται στην κρίση του μεταφραστή να τα αξιολογήσει και να τα αποκλείσει, γ) πολλές φορές, τα στατιστικά στοιχεία ενός λάθους είναι πολύ υψηλά γιατί αυτό αναπαράγεται από ισότοπο σε ισότοπο και από ιστολόγιο σε ιστολόγιο και χρειάζεται πολλή προσοχή.

Eur-Lex. Θετικά στοιχεία: α) περιέχει εξαιρετικά μεγάλο πλήθος κειμένων (τα οποία σήμερα μπορούν να απεικονιστούν ταυτόχρονα σε τρεις γλώσσες), β) υπάρχει συγκείμενο, γ) έχει μεγάλη αξιοπιστία. **Αρνητικά στοιχεία (προβλήματα/προτάσεις):** α) τελευταία έγινε δύσκολη (απαιτούνται πολλοί πληκτροισμοί), β) το μορφότυπο των κειμένων να γίνει πιο φιλικό, γ) μερικές φορές γίνεται λανθασμένος παραλληλισμός κειμένων.

2. Ιδέες για δημιουργία δικτύου ανταλλαγής ορολογικών πληροφοριών, και ταχείας απόκριση σε ορολογικά ερωτήματα

Από όλα τα μέλη της Ομάδας αναγνωρίστηκε η ανάγκη ύπαρξης ενός τέτοιου δικτύου. Ο Κ. Βαλεοντής εξήγησε περαιτέρω το μοντέλο δικτύου το οποίο προτείνει η ΕΛΕΤΟ και το οποίο παρουσίασε στην ομιλία του. Το δίκτυο αυτό προτείνεται καταρχάς να αποτελείται από τρία υποδίκτυα (της ΕΛΕΤΟ, του ΕΛΟΤ και του ΤΕΕ) και να περιλαμβάνει ένα και μόνο σημείο εισόδου-εξόδου τον ρόλο του οποίου τον παίζει η ΟΕΕ (Ομάδα Εισόδου-Εξόδου). Στα υποδίκτυα μπορούν να προστεθούν και άλλο, πέραν των τριών, οπότε και η ΟΕΕ να περιλάβει και εκπρόσωπο αυτού του υποδικτύου. Γενικά, υπήρξε συμφωνία των μελών της ομάδας σε ό,τι αφορά τις αρχές του μοντέλου της ΕΛΕΤΟ. Επισημάνθηκε, όμως ότι:

- α. πρέπει να εμπλακεί ενεργά η Δημόσια Διοίκηση στο δίκτυο (πράγμα που, όπως είπε ο Κ. Βαλεοντής, μπορεί να επιτευχθεί με την περαιτέρω ενίσχυση της Ομάδας Ορολογίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (συλλογικού μέλους της ΕΛΕΤΟ) με τις δέουσες αρμοδιότητες, ώστε να παίξει τον ρόλο κόμβου του δικτύου που θα δρα συντονιστικά στη Δημόσια Διοίκηση) και
- β. χρειάζεται να αποσαφηνιστεί το πλαίσιο λειτουργίας ενός τέτοιου δικτύου.

Συνοπτικά συμπεράσματα **κόκκινης ομάδας Συντονιστές: Σπύρος Δόικας, Μιχάλης Μοσχολιός**

Κατ' αρχάς η συζήτηση επικεντρώθηκε στα προβλήματα των πρόσφατων αλλαγών στην Eur-Lex. Η χρησιμότητα μειώθηκε και δεν έγινε σωστή αξιολόγηση πριν ανοίξει η βάση στο κοινό. Όταν γίνονται τέτοιες αλλαγές συνηθίζεται να λειτουργούν παράλληλα η παλαιά και η νέα βάση μέχρι να γίνει χρηστική η νέα εφαρμογή.

Διαπιστώθηκε ότι η χρήση της ορολογίας δεν είναι ενσωματωμένη στη μεταφραστική εργασία. Η ποιότητα των μεταφραστικών μνημών είναι συχνά προβληματική. Η δημιουργία γλωσσαρίων απαιτεί χρόνο και κόπο και συνήθως καλύπτει ένα μόνο έργο, ενώ είναι σχεδόν άχρηστο για τα υπόλοιπα. Επιπλέον απαιτεί και συντήρηση. Παράλληλα, τα υφιστάμενα εργαλεία δεν διευκολύνουν την εξαγωγή όρων.

Οι μεταφραστές στηρίζονται κυρίως σε ένα προσωπικό δίκτυο επαφών και δεν φανερώνουν διάθεση για συμμετοχή σε πλατφόρμα με εμπλοκή διαφόρων φορέων. Γι' αυτό προτείνεται η καταγραφή των δημόσιων φορέων μετάφρασης με τις ειδικότητες των μεταφραστών που μπορούν να συνεισφέρουν εφόσον προσεγγιστούν θετικά. Προτείνεται επίσης η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα που θα μπορούσε να αναπτύξει και κάποιο διαδικτυακό εργαλείο για τις σχετικές ανάγκες.

Συνοπτικά συμπεράσματα πράσινης ομάδας **Συντονιστές: Παναγιώτης Αλεβαντής, Ιωάννης Σαριδάκης⁹**

Επιβεβαιώθηκαν κατ' αρχάς τα προβλήματα της βάσης IATE, της Eur-Lex και των μεταφραστικών μνημών όπως εντοπίστηκαν από άλλες ομάδες και με βάση τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο. Επιβεβαιώθηκε η χρησιμότητα των ανθρώπινων δικτύων και προτάθηκε η μετατροπή τους σε ηλεκτρονικά προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία υιοθέτησης καινοφανών όρων με επικύρωση μέσω θεσμοθετημένων διαδικασιών στη συνέχεια.

Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ποσότητα ορολογίας που δεν αντιστοιχεί πάντα σε ικανοποιητική ποιότητα. Αυτό οφείλεται στις πολλαπλές αποδόσεις οι οποίες δημιουργούν πρόβλημα για την επιλογή του δόκιμου όρου, καθιστούν αναγκαία την εναρμόνιση μεταξύ γνωστικών πεδίων και για τις οποίες απαιτείται η παρουσίαση και των συνώνυμων όρων, αλλά και του συγκεκριμένου. Η βελτίωση της ποιότητας απαιτεί την έγκυρη άποψη εμπειρογνώμονα, τη θέσπιση διαδικασιών επιλογής της δόκιμης, σε σχέση με την καθιερωμένη ορολογία και την κατασκευή εργαλείων ενοποιημένης διερεύνησης (πρβλ. QUEST).

Προτείνεται η δημιουργία δικτύου ταχείας απόκρισης σε ορολογικά ερωτήματα που αφορούν καινοφανείς όρους, στο οποίο απαιτείται η συμμετοχή σε αυτό ειδικών στη γλώσσα, στη μετάφραση και στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα, η πρόβλεψη της συντήρησής του (π.χ. με την συνεισφορά δεδομένων), η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των πανεπιστημίων και ενδεχομένως η αξιοποίηση πόρων από το επόμενο χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ (2014-2020).

Απαιτείται επίσης η ενημέρωση των χρηστών για τις δυνατότητες διερεύνησης της χρήσης των διαθέσιμων εργαλείων στο πλαίσιο εκπαίδευσης στον τομέα της ορολογίας. Ένας πιο φιλόδοξος στόχος αφορά την εναρμόνιση της ορολογίας σε εθνικό επίπεδο.

Εκφράστηκε τέλος η ανάγκη εναρμόνισης της ελληνικής στρατιωτικής τεχνικής ορολογίας με την καθιερωμένη ελληνική ορολογία στα Ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα τεχνικής εναρμόνισης καθώς και η τεράστια ανάγκη για αντίστροφη μετάφραση.

6. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας

Ο Βασίλης Κουτσιβίτης συνόψισε τα συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας ως εξής:

- Διαπιστώθηκε η ανάγκη βελτίωσης αλλά και ενοποιημένης διερεύνησης των υφιστάμενων εργαλείων (βάση ορολογίας IATE, βάση νομικών δεδομένων Eur-Lex, μεταφραστικές μνήμες κλπ.).
- Διαπιστώθηκε η ανάγκη συγκέντρωσης των διαθέσιμων ορολογικών πόρων.
- Διαπιστώθηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός δικτύου άμεσης απάντησης σε ερωτήματα ορολογίας στο οποίο να συμμετέχουν και εμπειρογνώμονες από διάφορους τομείς. Το εν λόγω δίκτυο θα επιδιώξει τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης σε θεσμικά αλλά όχι γραφειοκρατικά πλαίσια.
- Διαπιστώθηκε τέλος, η ανάγκη θεσμικής επικύρωσης και εναρμόνισης της υφιστάμενης ορολογίας, αλλά και η ανάγκη θέσπισης κάποιων μεθόδων που θα επιτρέπουν την ομαλή αλληλεπίδραση των ενδιαφερομένων για την παραγωγή αποτελεσμάτων.

⁹ Στέλεχος Διεύθυνσης Τυποποίησης ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ

7. Προτάσεις

1. Για τη βελτίωση των υφιστάμενων εργαλείων:
  - α) Εισήγηση προς την Eur-Lex, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, με τις βελτιωτικές συστάσεις των συμμετεχόντων και τα συναφή σχόλια του ερωτηματολογίου.
  - β) Εισήγηση προς την ΙΑΤΕ, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, για τη διενέργεια διαγωνισμών για τον εμπλουτισμό της βάσης με ελληνική ορολογία.
  - γ) Εισήγηση προς τους υπεύθυνους, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, για συντονισμένη δράση διόρθωσης των μνημών με βάση τις υποδείξεις των χρηστών.
  - δ) Διοργάνωση παρουσιάσεων από το Γραφείο Αθηνών για χρήση Eur-Lex, ΙΑΤΕ και μνημών για μεταφραστές.
2. Για τη συγκέντρωση των διαθέσιμων ορολογικών πόρων:
  - α) Έκκληση προς όλους τους φορείς παραγωγής ορολογίας να χρησιμοποιούν παράλληλα με τους δικούς τους διαύλους διανομής και την ΙΑΤΕ ως αποθετήριο ελεγμένης ελληνικής ορολογίας.
  - β) Καθιέρωση της υποχρεωτικής υποβολής με κάθε (εσωτερικά ή εξωτερικά) μεταφραζόμενο κείμενο και ενός δελτίου ορολογίας με αναφορά στην χρησιμοποιηθείσα ορολογία
3. Για τη δημιουργία δικτύου άμεσης απάντησης σε ερωτήματα ορολογίας:
  - α) Σύσταση ομάδας εργασίας που θα καθορίσει τους τομείς για τους οποίους απαιτείται υποστήριξη και την (θεσμική αλλά όχι γραφειοκρατική) διαδικασία λειτουργίας.
  - β) Δημιουργία ιστότοπου για την εθελοντική εγγραφή των εμπειρογνομόνων που θα θελήσουν να αποτελέσουν μέρος του δικτύου.
4. Για τη θεσμική επικύρωση και εναρμόνιση της υφιστάμενης ορολογίας: σε συνδυασμό με το παραπάνω σημείο 1β) και με την ευθύνη της ΙΑΤΕ, διόρθωση, επικύρωση και εναρμόνιση υφιστάμενης ορολογίας.

8. Κατάλογος συμμετεχόντων

Όνοματεπώνυμο		Φορέας
Αλεβαντής	Παναγιώτης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αλεξοπούλου	Αλεξάνδρα	Υπουργείο Εξωτερικών
Αντώνογλου	Ελεάννα	Τράπεζα της Ελλάδας
Βαλεοντής	Κώστας	ΕΛΕΤΟ
Βεϊκόπουλος	Γιώργος	Υπουργείο Εξωτερικών
Βίτσιου	Αναστασία	Ακαδημία Αθηνών
Βούρκα	Κατερίνα	Συμβούλιο Υπουργών
Γαβριηλίδου	Μαρία	Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου
Γεωργουλέα	Μαρία	Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή/Επιτροπή Περιφερειών
Γούτσος	Διονύσιος	Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γρηγοριάδου	Πασχαλίνα	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Δημητριάδου	Αλεξάνδρα	Υπουργείο Προστασίας Πολίτη – Αστυνομία
Δημητρούλια	Τιτίκα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Δόικας	Σπύρος	Translatum
Δροσινού	Λήδα	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
Ζαχαρής	Κώστας	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Καλιώτη	Κατερίνα	Ελληνική Στατιστική Αρχή
Καμμάς	Πάμπος	Κυπριακός οργανισμός τυποποίησης
Καρά	Μαριάννα	Υπουργείο Δικαιοσύνης
Καραδελιόγλου	Πέτρος	Υπουργείο Εξωτερικών
Καρασίμος	Θανάσης	Ακαδημία Αθηνών
Καρυώτη	Όλγα	ΣΜΕΔ - Σύλλογος Μεταφραστών Επιμελητών Διορθωτών
Κατερινόπουλος	Απόστολος	Υπουργείο Υγείας
Κατσαρέλια	Χαρίκλεια	Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη – Αστυνομία
Κουγιουμτζιάν	Άννα	Υπουργείο Εργασίας
Κουτσιβίτης	Βασίλης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Κρόκος	Φραγκούλης	ΕΛΟΤ
Κυπριωτάκης	Όθων	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Λάβδα	Μαρίζα	ORCO
Μοσχολιός	Μιχάλης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Μουσαφίρη	Μαρία	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
Μπαλή	Μαρία	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Μπαμπούρης	Βασίλης	meta φραση
Μπελέγρης	Γιάννης	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης
Μυτιλιναίος	Νικόλαος	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Πανταζάρα	Ανδρομάχη-Βιργινία	Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Παπαδήμα	Μαρία	Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Παπακαλός	Πέτρος	Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης
Παυλίδης	Σάββας	ΓΛΩΣΣΗΜΑ
Πιπερίδης	Στέλιος	Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου
Πολίτης	Μιχάλης	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ρούσσου	Σοφία	Paspартu
Σαβίδου	Αναστασία	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Σαριδάκης	Ιωάννης	ΕΛΟΤ
Σταφυλιά	Δήμητρα	ΠΕΕΜΠΠ - Πανελλήνια Ένωση Επαγγελματιών Μεταφραστών
Σωσώνη	Βιλελμίνη	Πτυχιούχων Ιονίου Πανεπιστημίου
Τοράκη	Κατερίνα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Φυριππή	Ιωάννα	ΕΛΕΤΟ
Χαβουτσάς	Γεώργιος	Paspартu
Χατζηπαυλή	Χριστιάννα	Υπουργείο Οικονομικών
		Παγκύπρια Ένωση Πτυχιούχων Μεταφραστών & Διερμηνέων – ΠΕΠΤΥΜΕΔΙ

9. Παραρτήματα

1. *Η ορολογία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, - παρουσίαση Μιχάλη Μοσχολιού.
2. *Χρήση εργαλείων ορολογίας και ανάγκες σε ορολογία - Αποτελέσματα ερωτηματολογίου*, παρουσίαση Παναγιώτη Αλεβαντή.
3. *Ελληνική Ορολογία - παρόν και μέλλον*, παρουσίαση Κώστα Βαλεοντή.
Ελληνική Ορολογία - παρόν και μέλλον, αναλυτικό άρθρο Κώστα Βαλεοντή.
4. *Για περισσότερα και καλύτερα εργαλεία - το παρόν και το μέλλον της μεταφραστικής τεχνολογίας*, παρουσίαση Σπύρου Δόικα.
5. Κείμενο συμπερασμάτων γαλάζιας ομάδας, του Κώστα Βαλεοντή.
6. Κείμενο συμπερασμάτων πράσινης ομάδας, του Ιωάννη Σαριδάκη.
7. Φωτογραφίες από την εκδήλωση

Η ορολογία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η βάση ΙΑΤΕ και η Ομάδα Τυποποίησης
Ορολογίας

Michael.Moscholios@ec.europa.eu

ΙΑΤΕ ... Στατιστικά στοιχεία

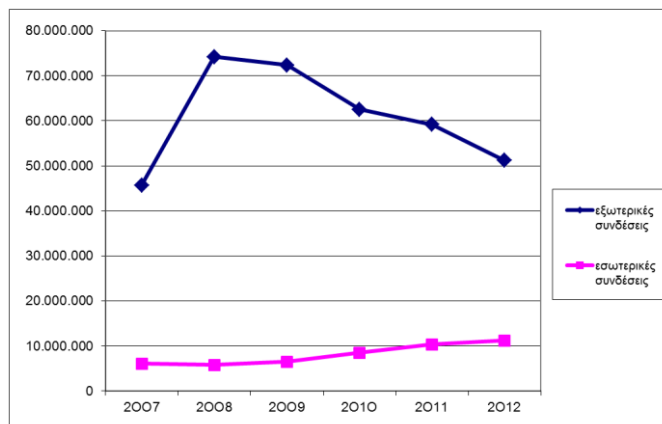
	Σύνολο	Επιτροπή	
Δελτία	1,47 εκατ.	0,86 εκατ.	περίπου 60 %
Όροι	8,7 εκατ.	5,7 εκατ.	
Συντομογραφίες	0,5 εκατ.	0,2 εκατ.	
Φράσεις	0,14 εκατ.	0,07 εκατ.	

ΑΘΗΝΑ 11/4/2014

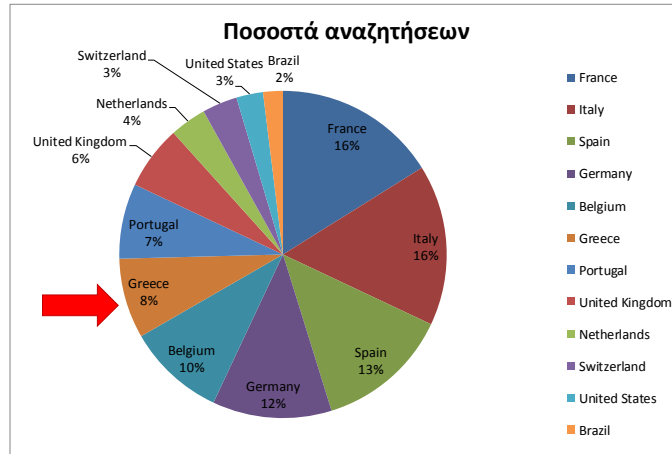
Όροι ανά γλώσσα

Γλώσσα	Αριθμός όρων	Γλώσσα	Αριθμός όρων
BG	32.080	IT	706.049
CS	37.535	LA	64.400
DA	605.520	LT	52.443
DE	1.038.515	LV	28.601
EL	525.563	MT	32.700
EN	1.415.793	NL	693.836
ES	619.675	PL	58.459
ET	40.030	PT	535.857
FI	331.308	RO	33.612
FR	1.352.133	SK	35.174
GA	54.508	SL	39.810
HR	8.453	SV	316.118
HU	48.641	Λοιπά	24.119

Αριθμός αναζητήσεων

Γεωγραφική κατανομή αναζητήσεων

ΙΑΤΕ "10 συχνότερες αναζητήσεις"

Εσωτερικές

controlled flight
forced labour
fiscal capacity
single supervisory mechanism
backstop
bail-in
custody
humanitarian aid
cloud computing
bank resolution

Εξωτερικές

provision
performance
compliance
release
claim
support
stakeholder
issue
range
scope

ΙΑΤΕ – τρέχουσες εργασίες

"θόρυβος"

- **Η ενοποίηση των διαφόρων βάσεων δημιουργήσε διπλοεγγραφές (κυρίως "παλαιότερες" γλώσσες)**

Συλλογές Eurodicautom

"σιγή"

- **Απουσία όρων σε αρκετές γλώσσες (κυρίως "νεότερες" γλώσσες)**

Διοργανικός στόχος των ορολόγων

- **Συγχώνευση των διπλοεγγραφών**
- **Προσθήκη των γλωσσών που απουσιάζουν**

ΟΤΟ – Ομάδα Τυποποίησης Ορολογίας

Συμμετέχουσες γλωσσικές υπηρεσίες (3 συνεδριάσεις ετησίως)

Γ. Δ. Μετάφρασης της Επιτροπής:
Υπηρεσία Μετάφρασης του Ευρ. Κοινοβουλίου
Υπηρεσία Διερμηνείας του Ευρ. Κοινοβουλίου
Γλωσσομαθείς νομικοί του Ευρ. Κοινοβουλίου
Υπηρεσία Μετάφρασης του Συμβουλίου
Γλωσσομαθείς νομικοί του Συμβουλίου
Γ.Δ. Διερμηνείας της Επιτροπής
Γλωσσομαθείς νομικοί της Επιτροπής
Υπηρεσία Μετάφρασης του Δικαστηρίου
Υπηρεσία Μετάφρασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων
Υπηρεσία Μετάφρασης ΟΚΕ/ΕΠ
Κέντρο Μετάφρασης
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

European Commission

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/vwiki/display/OTO

Spaces People Calendars Create

OTO

Pages

Blog

SPACE SHORTCUTS

Here you can add shortcut links to the most important content for your team or project. [Configure sidebar.](#)

CHILD PAGES

Pages

- OTO Home
  - 2013
    - Αρχείο
    - Πρακτικά
  - 3 more child pages
  - Create child page

Pages

OTO Home

Created by Mohamed GARGOURI, last modified by Michael MOSCHOLIOS on Mar 14, 2014

ΔΙΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΟΤΟ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

- Συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 2013
  - Πρακτικά
- Επόμενη συνεδρίαση: Φεβρουάριος 2014
  - Δελτία 2014

Σημείωμα-regulation-legislation

Correspondence among numbering systems

ΚΑΤΟΚ (Αρχείο Excel, με φίλτρα και αλφαβητική ταξινόμηση/αναζήτηση)

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΟΡΩΝ ΣΤΑ ΔΕΛΤΙΑ: η αναζήτηση είναι πλήρους κειμένου (full text).

Search

Ταχεία πρόσβαση στις σελίδες: Απεικόνιση της δενδρικής δομής

- 2013
- Αρχείο

European Commission

ΙΑΤΕ και ΟΤΟ : τυποποιημένοι όροι

English (en) [Help](#)

en > el (domain: Any domain, type of search: All)

Result 1 - 3 of 3 for **hydraulic fracturing**

Natural resources, Energy industry, Mining industry [Council]		Full entry
fracking	★★★★	
hydro-frac	★★★★	
hydrofracturing	★★★★	
EN hydro-fracturing	★★★★	
hydraulic fracturing	★★★★	
HF	★★★★	
fracing (Deprecated)	★★★★	
υδραυλική ρωγμάτωση	★★★★	
EL διάρρηξη	★★★★	
υδρορωγμάτωση	★★★★	

ΙΑΤΕ και ΟΤΟ : επικοινωνία

English (en)
Search Screen Help

Feedback

Domain	Financing
el	
Term	πληθοχρηματοδότηση
Reliability	4 (Very reliable)
Term Ref.	maritimes.gr http://www.maritimes.gr/reso_ [5/11/2013]
Context	Οι νεοφυείς επιχειρήσεις και οι επιχειρηματίες μπορεί σύντομα να προσεγγίσουν μεγαλύτερο αριθμό δυνατικών επενδύσεων μέσω δικτυωκών τόπων επιχορήγησης που θα λειτουργούν με τον όρο «πληθοχρηματοδότηση» (crowd funding) που προτείνονται από τις ομοσπονδιακές ρυθμιστικές αρχές.
Context Ref.	maritimes.gr http://www.maritimes.gr/reso_ [5/11/2013]
Term Note	ΟΤΟ, 18/10/2013
Date	05/11/2013
Term	διαδικτυακός έρwanος
Reliability	4 (Very reliable)
Term Ref.	News123 http://www.news123.gr/nea/ta_ [5/11/2013]
Context	Διαδικτυακός έρwanος για τον Σύνουιντεν Την πρόθεση του να ξεκινήσει προσπάθεια συγκέντρωσης χρημάτων, μέσω διαδικτύου, υπέρ του Ένωσανιν Σύνουιντεν, εξέφρασε ρώσος γεωρwanιστής.
Context Ref.	News123 http://www.news123.gr/nea/ta_ [5/11/2013]
Term Note	ΟΤΟ, 18/10/2013
Date	05/11/2013
Term	συμμετοχική χρηματοδότηση
Reliability	3 (Reliable)
Term Ref.	Πανεπιστήμιο Μακεδωνίας http://dspace.lib.uom.gr/bit_ και

http://ec.europa.eu/translation/greek/guidelines/el_guidelines_en.htm

- Lithuanian
- Hungarian
- Maltese
- Dutch
- Polish
- Portuguese
- Romanian
- Slovak
- Slovenian
- Finnish
- Swedish

Contractor guides

Guidelines

- [Guide for contractors translating for the European Commission](#) (391 kB)
- [Translation checklist](#) (206 kB)

EU terminology

- [ΙΑΤΕ](#) – EU terminology database
- [EUCustoms](#) – online customs tariff database
- [EU Budget online](#)
- [RAMON](#) – Eurostat's statistical metadata website (including combined nomenclature)

Style guides

- [Greek style guide](#) (3 Mb) – DG Translation in-house style guide
- [Institutional Style Guide – for Greek](#)
- [Joint practical guide for EU legislative drafting – for Greek](#)

Language-specific information

Terminology and glossaries

- [Register of standardised terms](#) (544 kB) (KATOK)

Models and templates

- [LegisWrite models \(EU/FR/EN\)](#) (1.94 Mb)
- [Law](#) (100 kB)
- [Draft law](#) (95 kB)

Useful links (national legislation / authorities / expert bodies)

- see also [Language resources and useful links for Greek](#)

Χρήση εργαλείων ορολογίας και ανάγκες σε ορολογία

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου
Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης

Παναγιώτης ΑΛΕΒΑΝΤΗΣ

Ημερίδα Εργασίας
«Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα
και μετάφραση» Αθήνα, 11/4/2014

Ιστορικό

- Σύνταξη του ερωτηματολογίου
  - Παναγιώτης Αλεβαντής
- Παρατηρήσεις
  - Λίνα Γρηγοριάδου
  - Βασίλης Κουτσιβίτης
  - Μιχάλης Μοσχολιός
  - Κώστας Βαλεοντής
  - Ιωάννης Σαριδάκης
- Ηλεκτρονική εφαρμογή (EUsurveys)
  - Βάγια Πανοπούλου

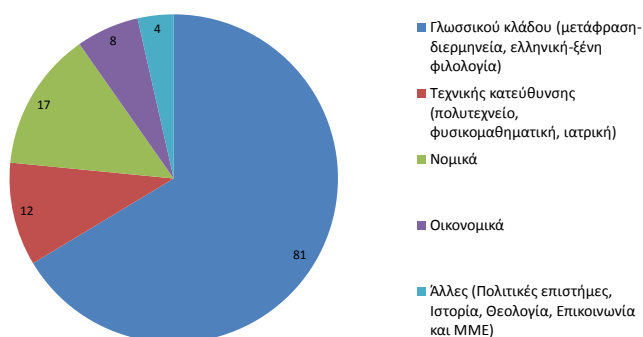
1. Ταυτότητα αποκριθέντων

Από 25/2 έως 31/3 συμπληρώθηκαν
συνολικά 186 ερωτηματολόγια

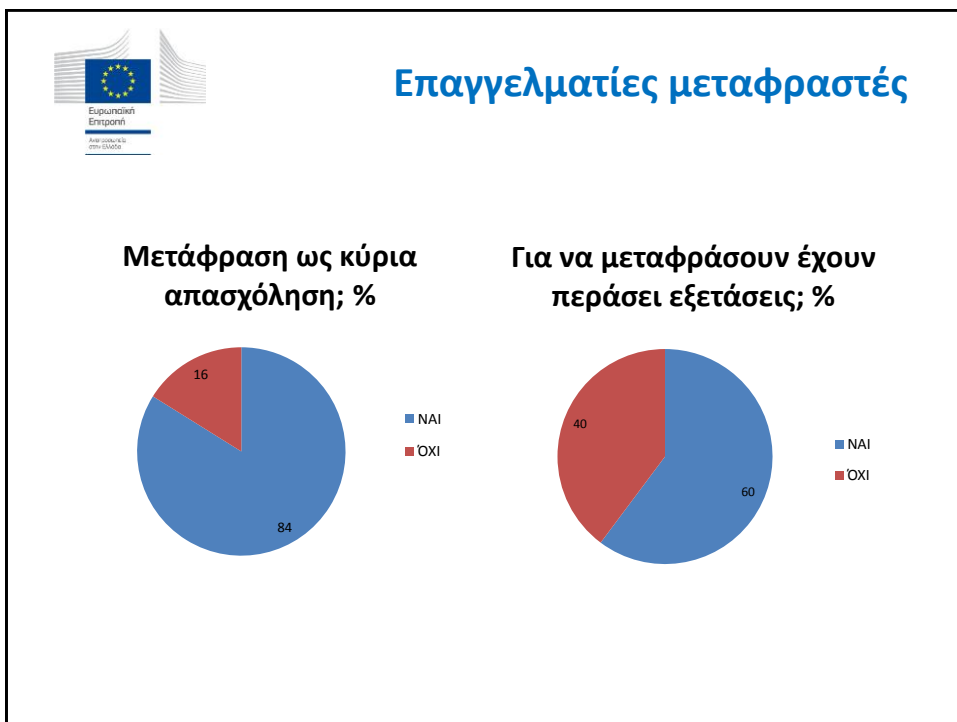
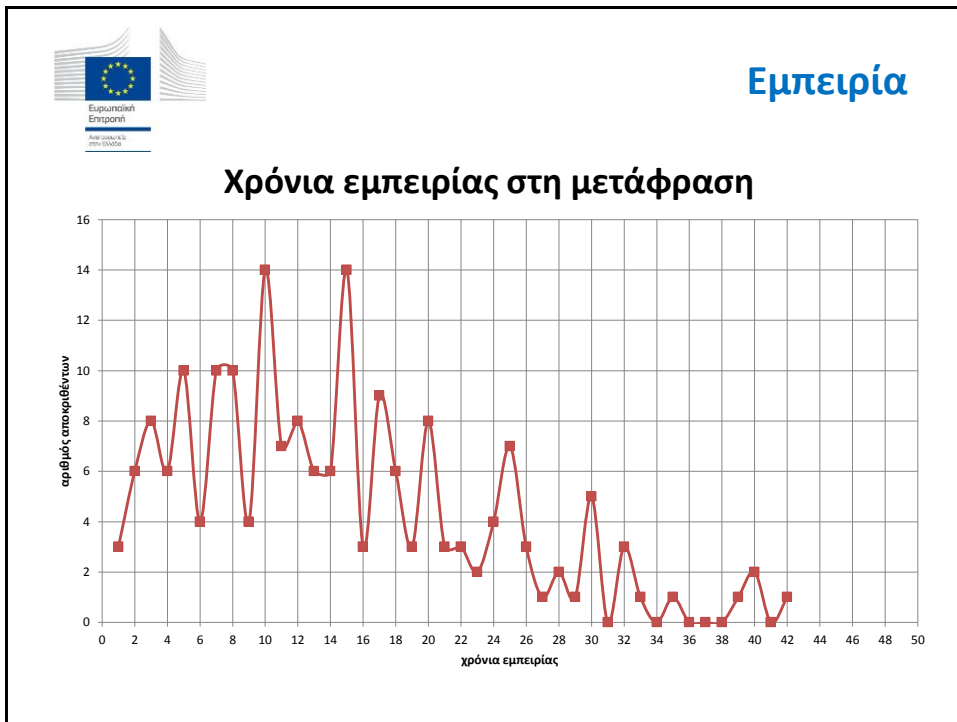

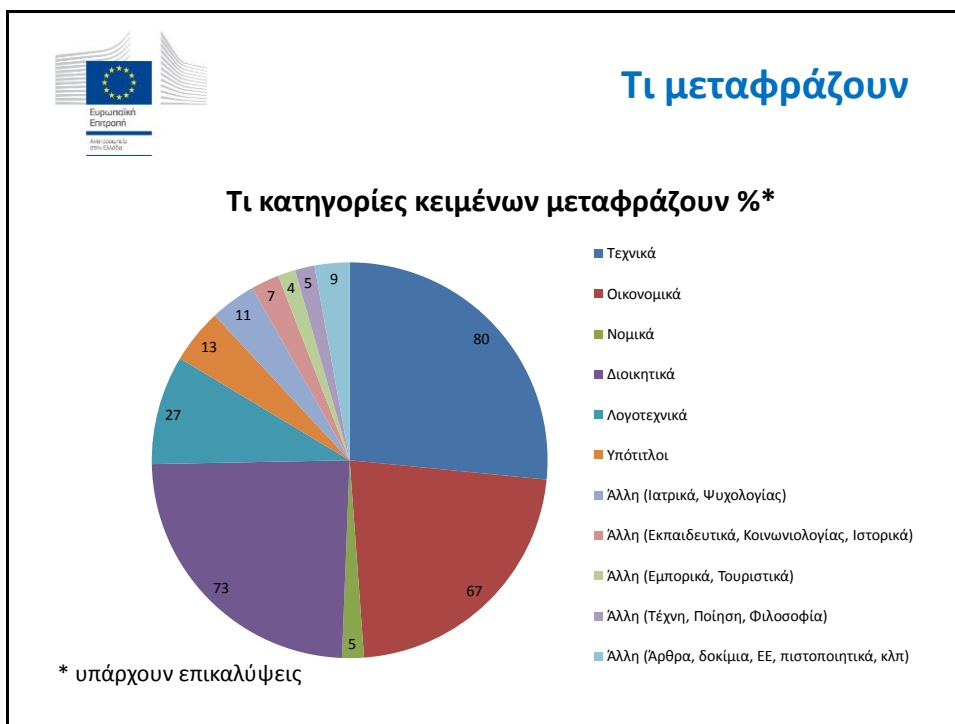
Σπουδές

Τι σπουδές έχουν κάνει %*

* υπάρχουν επικαλύψεις

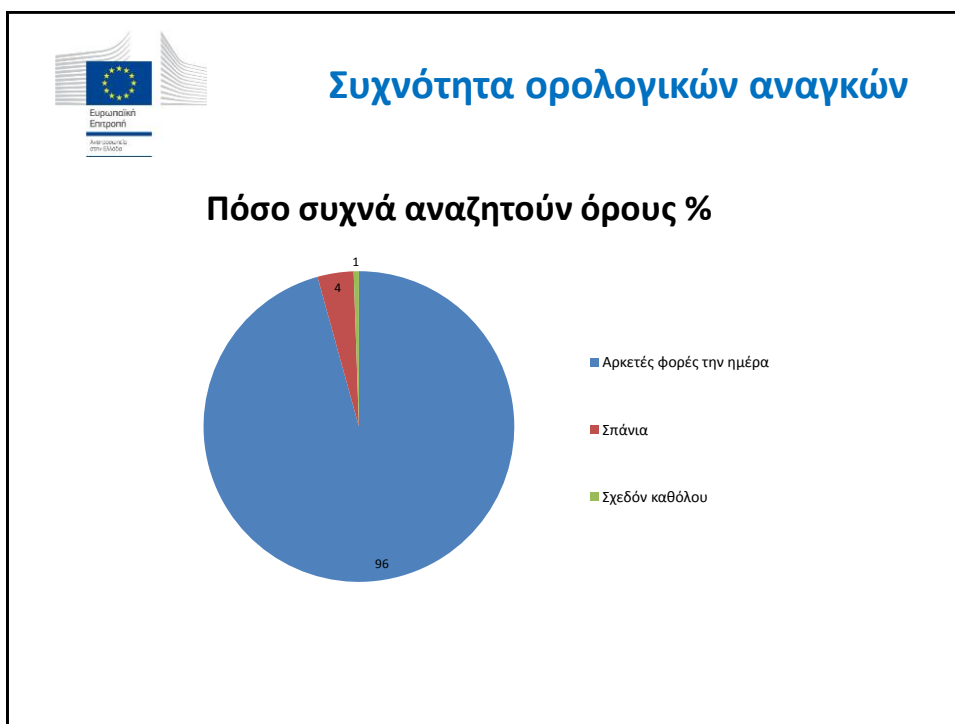

2. Ανάγκες σε ορολογία

Είδος και συχνότητα αναγκών

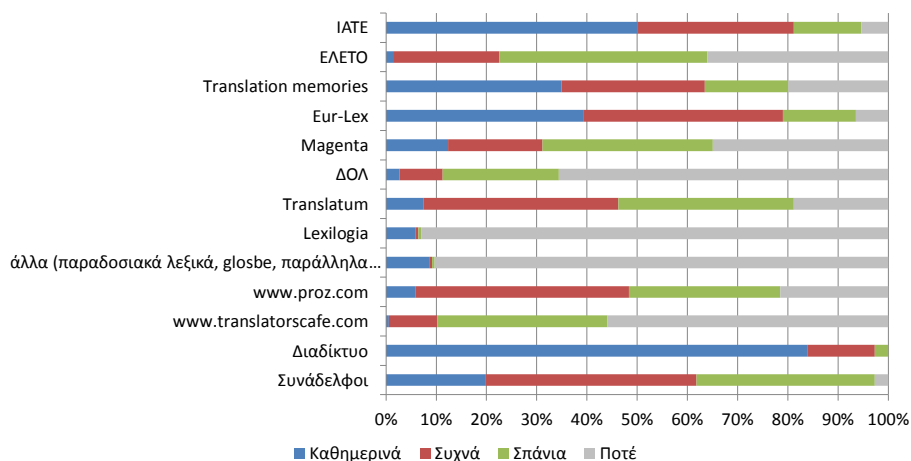
3. Χρήση εργαλείων και αξιολόγηση

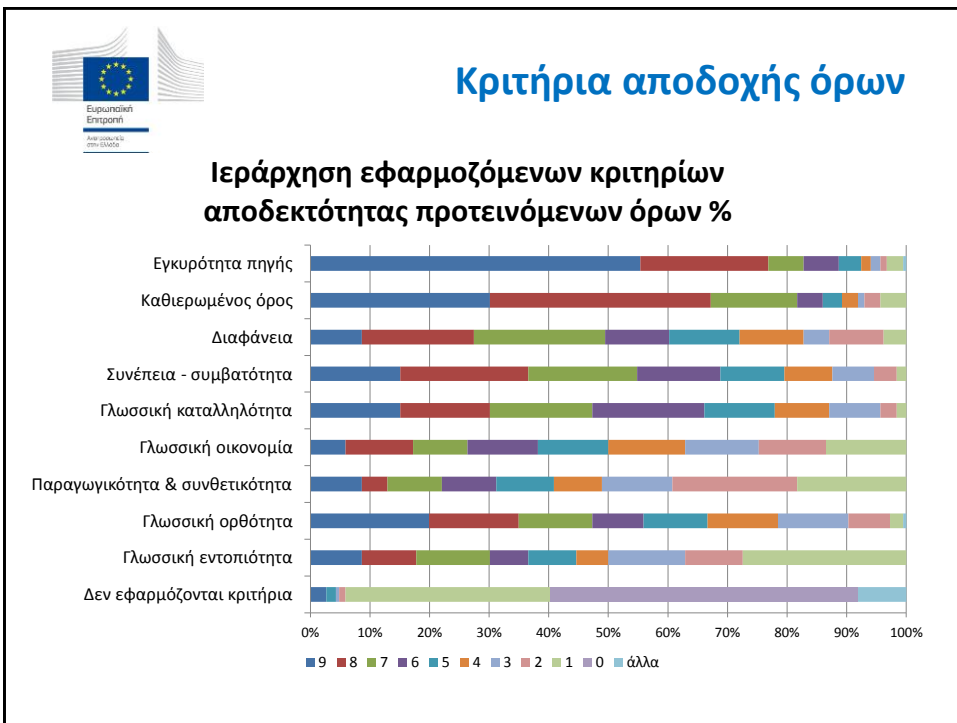
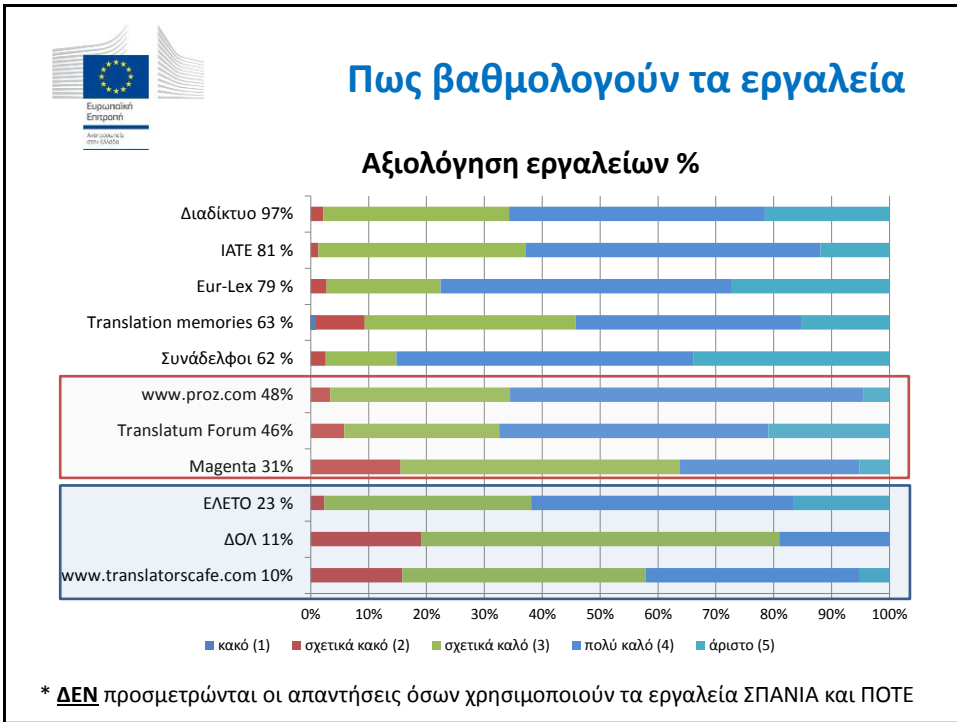
Συχνότητα χρήσης και βαθμολόγηση

Συχνότητα χρήσης εργαλείων

Χρήση εργαλείων %

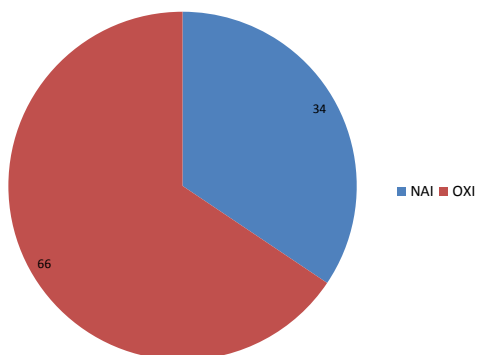
4. Το μέλλον

Επάρκεια εργαλείων και προτάσεις

Καλύπτονται οι ανάγκες;

Τα χρησιμοποιούμενα εργαλεία καλύπτουν τις ορολογικές ανάγκες;

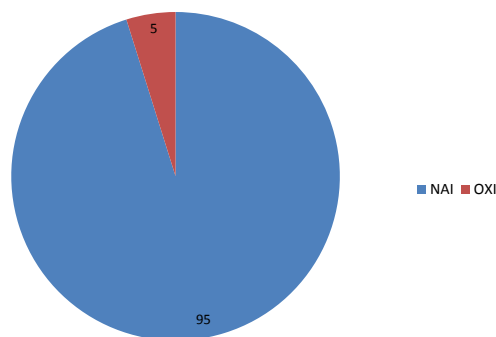
Γιατί ΔΕΝ καλύπτονται οι ανάγκες;

- Πολυ(κακο)φωνία
  - αποκλίνουσες αποδόσεις, πολλές πηγές, λαθμενή απόδοση όρων, δεν παρουσιάζεται το περιβάλλον της λέξης, χωρίς έλεγχο ποιότητας
- Ελλείψεις ορολογίας
  - Αναδυόμενοι κλάδοι (ΤΠΕ, διεθνείς εμπορικές συμβάσεις, οικονομία, νέες τεχνολογίες, μετανάστευση, στρατιωτικά)
  - Κατεστημένοι κλάδοι (Χημεία, Ιατρική, Τεχνικά κείμενα)
  - Γλώσσες πλην αγγλικής (γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά, τουρκικά)
  - Εξειδικευμένα λεξικά / γλωσσάρια εκφράσεων, συνδηλώσεων κλπ.
- Ελλείψεις σε εργαλεία
  - Εργαλεία συνδυασμού υφιστάμενων εργαλείων
  - Ειδικά εργαλεία αξιοποίησης του διαδικτύου
  - Μεταφραστικές μνήμες
- Έλλειψη τυποποίησης όρων διεθνών οργάνων

Χρειάζεται σύστημα ταχείας αντίδρασης;

Θα χρησιμοποιούσατε σύστημα ταχείας αντίδρασης για καινοφανείς όρους;

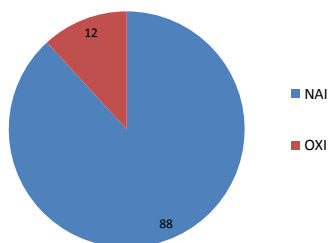
Γιατί χρειάζεται σύστημα ταχείας αντίδρασης;

- Ταχύτητα (προθεσμίες των μεταφράσεων)
  - Άμεση επίλυση προβλημάτων
  - Λιγότερες εσφαλμένες ή πρόχειρες αποδόσεις
  - Θετική εμπειρία από φόρα μεταφραστών
- ΑΛΛΑ
- Απαιτείται συμμετοχή και εμπειρογνομώνων

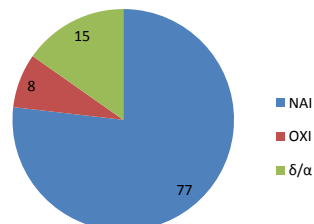

Λάθη στα εργαλεία

Έχετε διαπιστώσει λάθη στα εργαλεία;

Θα συμβάλατε στη διόρθωση όρων; (αν διαπιστώσατε προβλήματα)

- Ναι, αλλά σε πλαίσιο έργου
- Όχι λόγω έλλειψης χρόνου

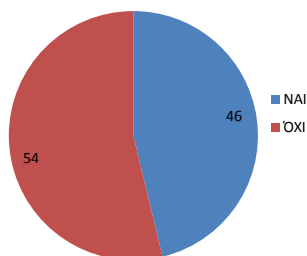
Τι είδους λάθη;

- Πολυ(κακο)φωνία
  - Διπλές εγγραφές με διαφορετικές αποδόσεις
  - Απουσία συμφραζομένων
  - Ασουνέπειες και παρωχημένες αποδόσεις
  - Σύγχυση
  - Όροι που δεν είναι δεκτικοί "λογοτεχνικής" απόδοσης
  - Άγνοια ή απαξίωση των κοινά χρησιμοποιούμενων όρων στην Ελλάδα ή και στα πανεπιστήμια
- Μερικά προβλήματα της ΙΑΤΕ
  - Έλλειψη ελέγχου
  - Πολυτυπία όρων
  - Συμπτώσεις ακρωνύμων

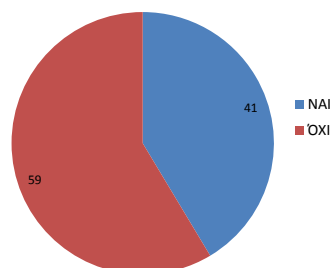

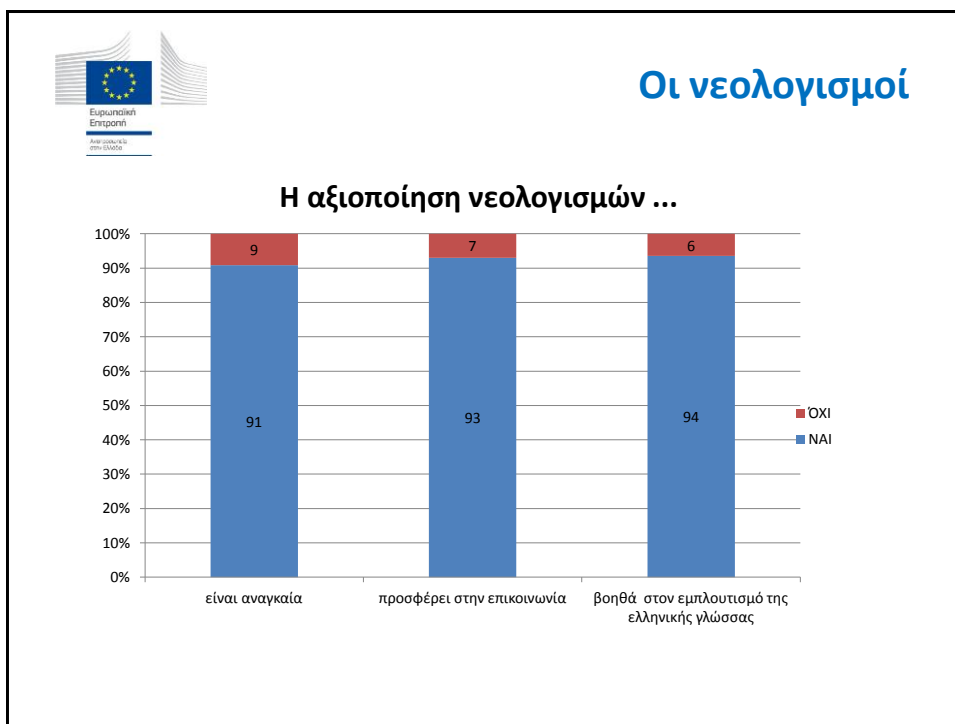
Το μέλλον

Γνώση δυνατότητας διόρθωσης ΙΑΤΕ

Γνώση διεθνών προτύπων ορολογίας

Προτάσεις

- Δίκτυο συνεργασίας
  - Με συμμετοχή μεταφραστών, εταιρειών, ειδικών, πανεπιστημιακών, γλωσσολόγων
  - Για τον έλεγχο υφιστάμενης και μελλοντικής ορολογίας ανά πεδίο
  - Με δυνατότητα εκ των υστέρων διορθώσεων σε ήδη μεταφρασμένα ενωσιακά κείμενα νομοθεσίας
- Βελτίωση εργαλείων
  - Μετατροπή της ΙΑΤΕ σε ουσιαστική τράπεζα ορολογίας, βελτίωση της ανάδρασης, σύμπτυξη, καλύτερος έλεγχος ποιότητα, καλύτερη ταξινόμηση, διασταύρωση και εμπλουτισμός
  - Ενοποίηση και εμπλουτισμός βάσεων με στόχο την κατάλληλη επιλογή του όρου
  - Δημιουργία βάσης δεδομένων με όλα τα υφιστάμενα και μελλοντικά Ελληνικά και ξενόγλωσσα λεξικά
- Εμπλουτισμός ορολογίας
  - Προσπάθεια δημιουργίας ελληνικών όρων από επίσημο θεσμό και διάδοσής τους
  - Αποφυγή νεολογισμών με δυσπρόφερτες ακολουθίες φθόγγων
  - Νέα λεξικά ορολογίας, νέες μεταφραστικές βάσεις
  - Δημιουργία λεξικού διοικητικής ορολογίας για «επίσημες» μεταφράσεις
  - Καθορισμός ενιαίου προτύπου για επίσημες μεταφράσεις
- Προβολή
  - Ένταξη της ορολογίας ως γνωστικό αντικείμενο των πανεπιστημίων
  - Προβολή ΙΑΤΕ και EUR-LEX στην ελληνική διοίκηση
  - Δημιουργία καταλόγου δημόσιων και ιδιωτικών φορέων μετάφρασης

Σας ευχαριστώ ...

Panagiotis.Alevantis@ec.europa.eu

Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Ημερίδα Εργασίας

«Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»

Αθήνα, Παρασκευή 11 Απριλίου 2014

Ελληνική ορολογία – παρόν και μέλλον

Κώστας Βαλεοντής

Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

1 Εισαγωγή – Γενική γλώσσα, ειδικές γλώσσες και ορολογία¹

Ακούμε ή λέμε συχνά «αυτό είναι ειδικός όρος», ή «αυτό είναι τεχνικός όρος», ή ακόμα και το όχι πολύ σωστό «αυτό είναι ορολογία», εννοώντας ότι η λέξη ή η φράση που είχαμε χρησιμοποιήσει λίγο πριν δεν ανήκει στη συνήθη, γενική, καθημερινή γλώσσα, αλλά έχει κάποιο ιδιαίτερο περιεχόμενο γιατί αφορά κάποιο «ειδικό» θεματικό – ή γνωστικό – πεδίο: δηλαδή: επιστήμη, κλάδο, τομέα, απασχόληση, επτάγγελο, ειδικότητα, τέχνη, ή τεχνική – *ειδικό τμήμα*, γενικά, του *ανθρώπινου επιστητού*. [1]

Πού τελειώνει όμως η απλή, γενική, γλώσσα και από πού αρχίζουν οι *ειδικές γλώσσες*, οι γλώσσες των *ειδικών θεματικών πεδίων*, που η καθεμιά τους χαρακτηρίζεται από το ότι, εκτός από τα μέσα που της παρέχει η *γενική γλώσσα*, χρησιμοποιεί και «*είδια*»² (ISO, 2000: [2], [3]) *γλωσσικά μέσα έκφρασης*, όπως *ορολόγιο (σύνολο όρων)* και *φρασεολόγιο (σύνολο φράσεων)* ή ακόμα και *υφολογικά* και *συντακτικά γνωρίσματα*; Σε πόση έκταση στη σημερινή γενική ελληνική γλώσσα χρησιμοποιούνται καθημερινά «*ειδικοί όροι*» από αντίστοιχα «*ειδικά θεματικά πεδία*»; Πόσο μπορούμε να απογυμνώσουμε την *γενική γλώσσα* από τους *όρους* αυτούς; Η *γενική γλώσσα* περιέχει μόνο *λέξεις* σαν τις λέξεις: *ζω, περπατώ, τρώω, πίνω, κοιμάμαι, δουλεύω, ξεκουράζομαι, αγαπώ, μισώ, θέλω, σπίτι, τραπέζι, καρέκλα, κρεββάτι, ύπνος, δουλειά, γραφείο, χρήματα, αγαθά, επάνω, κάτω, ...*; [1]

Η απάντηση στα ερωτήματα αυτά δεν είναι δύσκολη: μπορούμε να βοηθηθούμε σημαντικά αν «ξεφυλλίσουμε» προσεκτικά ένα σύγχρονο *γενικό λεξικό*³ της νέας ελληνικής. Θα διαπιστώσουμε ότι οι λέξεις που χρησιμοποιούμε στη «γενική» γλώσσα – και είναι καταγεγραμμένες σε ένα «*γενικό λεξικό*» – κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (ίσως και 30-40%) είναι *λέξεις-όροι* που προέρχονται από ειδικά πεδία. Βέβαια, υπάρχουν και χρησιμοποιούνται στη γενική γλώσσα, γιατί αντιπροσωπεύουν «*γνώσεις*» από τα πεδία αυτά που έχουν διαδοθεί και διαχυθεί στην κοινή γλώσσα μέσω της οικογένειας, του σχολείου, της εργασίας και της κοινωνικής ζωής, ή εφαρμογές γνώσεων από τα πεδία αυτά που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή, απασχόληση ή ψυχαγωγία μας και, επομένως, δεν μπορεί παρά να εμπειρεύονται – άλλοτε συχνά άλλοτε σπάνια – και στο λόγο μας. [1]

Η γνώση, όμως, δεν περιέχεται σ' αυτό καθαυτό το *Λεξικό*⁴ μιας γλώσσας, αλλά στις *έννοιες* που περιγράφονται και αποδίδονται μέσω των λέξεων του *Λεξικού*. Μπορεί να αποστηθίσει κανένας ένα ολόκληρο *λεξικό*, μέχρι την τελευταία λέξη του· δεν θα έχει αποκτήσει καμιά άλλη γνώση – εκτός από το να το «παπαγαλίσει» ολόκληρο – αν δεν έχει μάθει ταυτόχρονα την αντιστοίχιση λέξεων ή *πολυλεκτικών μονάδων* με τις μονάδες της γνώσης, που είναι οι *έννοιες*. [1]

¹ Μεγάλο μέρος τούτης της ομιλίας έχει ληφθεί από την πηγή [1].

² «ειδικά» με την αυστηρή έννοια του «ειδούς» στη *σχέση γένους-ειδούς* της *Λογικής*

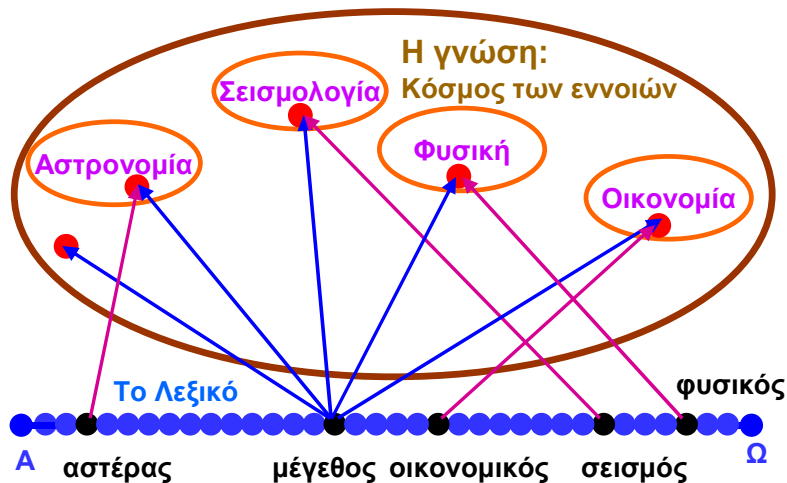
³ Με τον όρο «*γενικό λεξικό* της νέας ελληνικής» θεωρούμε ένα σύνηθες *λεξικό* της σημερινής φάσης της ελληνικής γλώσσας που απευθύνεται στο ευρύ κοινό.

⁴ Με τον όρο «*Λεξικό*» (με κεφαλαίο λάμδα) μιας γλώσσας εννοούμε το σύνολο όλων των λέξεων της γλώσσας.

Οι έννοιες⁵ είναι δημιουργήματα του ανθρώπινου νου που αντιπροσωπεύουν, ατομικά ή ομαδοποιημένα, τα αντικείμενα της εξωτερικής και της εσωτερικής πραγματικότητας του ανθρώπου. Κάθε έννοια μπορεί να δηλωθεί περιγραφικά με μια φράση, τον ορισμό της – ο οποίος την οριοθετεί πλήρως σε σχέση με όλες τις άλλες έννοιες – ενώ στο λόγο παριστάνεται συμβατικά (κατασημαίνεται) είτε λεκτικά, με ένα όνομα ή έναν όρο⁶, είτε με ένα σύμβολο. [1]

Έτσι, ενώ το Λεξικό (σύνολο λέξεων) είναι μια ακολουθιακή (συνήθως αλφαβητική) παράθεση των λέξεων μιας γλώσσας, ο κόσμος των εννοιών, ο κόσμος της γνώσης που υπάρχει πίσω από αυτό, έχει τη δική του δομή που αποτελείται από συστήματα και υποσυστήματα εννοιών. Ανάμεσα στα δύο σύνολα (σύνολο λέξεων, σύνολο όρων⁷) δεν υπάρχει αντιστοιχία ένα προς ένα. [1]

Στο σχήμα 1 απεικονίζεται το Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας σε μια γραμμική παράθεση από την πρώτη λέξη που αρχίζει από Α ως την τελευταία που αρχίζει από Ω. Η μεγάλη έλλειψη πάνω από το Λεξικό παριστάνει τη Γνώση που είναι διαμερισμένη στα διάφορα θεματικά πεδία: είναι σχεδιασμένα (ως μικρές ελλείψεις) τα πεδία Αστρονομία, Σεισμολογία, Φυσική και Οικονομία. Ο διαπεδιακός χώρος παριστάνει την απλή, κοινή γνώση που δεν υπάγεται σε κανένα συγκεκριμένο ειδικό θεματικό πεδίο και που χρησιμοποιείται κοινά από όλα τα πεδία. [1]

Σχήμα 1 Η γνώση αποτελείται από έννοιες και περιγράφεται με όρους, καθένας από τους οποίους αποτελείται από μία ή περισσότερες λέξεις (Παραδείγματα όρων: μέγεθος, μέγεθος αστέρα, μέγεθος σεισμού, φυσικό μέγεθος, οικονομικό μέγεθος)

Από τις λέξεις του Λεξικού έχουν επιλεγεί οι λέξεις: αστέρας, μέγεθος, οικονομικός, σεισμός, φυσικός.

Οι κουκκίδες μέσα στην «έλλειψη» της Γνώσης και στις ελλείψεις των θεματικών πεδίων παριστάνουν έννοιες. Οι έννοιες που έχουν σχεδιαστεί στο σχήμα είναι οι ακόλουθες πέντε έννοιες: [1]

Έννοια (περιγραφή/ορισμός)	Όρος	Θεματικό πεδίο	Λέξεις
Το πόσο μεγάλο είναι κάτι	μέγεθος	(κοινός όρος)	μία
το πόσο λαμπρός είναι ένας αστέρας	μέγεθος αστέρα	Αστρονομία	δύο
το πόσο πολλή είναι η ενέργεια που απελευθερώνει ένας σεισμός	μέγεθος σεισμού	Σεισμολογία	δύο
μετρήσιμη οντότητα της Φυσικής	φυσικό μέγεθος	Φυσική	δύο
μετρήσιμη οντότητα της Οικονομίας	οικονομικό μέγεθος	Οικονομία	δύο

⁵ Η έννοια ως σύλληψη του νου, αποτελεί βασική μονάδα της αντίληψης του κόσμου και ανάγεται στον Πλάτωνα και στον Αριστοτέλη, τον θεμελιωτή της κλασικής Λογικής, η οποία απετέλεσε την αφετηρία και βάση της σημερινής Λογικής (βλέπε και Παπανούτσος, 1974: [4]).

⁶ Τα ονόματα κατασημαίνουν ατομικές έννοιες (έννοιες που καλύπτουν μεμονωμένα αντικείμενα) ενώ οι όροι κατασημαίνουν γενικές έννοιες (έννοιες που καλύπτουν ομάδες αντικειμένων).

⁷ και ονομάτων

Σε κάθε έννοια του σχήματος καταλήγουν βέλη που ξεκινούν από τις λέξεις του Λεξικού που χρειάζονται για να κατασημανθεί (ονοματοδοτηθεί/οροδοτηθεί) η αντίστοιχη έννοια. Είναι άμεσα κατανοητό ότι οι όροι που αντιπροσωπεύουν τις έννοιες μπορεί να αποτελούνται από μία λέξη (να είναι *μονολεκτικοί όροι* ή *μονόλεκτα*), πολύ συχνά όμως αποτελούνται από δύο ή περισσότερες λέξεις (είναι *δίλεκτα*, *τρίλεκτα*, γενικά *πολύλεκτα*). [1]

Είναι επόμενο ότι εκτός από την *περιγραφή* και η *μετάδοση* της γνώσης δεν μπορεί να γίνει αλλιώς παρά με τη χρήση των *όρων* – που είναι *παραστάσεις των εννοιών* – και ότι οι *λέξεις* μόνες τους δεν φτάνουν γι' αυτόν το σκοπό. [1]

Το σχήμα 2 δείχνει σχηματικά τη μετάδοση της γνώσης από έναν άνθρωπο (*αποστολέα*) **A** σε έναν άλλον άνθρωπο (*παραλήπτη*) **Π**. Η *γνώση* διατυπώνεται γλωσσικά (μετατρέπεται σε *γλώσσα*), από τον *αποστολέα*, με τη χρήση των κατάλληλων *όρων* και διαβιβάζεται μέσω του *καναλιού μετάδοσης* (είτε προφορικής ομιλίας μέσω του ατμοσφαιρικού αέρα ή μέσω τηλεφώνου ή ραδιοπομπού, είτε γραπτού κειμένου τυπωμένου σε χαρτί ή ηλεκτρονικού κειμένου σε δισκέτα ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε με άλλον τρόπο) ως *γλώσσα* στον *παραλήπτη*, ο οποίος μέσω της αντίστροφης μετατροπής αποκτά τη *γνώση*. Είναι φανερό ότι για να γίνει η «αντίστροφη μετατροπή» ο παραλήπτης **Π** πρέπει να *γνωρίζει* – ή αν ως τότε δεν γνώριζε πρέπει να *μάθει* – όλους τους απαραίτητους *όρους* (δεν εννοούμε βέβαια «παπαγαλία τους όρους» αλλά μαζί με τις αντίστοιχες *έννοιες*!). [1]

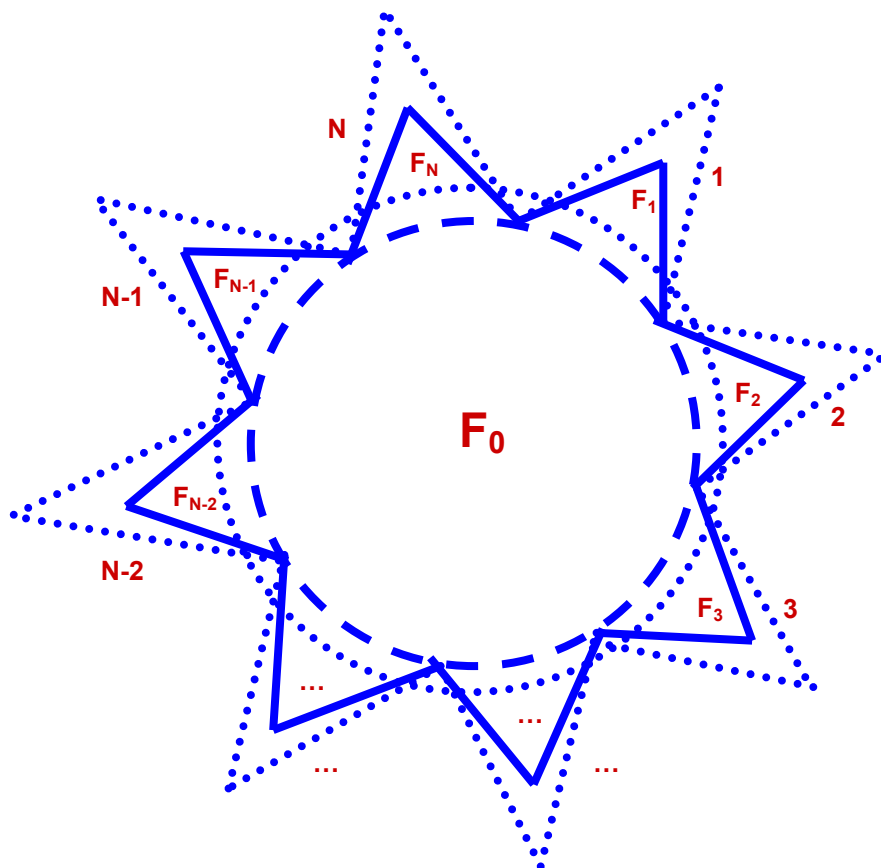

Σχήμα 2 Η *γνώση* μετατρέπεται από τον αποστολέα σε *γλώσσα* με τη χρήση των *όρων*, μεταδίδεται ως *γλώσσα* μέσω του εκάστοτε καναλιού μετάδοσης και στη λήψη μέσω της αντίστροφης μετατροπής – πάλι με τη χρήση των *όρων* – αποκτάται από τον παραλήπτη ως *γνώση*

Αυτή η αμφίδρομη κίνηση από τη γνώση στη γλώσσα και αντίστροφα, αυτή η «αένη διαδρομή», θα μπορούσε να συμπυκνωθεί σε δύο προτάσεις: *Αδιάλειπτα η γλώσσα, μέσω των όρων, περιγράφει και μεταδίδει τη γνώση*; και αντίστροφα: *Αδιάλειπτα η γνώση, μέσω των όρων, αναπτύσσει και εμπλουτίζει τη γλώσσα*. [1] (<http://www.eleto.gr/gr/TheEndlessPath.htm>)

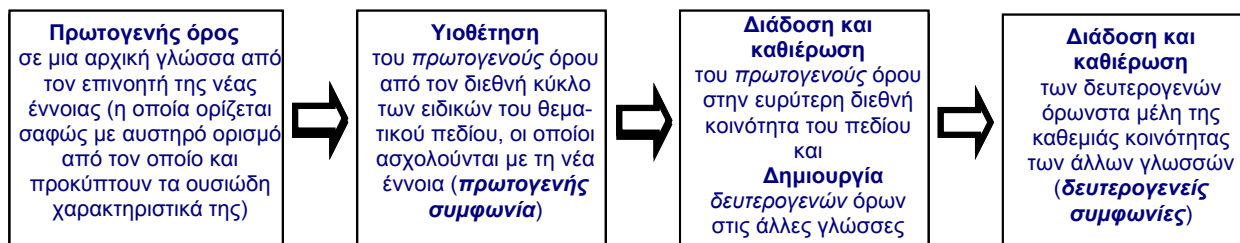
Με την ανάπτυξη των θεματικών πεδίων, η περιγραφή της νέας γνώσης με νέα γλωσσικά στοιχεία συντελεί σε **ορολογικό εμπλουτισμό των ειδικών γλωσσών**, ο οποίος, στη συνέχεια – με τη χρήση και διάδοση των *όρων* – συνεπάγεται και τον **ορολογικό εμπλουτισμό της γενικής γλώσσας**, όπως παραστατικά φαίνεται στο σχήμα 3.

Εφόσον δε η ανάπτυξη της γνώσης είναι διαρκής, εφόσον η δημιουργία νέων εννοιών είναι ασταμάτητη, είναι επόμενο ότι ο διαρκής ορολογικός εμπλουτισμός μιας γλώσσας είναι ζωτικής σημασίας γι' αυτήν.

Σχήμα 3 Το «αστέρι» της γλώσσας, που αποτελείται από τον κύκλο F_0 της γενικής γλώσσας με τις «ακτίνες» των ειδικών γλωσσών $F_1, F_2, \dots, F_N$ των θεματικών πεδίων 1, 2, N, ... Καθώς αναπτύσσονται τα ειδικά θεματικά πεδία, αφενός εμπλουτίζονται ορολογικά οι ειδικές γλώσσες και μεγαλώνουν οι «ακτίνες» και αφετέρου εμπλουτίζεται ορολογικά η γενική γλώσσα από τους όρους που διαχέονται και χρησιμοποιούνται σ' αυτήν και διευρύνεται ο κύκλος F_0 .

Πώς εμπλουτίζονται, όμως, οι ειδικές γλώσσες με νέους όρους; Εδώ δεν πρόκειται για την «αυθόρμητη» διεργασία γλωσσικής αλλαγής που επέρχεται στη γενική γλώσσα, αλλά για *ανάπτυξη της γνώσης* στα ειδικά θεματικά πεδία που συνεπάγεται την εμφάνιση **νέων εννοιών** και την επακόλουθη ανάγκη καθιέρωσης **νέων όρων**. Εδώ πρόκειται για **συμφωνίες** μεταξύ των ειδικών του κάθε θεματικού πεδίου. Στο σχήμα 4 συνοψίζονται τα κύρια βήματα της διεργασίας οροδότησης νέων εννοιών και καθιέρωσης νέων όρων στις ειδικές γλώσσες [5].

Σχήμα 4 Διεργασία οροδότησης νέων εννοιών και εμπλουτισμού των ειδικών γλωσσών με νέους όρους

Όστε για κάθε οροδοτημένη ειδική έννοια έχουμε μία **πρωτογενή συμφωνία** (στη γλώσσα πηγής) και πολλές **δευτερογενείς συμφωνίες** (τουλάχιστον από μία σε κάθε άλλη γλώσσα). Για να μπορώ να μιλάω στη γλώσσα μου για μια ειδική έννοια ενός θεματικού πεδίου, η οποία έχει οροδοτηθεί πρωτογενώς σε

άλλη γλώσσα, χρησιμοποιώντας έναν όρο της γλώσσας μου, πρέπει να έχω υπόψη μου την αντίστοιχη δευτερογενή συμφωνία για τον όρο αυτόν. [5]

2 Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το «παρελθόν» που έχει διαμορφώσει το «παρόν»

Αν και ο τίτλος τούτης της ομιλίας αναφέρεται στο «παρόν» και στο «μέλλον», δεν είναι δυνατόν να μην κάνουμε μια αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν. Χωρίς αυτό δεν θα υπήρχε ούτε παρόν ούτε μέλλον.

2.1 Η επιτροποκεντρική δομή της εκπόνησης όρων

Συστηματική συλλογική προσπάθεια κατασήμενσης με ελληνικούς όρους [6] των νέων εννοιών στους διάφορους τομείς της Τυποποίησης καθιερώθηκε, μετά την ίδρυσή του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) – 1976 –, μέσω των τεχνικών επιτροπών τυποποίησης που άρχισαν να ιδρύονται και να λειτουργούν. Το κύριο έργο των **τεχνικών επιτροπών και ομάδων τυποποίησης** είναι η σύνταξη **προτύπων**, είτε πρωτογενώς ελληνικών είτε ως μεταφορά ή και προσαρμογή ξενόγλωσσων προτύπων, κυρίως ευρωπαϊκών αλλά και διεθνών, στην ελληνική γλώσσα.

Βασική απαίτηση της μεταφοράς των **προτύπων**, όπως και όλων των **τυποποιητικών εγγράφων** (normative documents) είναι η «εξασφάλιση της **τεχνικής ταυτοσημίας**. Οπουδήποτε μέσα στην **ΕΕ** το τυποποιητικό έγγραφο πρέπει να **«λέει ακριβώς τα ίδια πράγματα»** και - όταν εφαρμόζεται - να εφαρμόζεται **ακριβώς με τον ίδιο τρόπο**. Ο τρόπος, δηλαδή, με τον οποίο διατυπώνονται οι **απαιτήσεις**, στις διάφορες αποδόσεις του εγγράφου αυτού, πρέπει να είναι ισοδύναμος και η γλωσσική διαφορότητα πρέπει να μη δημιουργεί ούτε την παραμικρή τεχνική διαφορότητα. Η απαίτηση αυτή περιορίζει την ελευθερία του μεταφραστή μέσα σε όρια που πρέπει να τηρηθούν». [7]

Οι δύο **βασικοί παράγοντες** του τυποποιητικού εγγράφου που πρέπει - κατά τη μετάφραση - να προσεχθούν ιδιαίτερα για να εξασφαλιστεί η **τεχνική ταυτοσημία** της μετάφρασης με το πρωτότυπο είναι: η **γενική τυποποιητική ορολογία και φρασεολογία** και η **ειδική (τεχνική) ορολογία**. [7]

Ο πρώτος παράγοντας αντιμετωπίζεται, με την καθιέρωση ισοδυναμιών **γενικής τυποποιητικής ορολογίας και φρασεολογίας** από τους ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης: **CEN, CENELEC, ETSI**, στις γλώσσες **αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά** και από τους εθνικούς φορείς τυποποίησης (π.χ. ΕΛΟΤ) στην αντίστοιχη γλώσσα τους. [7]

Ο δεύτερος βασικός παράγοντας της μετάφρασης του τυποποιητικού εγγράφου, η **ειδική (τεχνική) ορολογία**, αποτελεί τον κρίσιμο παράγοντα από τον οποίο εξαρτάται η ορθότητα των διαλαμβανόμενων **ως προς την ουσία του θέματος** και όχι ως προς τη γενική παρουσίασή του. Για να είναι «εντός θέματος» η μετάφραση πρέπει ο μεταφραστής να χρησιμοποιήσει την **ειδική ορολογία** του συγκεκριμένου πεδίου. Την ορολογία αυτή θα την αναζητήσει σε ειδικές Βάσεις Ορολογίας ή σε άλλα **ειδικά βοηθήματα** (Λεξικά, Γλωσσάρια, Πρότυπα, Βιβλία) που έχουν εκδοθεί από αρμόδιους **ειδικούς φορείς ή όργανα**, από εκδότες ή - εν ανάγκη - και από μεμονωμένους επιστήμονες και κυκλοφορούν στο εμπόριο. Τίθεται εδώ ένα ερώτημα για το κύρος των βοηθημάτων αυτών. Το κύρος ενός ειδικού όρου είναι αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο έχει δημιουργηθεί ο όρος ο οποίος εγγυάται και τον βαθμό αποδεκτότητάς του μέσα στην κοινότητα των ειδικών του πεδίου. Και θα πει κανένας: πού θα την βρω την κοινότητα των ειδικών του πεδίου να μου επικυρώσει τον όρο; Η απάντηση είναι: με τη λειτουργία των **αρχών, κανόνων και διαδικασιών της Τυποποίησης**, η οποία έχει κλείσει πάνω από έναν αιώνα επιτυχούς εφαρμογής.

Οι τεχνικές επιτροπές τυποποίησης είναι φυτώρια νέων όρων. Τα πρότυπα αναφέρονται σε τελευταίες εξελίξεις στο πεδίο της τεχνολογίας και περιέχουν πλήθος νέων εννοιών. Κάθε τεχνική επιτροπή αποτελείται από ειδήμονες του τομέα της, που γνωρίζουν ή καταλαβαίνουν σε βάθος κάθε έννοια που συναντούν. Πέρα από τη γνώση των εννοιών από τα μέλη κάθε τεχνικής επιτροπής, ο ΕΛΟΤ υποβάλλει τα πρότυπα σε **δημόσια κρίση**, όπου εκτός από παρατηρήσεις για το τεχνικό περιεχόμενο των προτύπων, γίνονται και παρατηρήσεις για την προτεινόμενη ορολογία.

Έχει, λοιπόν, προωθηθεί και στην Ελλάδα αρκετά και γίνονται σοβαρές προσπάθειες για την παραπέρα ανάπτυξη της, η **συλλογική (επιτροποκεντρική) δομή** εκπόνησης όρων, η οποία βασίστηκε στη λειτουργία και εμπειρία ορισμένων επιτροπών/ομάδων κυρίως του **ΕΛΟΤ** και κορυφαία έκφραση της οποίας είναι η **ΕΛΕΤΟ** (Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας).

Στο σχήμα 5 σκιαγραφείται η δομή αυτή και παρατίθενται τα στάδια που ακολουθούνται για την εκπόνηση και καθιέρωση.

Επιτροποκεντρική δομή για την εκπόνηση και καθιέρωση ειδικής ορολογίας

Στάδια:

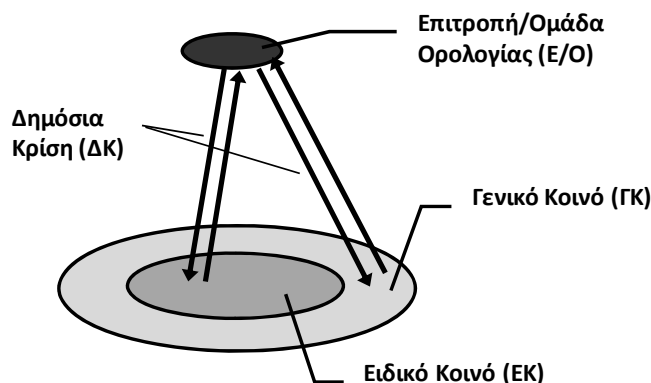
Σύνταξη Προσχεδίου (Ε/Ο)

Εκπόνηση Σχεδίου (Ε/Ο)

Δημόσια Κρίση-(ΕΚ, ΓΚ,)

Τελική Απόδοση (Ε/Ο)

Πρώθηση για εφαρμογή (Ε/Ο)

Σχήμα 5 Η επιτροποκεντρική δομή για την εκπόνηση και καθιέρωση ειδικής ορολογίας.

Τεχνικές επιτροπές και ομάδες εργασίας του ΕΛΟΤ που διακρίθηκαν για το έργο τους στην ορολογία είναι:

- **ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5** «Ακουστική - Ηχομόνωση»
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ36** «Χημική Ορολογία», που λειτουργούσε στην Ένωση Ελλήνων Χημικών (ΕΕΧ)
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1** «Ορολογία Πληροφορικής» που λειτουργούσε στο ΕΛΚΕΠΑ και σήμερα είναι στον ΕΛΟΤ και περισσότερο
- η «Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας» (**ΜΟΤΟ**) της οποίας τη λειτουργία είχε αναλάβει (μέχρι πρόσφατα) ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ) και η οποία συνεχίζει τη λειτουργία της μέχρι σήμερα ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

Παράλληλα, η Τεχνική Επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ21** «Αρχές Τεχνικής Ορολογίας», υποστηριζόμενη από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), εκπόνησε πρότυπα για τις αρχές της Ορολογίας. Αναλυτική παρουσίαση, ερμηνεία και παραδείγματα εφαρμογής αυτών των προτύπων είχε εκδοθεί από τον ΕΛΟΤ το 1988 [8].

Στον ιατρικό τομέα, η Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών είχε ιδρύσει το «Κέντρο Ελληνικής Ιατρικής Πληροφόρησης, Ορολογίας και Τεκμηρίωσης» (**ΙΑΤΡΟΤΕΚ**) με αξιόλογο έργο στην βιοιατρική ορολογία.

Στον Πανελλήνιο Σύλλογο Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων (ΠΣΔΜ-Η) λειτούργησε και δραστηριοποιήθηκε, για ένα διάστημα, η «Μόνιμη Επιτροπή Ορολογίας» (**ΜΕΠΟ**).

Σημαντικές ήταν και οι εργασίες του Γραφείου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών, ενώ στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) λειτούργησε και λειτουργεί **Ομάδα Ορολογίας**.

Τα διάφορα συλλογικά όργανα που ασχολούνται με την απόδοση όρων του θεματικού πεδίου τους αντιμετωπίζουν διαπεδικές έννοιες (με αντίστοιχους ξενόγλωσσους όρους) και χρειάζεται να τις οροδοτήσουν στα ελληνικά. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει άμεση ανάγκη *οροδοτικής εναρμόνισης*. Εύλογο είναι ότι κάθε όργανο δεν πρέπει να «οροδοτεί» τις διαπεδικές έννοιες ανεξάρτητα από τα άλλα. Γιατί με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται πολλά συνώνυμα για την ίδια έννοια, που δημιουργούν προβλήματα στη διαπεδική επικοινωνία. Μετά από πρόταση της ΜΟΤΟ και συζητήσεις που έγιναν το **1990–1991**, συντάχθηκε (από τον ομιλούντα Υπεύθυνο της ΜΟΤΟ) η «**Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης εργασιών των επιτροπών και ομάδων εκπόνησης ελληνικής ορολογίας**» [9], που προέβλεπε την αποδοχή των αποδόσεων των όρων που έχουν εκπονηθεί από άλλες επιτροπές ή ομάδες με σχετικές προϋποθέσεις. Η συμφωνία υπογράφηκε από τις πέντε Επιτροπές/Ομάδες:

- ΜΟΤΟ
- ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5
- ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1.
- ΕΛΟΤ/ΤΕ21
- ΜΕΠΟ

2.2 Πρώτη προσπάθεια εθνικού ορολογικού συντονισμού (Συντονισμένο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Απόδοση ορολογίας στα ελληνικά»)

Τον **Μάρτιο του 1990**, οι καθηγητές Θ. Π. Τάσιος, Γ. Μπαμπινιώτης, Ι. Παπαδημητρίου και Γ. Κουμάντος πρότειναν στον τότε Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) Περικλή Θεοχάρη, την εκτέλεση Συντονισμένου Προγράμματος για την απόδοση ορολογίας στην ελληνική γλώσσα. Τον Σεπτέμβριο του 1990 με απόφαση της ΓΓΕΤ συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας με τίτλο «Απόδοση Ορολογίας» της οποίας τα μέλη ήταν:

- Βαλεοντής Κ.
- Γαλιώτου Ε.
- Γιαννακουδάκης Ε.
- Γιοχάλας Τ.
- Διάμεσης Σ.
- Θεολογίτης Δ.
- Κοντορούπης Γ.
- Κορογιαννάκης Α.
- Μπαμπινιώτης Γ.
- Παπαχρήστου Α.
- Σάμιος Β.
- Τάσιος Θ., *Συντονιστής της Ομάδας.*

Αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας ήταν να διερευνηθεί η υπάρχουσα κατάσταση και να εκπονηθεί Συντονισμένο Ερευνητικό Πρόγραμμα (ΣΠ) με θέμα την Απόδοση Ορολογίας σε εθνική κλίμακα.

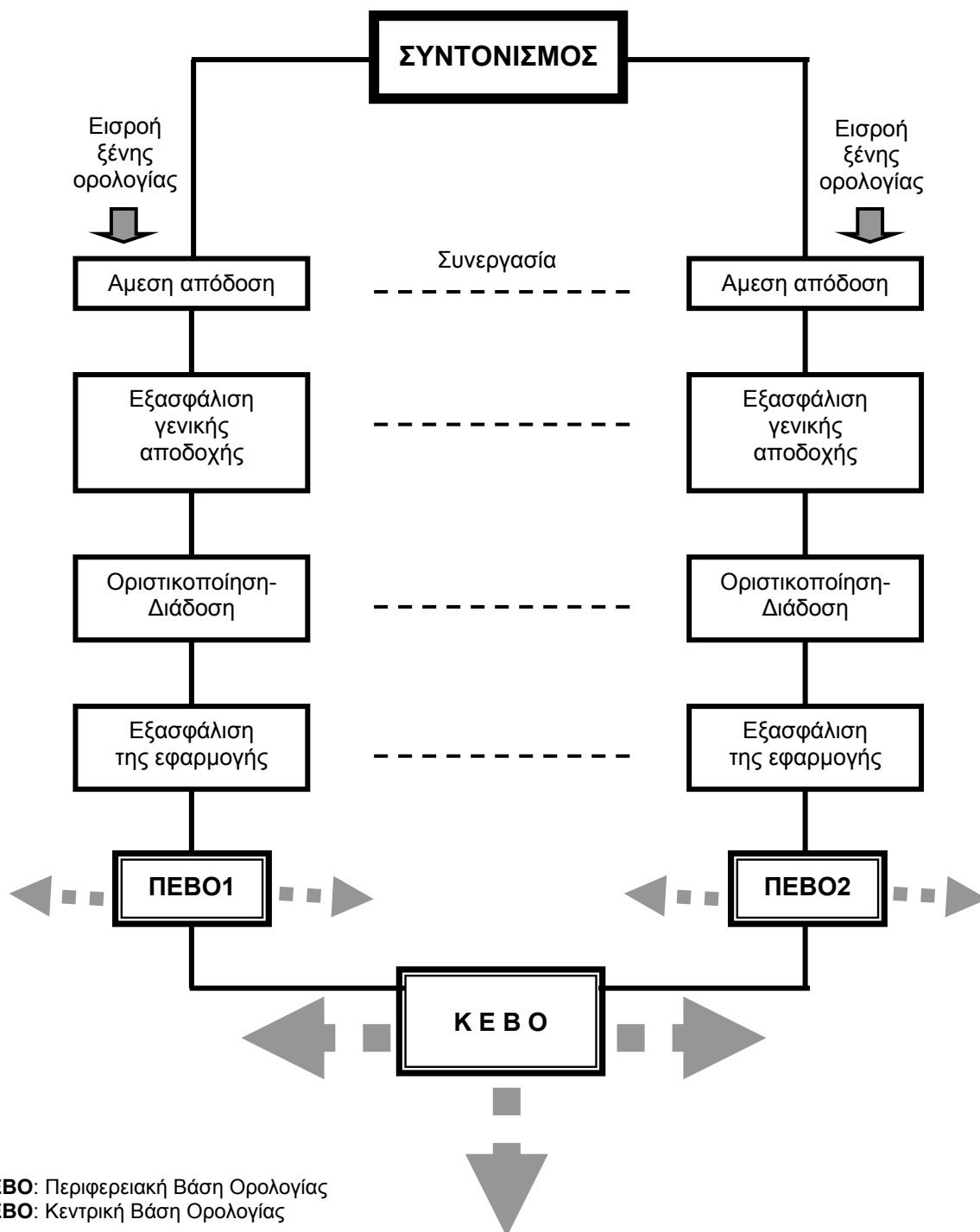
Η Ομάδα «Απόδοση Ορολογίας» ολοκλήρωσε το έργο της και συνέταξε και υπέβαλε, τον **Μάιο του 1991**, στη ΓΓΕΤ Τελική Εκθεση [10], [11], που περιλάμβανε:

- Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης με λεπτομερή κατάλογο οργάνων και εργασιών ορολογίας
- Τους σκοπούς και τους στόχους του υπό μελέτη Συντονισμένου Προγράμματος (ΣΠ)
- Το Θεματολόγιο του ΣΠ
- Τα μέσα του ΣΠ και
- Τη συνιστώμενη στρατηγική.

Το Συντονισμένο Πρόγραμμα αποσκοπούσε:

- στον σχεδιασμό και προετοιμασία λειτουργίας ενός μόνιμου μηχανισμού για την έγκαιρη εκπόνηση, καθιέρωση και διάδοση ελληνικής ορολογίας αντίστοιχης προς την ξενόγλωσση ορολογία, και
- στη δημιουργία και διαχείριση μιας Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ) στην οποία θα συνέρρεαν οι παραγόμενοι όροι κάθε κλάδου (επιστήμης, τέχνης, τεχνολογίας) από τις Περιφερειακές Βάσεις Ορολογίας (ΠΕΒΟ) των υπαρχόντων ή μελλοντικών οργάνων εκπόνησης ορολογίας (ΟΕΚΟ), και η οποία
  - θα ήταν σε διαρκή ετοιμότητα να εξυπηρετήσει κάθε φορέα ή ιδιώτη ενδιαφερόμενο για ελληνική ορολογία,
  - θα ήταν διαθέσιμη για τη διενέργεια συγκριτικών μελετών ελληνικών και ξένων επιστημονικών όρων
  - θα ήταν σε στενή επικοινωνία και συνεργασία με την Κοινοτική Τράπεζα Ορολογίας EURODICAUTOM και με άλλες παρόμοιες τράπεζες/βάσεις άλλων χωρών.

Ο πιο πάνω μηχανισμός, τον οποίον θα προετοίμαζε το Συντονισμένο Πρόγραμμα θα πραγματοποιόταν μέσω της λειτουργίας ενός «**Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας**» (**ΜΕΣΟ**) που, σε γενικές γραμμές, θα εξασφάλιζε το συντονισμό των εργασιών των υπαρχόντων ή μελλοντικών ΟΕΚΟ, και θα οδηγεί στην ομαλή ροή των διαδικασιών που φαίνονται στο παρακάτω σχήμα 6.

Σχήμα 6 Η ροή της εκπόνησης ελληνικής ορολογίας μετά το πέρας του Συντονισμένου Προγράμματος όπως είχε προταθεί στην τελική έκθεση της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» της Γ.Γ.Ε.Τ. το 1991.

Οι επιμέρους στόχοι του Σ.Π. ήταν:

- (1) Η συστηματική αρχειοθέτηση ελληνικών δόκιμων επιστημονικών όρων όλων των κλάδων,
- (2) Η διευκόλυνση αναζήτησης επιστημονικών όρων όλων των κλάδων από τα σημεία συγκέντρωσής τους,
- (3) Η διαμόρφωση συνθηκών συνεχούς παραγωγής των αναγκαίων επιστημονικών όρων στην ελληνική γλώσσα κατά γνωστικό αντικείμενο,
- (4) Η ανάπτυξη της συναίνεσης στη χρήση των παραγόμενων όρων από όλους τους ενδιαφερόμενους (χρήστες),

- (5) Η προώθηση της μορφολογικής εναρμόνισης των χρησιμοποιούμενων όρων,
- (6) Η δυνατότητα συγκριτικής μελέτης ελληνικών και ξένων επιστημονικών όρων.

Το Θεματολόγιο του ΣΠ προέβλεπε:

- Μελέτες υποστήριξης
- Ανάπτυξη Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ)
- Επιλεκτική συγκέντρωση και αποθήκευση υλικού ορολογίας που έχει παραχθεί μέχρι τότε (λεξιλόγια, γλωσσάρια, λεξικά κτλ.)
- Επιλεκτική εκπόνηση νέων έργων απόδοσης ορολογίας σε ορισμένους κλάδους.
- Έργα κριτικής εναρμόνισης διαθέσιμων «Συλλογών» για τον ίδιο γνωστικό τομέα
- Συστάσεις για τη διοργάνωση συλλογικών δραστηριοτήτων παραγωγής, διάδοσης και αποδοχής ορολογίας
- Έργα υποστήριξης της Ελληνικής Ορολογίας σε διεθνές επίπεδο (συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων σχετικών με ομογενείς και ομόγλωσσους εκτός Επικρατείας).

Η υλοποίηση του ΣΠ προτεινόταν να γίνει είτε με αναθέσεις είτε με προκηρύξεις των έργων και περιγράφονταν λεπτομερώς οι προϋποθέσεις και διαδικασίες, ενώ το εκτιμώμενο κόστος ήταν 200 εκατ. δραχμές του 1991.

Στρατηγικά, η εξέλιξη λοιπόν του ΣΠ θα περιλάμβανε τρία κύρια μέρη:

- το Αναγνωριστικό Μέρος
- το Υποστηρικτικό/Μελετητικό Μέρος
- το Παραγωγικό Μέρος και
- τη φάση δοκιμαστικής λειτουργίας του ΜΕΣΟ,

ενώ η περάτωσή του θα έπρεπε να συμπίπτει με την έναρξη της κανονικής λειτουργίας του Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας (ΜΕΣΟ).

Η Ομάδα «Απόδοση Ορολογίας» έκρινε σκόπιμο να περιγράψει μερικά αναγκαία χαρακτηριστικά του Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας, που έπρεπε να διαδεχτεί το ΣΠ.

Το ΜΕΣΟ θα πρέπει:

- α. Να σέβεται, ως ένα βαθμό, την αυτοτέλεια και αυτονομία κάθε ΟΕΚΟ που θα ενταχθεί από την αρχή σ' αυτό ή θα δημιουργηθεί μελλοντικά.
- β. Να διαθέτει ένα ανώτατο κεντρικό συντονιστικό τεχνικό όργανο, π.χ. από εκπροσώπους των κυριότερων - ή και όλων - των ενδιαφερόμενων ΟΕΚΟ, που θα είναι ο θεματοφύλακας των διαδικασιών και λειτουργιών του ΜΕΣΟ, και του οποίου οι αποφάσεις θα εκτελούνται χωρίς την ανάγκη έγκρισης από υπερκείμενο όργανο.
- γ. Να λειτουργεί ως ανεξάρτητο σύστημα με την ευθύνη κάποιου κατάλληλου υπάρχοντος ή νέου φορέα (φορέας λειτουργίας), σύμφωνα με δικό του Διοικητικό, Τεχνικό και Οικονομικό Κανονισμό και Προϋπολογισμό, επιχορηγούμενο από το Κράτος και, ει δυνατόν, από άλλες μόνιμες πηγές.
- δ. Να διασφαλίζει τη λειτουργία διαφανών διαδικασιών, στις οποίες κυρίαρχες έννοιες θα είναι η «αφειδής διάχυση της πληροφορίας», η «συναίνεση», η «συνεργασία» και η «αμοιβαία αναγνώριση».
- ε. Να σέβεται το έργο των ειδικών κατά γνωστικό αντικείμενο, και να απέχει από ενέργειες που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως άμεση ή έμμεση πίεση στη διαμόρφωση των όρων.
- ζ. Να προστατεύει τα πνευματικά δικαιώματα για το «προϊόν» του κάθε ΟΕΚΟ μέλους του, του οποίου προϊόντος θα έχει την αποκλειστική «εκμετάλλευση».

Το ΣΠ που πρότεινε η Ομάδα «Απόδοση Ορολογίας» ήταν πρωτοποριακό για τα ελληνικά δεδομένα του 1991. Ήταν μια σοβαρή φωνή για να **αρχίσει ουσιαστικά**, σε εθνική κλίμακα, ο **ορολογικός συντονισμός**. Δυστυχώς, όμως, τα **ώτα** των νέων «αρμόδιων» υπηρεσιακών παραγόντων **κάθε άλλο παρά ευήκοα** ήταν.

2.3 Ίδρυση της ΕΛΕΤΟ – Διήμερο «Τυποποίηση Ορολογίας» – Δραστηριότητες παραγωγής όρων – Συνέδρια «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

Ενώ η τελική έκθεση της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» παρέμενε στα συρτάρια της ΓΓΕΤ και με την απογοήτευση όλων των ασχολουμένων με την Ορολογία ότι ήταν ματαιοπονία να περιμένουν ότι θα συγκινηθεί το κράτος, άρχισαν οι διεργασίες της ίδρυσης της ΕΛΕΤΟ.

Η ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας αποφασίστηκε σε συνάντηση μελών της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» και άλλων ασχολουμένων με την Ορολογία, η οποία πραγματοποιήθηκε, ύστερα από πρωτοβουλία-πρόσκληση της Μαρίας Καρδούλη, στο ξενοδοχείο «Αστήρ», στις 14 Απριλίου 1992 και στην οποία συμμετείχαν οι:

Κ. Βαλεοντής	Σ. Διάμεσης
Ε. Γαλιώτου	Μ. Καρδούλη
Ε. Γιαννακουδάκης	Ζ. Ξενάκη-Βαρλά
Δ. Γιάξας	Μ. Παπαδάκη
Α. Γκώγκος	Β. Α. Φιλόπουλος.

Το συνταχθέν Καταστατικό [12] προέβλεπε τη δημιουργία διεπιστημονικού συλλογικού οργάνου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), το οποίο καλύπτει κάθε γνωστικό πεδίο, και του οποίου σκοπός είναι:

- α. η μελέτη, εκπόνηση, απόδοση, επεξεργασία, συγκέντρωση, συστηματοποίηση, διάδοση, αξιοποίηση και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της ελληνικής ορολογίας τόσο στον ευρύτερο εθνικό χώρο (Ελλάδα, Κύπρο, Ομογενείς της διασποράς) όσο και στις Υπηρεσίες και τα Όργανα της ΕΟΚ και των ευρωπαϊκών, ή άλλων περιφερειακών, και διεθνών Οργανισμών ή Οργανώσεων,
- β. η συμβολή στη συνεχή και σύμμετρη ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας για την κάλυψη των πολύπλευρων και επιτακτικών σύγχρονων αναγκών όπως για τη βελτίωση της επικοινωνίας,
- γ. η κατάδειξη, προς κάθε κατεύθυνση, του θεμελιακού ρόλου της ελληνικής γλώσσας ως υλικού συνάμα και εργαλείου, στα οποία οφείλει, σε πολύ μεγάλο μέρος, την ύπαρξή του το διεθνές ορολογικό υπόβαθρο και η προώθηση και προαγωγή αυτού του ρόλου για την κάλυψη σημερινών και μελλοντικών αναγκών της διεθνούς ορολογίας.»

Το Καταστατικό της ΕΛΕΤΟ προβλέπει τη συμμετοχή όχι μόνο φυσικών προσώπων, αλλά και συλλογικών οργάνων που ασχολούνται με την Ορολογία. Επίσης, προβλέπει εκτός από την ύπαρξη Διοικητικού Συμβουλίου και την ύπαρξη αυτόνομου **Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ)**, με προοπτική να υπάγονται σ' αυτό κλαδικά Ειδικά Επιστημονικά Συμβούλια και Ειδικές Ομάδες Εργασίας. Το Καταστατικό υπέγραψαν 46 ιδρυτικά μέλη, τα οποία ήταν πρόσωπα που είχαν ήδη δραστηριοποιηθεί σε ορολογική εργασία (εκπόνηση ελληνικών όρων, σύνταξη προτύπων, συλλογές και βάσεις όρων κτλ.) σε διάφορους τομείς και υπό την αιγίδα διάφορων φορέων (ΕΛΟΤ, ΟΤΕ, ΕΛΚΕΠΑ, ΤΕΕ, ΕΙΣ, ΕΚΔΔ, ΠΣΔΜ-Η). Στην υπό ίδρυση επιστημονική εταιρεία προσχώρησαν και 7 ιδρυτικά συλλογικά μέλη: τα πέντε όργανα που είχαν υπογράψει τη Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης, το ΙΑΤΡΟΤΕΚ και η Ομάδα Ορολογίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης. Η έγκριση της ίδρυσης της ΕΛΕΤΟ πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του **1992** με την Απόφαση Αρ.2617/ 1992 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Το Νοέμβριο του 1992, με διοργανωτές το ΤΕΕ και τον ΕΛΟΤ (την Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21) διεξήχθη το **Διήμερο «Τυποποίηση Ορολογίας»**. Στην επιτυχία του Διημέρου συνέβαλαν όλα τα ενεργά μέλη των υπάρχουσών επιτροπών/ομάδων Ορολογίας, που μόλις είχαν ιδρύσει την ΕΛΕΤΟ αποτελώντας την πλειονότητα των επιστημόνων που παρουσίασαν επιστημονικές ανακοινώσεις [13]. Ο πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ Βασίλης Φιλόπουλος έφερε κυρίως το βάρος του συντονισμού της διοργάνωσης. (Για τους λόγους αυτούς το Διήμερο Ορολογίας του ΤΕΕ μπορεί να θεωρηθεί ως το μη αριθμημένο πρώτο Συνέδριο της ΕΛΕΤΟ). Πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του Διημέρου είχε αναλάβει ο καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος, που είχε ήδη συνδέσει το όνομά του με την ελληνική ορολογία από το 1990-91, ως συντονιστής της ομάδας «Απόδοση Ορολογίας».

Αξίζει να υπενθυμίσουμε εδώ τα Συμπεράσματα του Διημέρου «Τυποποίηση Ορολογίας», όπως αυτά διατυπώθηκαν κατά το κλείσιμο του Συνεδρίου:

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΕΡΟΥ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΤΕΕ, 11-12 Νοεμβρίου 1992)

1. Η ελληνική ορολογία είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση και ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας ώστε να καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες σε όλους τους τομείς (επιστήμης, τέχνης και τεχνολογίας) και να αποτραπεί ο υπαρκτός κίνδυνος περιθωριοποίησης ή αλλοτρίωσής της.
2. Η εκπόνηση και τυποποίηση ελληνικής επιστημονικής και τεχνικής ορολογίας είναι βασικές προϋποθέσεις για την επικοινωνία και τη μεταφορά και διάδοση γνώσης και τεχνογνωσίας, τα οποία σήμερα στη χώρα μας είναι, ως επί το πλείστον, εισαγόμενα.
3. Έχει εκπονηθεί και εκπονείται ελληνική ορολογία, από κάποια συλλογικά όργανα (επιτροπές, ομάδες), αλλά σε περιορισμένο αριθμό γνωστικών πεδίων και με παντελή έλλειψη εθνικού συντονισμού. Η εργασία αυτή καλύπτει σε μικρό ποσοστό τις ανάγκες τόσο του Ελλαδικού χώρου όσο και των μεταφραστικών Υπηρεσιών της ΕΟΚ. (Στην Κοινοτική Βάση Ορολογίας EURODICAUTOM από 500.000 έννοιες έχουν αποδοθεί με ελληνικούς όρους μόνο οι 220.000).
4. Για τη συστηματική και ορθολογική εκπόνηση και τυποποίηση ελληνικής ορολογίας είναι απαραίτητα:
  - κινητοποίηση ειδικών εμπειρογνομόνων του κάθε γνωστικού πεδίου και εργασία με συλλογικότητα και διαφάνεια στα πλαίσια οργάνων εκπόνησης ορολογίας (επιτροπών, Ομάδων κτλ.), συμβολή των γλωσσολόγων με τη διατύπωση-καθιέρωση βασικών γλωσσολογικών αρχών και την εκπόνηση βοηθημάτων άμεσης και εύκολης εφαρμογής από τα πιστοπάνω όργανα,
  - εφαρμογή διαδικασιών δημοσιοποίησης και δημόσιας κρίσης για τη διασφάλιση όσο το δυνατό ευρύτερης συναίνεσης και αποδοχής των παραγόμενων όρων.
  - γενικός (εθνικός) σχεδιασμός και συντονισμός.
5. Πρώτης προτεραιότητας και ιδιαίτερης εθνικής σημασίας είναι οι ανάγκες σε ελληνική ορολογία των ελληνικών μεταφραστικών υπηρεσιών της ΕΟΚ (της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου). Οι ανάγκες αυτές αφορούν όρους που κατά κανόνα περνούν αμέσως στην ελληνική νομοθεσία και έχουν κατεπείγοντα χαρακτήρα και πρέπει να βρεθεί τρόπος να ικανοποιούνται άμεσα και σωστά, ώστε στη μετάφραση όλων των επίσημων κοινοτικών κειμένων να χρησιμοποιούνται ελληνικοί όροι δόκιμοι και αποδεκτοί από την αρχή.
6. Η Τελική Εκθεση της ειδικής ομάδας "Απόδοση Ορολογίας" της ΓΓΕΤ, που παραμένει "στο συρτάρι" από το Μάιο 1991, είναι εθνικής σημασίας να προχωρήσει χωρίς άλλη καθυστέρηση. Η πραγματοποίηση των προτεινόμενων έργων θα είναι μια ουσιαστική ώθηση στην ελληνική ορολογία και γλώσσα.

Ο απαραίτητος εθνικός συντονισμός μπορεί να γίνει πραγματικότητα με την εγκαθίδρυση ενός Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας (ΜΕΣΟ), όπως αυτό προδιαγράφεται στην την πιστοπάνω Εκθεση.

Στην πραγμάτωση της σοβαρής αυτής προσπάθειας η Πολιτεία θα βρει συμπαραστάτη το μόλις πριν από λίγους μήνες ιδρυθέν επιστημονικό σωματείο, την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), η οποία έχει αρχίσει ν' ανοίγει το δρόμο προς τη σωστή κατεύθυνση χάρη στην ιδιωτική πρωτοβουλία των μελών της.
7. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, από την πλευρά του, θα εντείνει τις προσπάθειες για την προώθηση της ουσιαστικής αντιμετώπισης ενός τόσο σοβαρού εθνικού θέματος όπως είναι η ελληνική ορολογία.

Εν τω μεταξύ ορισμένα δραστήρια Συλλογικά Μέλη της ΕΛΕΤΟ ασχολούνταν εντατικά με την εκπόνηση ελληνικών όρων στους τομείς τους. Τα έργα που εκπονούνταν εκδίδονταν σε φωτοαντιγραφημένα δίγλωσσα λεξιλόγια ή και, μερικά, σε βιβλία. Πολλά από αυτά αποστέλλονταν σε δημόσιες υπηρεσίες και αλλού.

Ως το 2001 είχαν εκπονηθεί τα ακόλουθα έργα:

- α. «*Λεξιλόγια Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας*» (ΜΟΤΟ, διαδοχικές εκδόσεις ΟΤΕ από το 1989)
- β. «*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας*» (ΜΟΤΟ, τέσσερις εκδόσεις ΟΤΕ από το 1989, 4^η έκδοση 1995)
- γ. «*Γενική και Ειδική Ορολογία Ακουστικής*» (ΕΛΟΤ ΤΕ2/ΟΕ5, από τον Υπεύθυνο της Ομάδας: εννέα εκδόσεις 1989 - 1999)
- δ. «*Τρίγλωσση Ορολογία Πληροφορικής*» (ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1, έκδοση ΕΛΚΕΠΑ, 1991)
- ε. «*Όροι και ορισμοί των Δικτύων Κινητής Τηλεφωνίας GSM*» (ΜΟΤΟ, έκδοση ΟΤΕ 1992)
- στ. «*Όροι και ορισμοί Ψηφιακής Μετάδοσης και Πολυπλεξίας, και Παλμοκωδικής Διαμόρφωσης (PCM)*» (ΜΟΤΟ, έκδοση ΟΤΕ 1992)
- ζ. «*Ελληνοαγγλικό και Αγγλοελληνικό Λεξικό Βιοϊατρικών Όρων (MeSH Hellas)*» – κύριος τόμος και Συμπλήρωμα (Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ, έκδοση Εταιρείας Ιατρικών Σπουδών)
- η. «*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τεχνολογίας Πληροφοριών*» (ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1, από τον Υπεύθυνο της Ομάδας: έξι εκδόσεις 1992-1999).

Νεότερες έντυπες εκδόσεις δεν έγιναν. Αλλά από το Νοέμβριο του 2001, ο ομιλών ως Υπεύθυνος της Ομάδας ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1, η ΕΛΕΤΟ και το Τμήμα Πληροφορικής του Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών διαθέτουν δωρεάν στον ιστότοπο <http://inforterm.cs.aueb.gr/> τους όρους του παραπάνω Λεξιλογίου που είναι συγκεντρωμένοι στην τρίγλωσση Βάση Όρων Πληροφορικής «**INFORTERM**». Σήμερα η Βάση INFORTERM περιέχει 7.000 όρους στο ελληνικό, αγγλικό και γαλλικό ισοδύναμό τους.

- θ. «*Τετράγλωσσο Λεξικό Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας*» (**MOTO, 1995**), J.P.Rehahn & ΕΛΕΤΟ, Εκδόσεις ΓΛΩΣΣΗΜΑ, Θεσσαλονίκη.
- ι. «*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας Έκδοση 4η Τεύχος Β - Συγκεντρωτικό Λεξιλόγιο αρκτικολέξων και Συντομογραφιών*» (**MOTO, έκδοση ΟΤΕ, Απρίλιος 1997**)
- ια. «*Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Αγγλοελληνικό Λεξιλόγιο Όρων*» (**MOTO, 9^η έκδοση, ΟΤΕ 1998**), *Συμπλήρωμα 1 (1999)*, *Συμπλήρωμα 2 (2000)*
- ιβ. «*Συγκεντρωτικό Λεξιλόγιο Αρκτικολέξων, Ακρωνύμων και Άλλων Συντομογραφιών των Τηλεπικοινωνιών*» (**MOTO, 2^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**)
- ιγ. «*Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Αγγλοελληνικό Λεξιλόγιο Όρων*» (**MOTO, 10^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**)
- ιδ. «*Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Ελληνοαγγλικό Λεξιλόγιο Όρων*» (**MOTO, 10^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**)

Νεότερες έντυπες εκδόσεις δεν έγιναν μετά το 2001. Αλλά, από την 1^η Δεκεμβρίου 2003, ο ομιλών ως Υπεύθυνος της ΜΟΤΟ, η ΕΛΕΤΟ και ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ) διαθέτουν δωρεάν τη χρήση της τετράγλωσσης Βάσης Τηλεπικοινωνιακών Όρων «TELETERM». Ο σχετικός ιστότοπος είναι: <http://www.moto-teleterm.gr>. Σήμερα η Βάση TELETERM περιέχει περίπου 128.000 λήμματα.

Η ΕΛΕΤΟ συνέβαλε σημαντικά στην απόδοση στην ελληνική γλώσσα αρκετών χιλιάδων όρων της Ευρωενωσικής Τράπεζας Όρων EURODICAUTOM.

Πρώτον, ανέλαβε και εκπόνησε περίπου **3.000** ελληνικούς ισοδύναμους όρους σε συλλογές ορολογίας: τηλεπικοινωνιών (από τη ΜΟΤΟ) και ωκεανογραφίας (από ειδική ομάδα).

Δεύτερον, εκτός των ανωτέρω συλλογών, σημαντικό επίτευγμα αποτελεί η κατακύρωση των δύο διαγωνισμών της Μεταφραστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη χώρα μας. Συγκεκριμένα η ΕΛΕΤΟ, σε συνεργασία με το μεταφραστικό γραφείο «ΟΜΑΔΑ» έλαβε μέρος στους διαγωνισμούς **EDIC 9507** (εργασία που έγινε στα **1996-97**) και **EDIC 9909** (εργασία που έγινε το **2000**).

Για τον πρώτο διαγωνισμό εκπονήθηκαν, από τα αρμόδια Συλλογικά Μέλη και Ειδικές Ομάδες, συνολικά, **12.463** ελληνικοί ισοδύναμοι όροι της Τράπεζας Όρων EURODICAUTOM:

- *Αλιείας* (Ειδική Ομάδα)
- *Επιστημών Γης και Περιβάλλοντος* (Ειδική Ομάδα)
- *Τεχνολογίας Πληροφοριών και Τεκμηρίωσης* (ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1)
- *Υποδομής Κατασκευών, Δημόσιων έργων και Μεταφορών* (Ειδική Ομάδα)
- *Οικονομίας, Εμπορίου, Νομοθεσίας και Διοίκησης* (Ειδική Ομάδα)
- *Υφαντουργίας και Δασοπονίας* (Ειδική Ομάδα)
- *Μηχανολογίας και Μηχανοτεχνίας* (Ειδική Ομάδα)
- *Βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα* (Ειδική Ομάδα)
- *Ιατρικής* (Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ)

Για τον δεύτερο διαγωνισμό εκπονήθηκαν, συνολικά, **16.200** ελληνικοί ισοδύναμοι όροι της Τράπεζας EURODICAUTOM:

- *Τηλεπικοινωνιών* (ΜΟΤΟ)
- *Ιατρικής* (Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ)
- *Στατιστικής* (Ειδική Ομάδα)
- *Οικονομικών* (Ειδική Ομάδα)
- *Ηλεκτρολογίας* (Ειδική Ομάδα)
- *Περιβάλλοντος* (Ειδική Ομάδα)

Ο συντονισμός των Συλλογικών Μελών και των Ειδικών Ομάδων που παρήγαγαν όλο το παραπάνω έργο έγινε από τον πρόεδρο του ΓΕΣΥ και όλοι οι όροι που εκπονήθηκαν εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ.

Επιπροσθέτως, η ΕΛΕΤΟ ήταν πάντα σε συνεχή επαφή με την Τράπεζα Όρων EURODICAUTOM συμβάλλοντας στην επίλυση προβλημάτων Ορολογίας.

Το 1996 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ άρχισαν οι εργασίες για τη διενέργεια του 1^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία». Η απόφαση μάλιστα ήταν να διοργανώνεται συνέδριο ορολογίας ανά διετία.

Έκτοτε, η ΕΛΕΤΟ διοργάνωσε στην Αθήνα το 1997, το 1999, το 2001 και το 2003, σε συνεργασία με πολλούς άλλους φορείς, τα 1^ο, 2^ο, 3^ο, και 4^ο Συνέδρια “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”. Το 2005, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), διοργάνωσε το 5ο Συνέδριο “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία” στη Λευκωσία, ενώ το 2007, 2009, 2011 και 2013, στην Αθήνα, διοργάνωσε τα 6^ο, 7^ο, 8^ο και 9^ο Συνέδρια “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”. Στα συνέδρια αυτά συνέβαλαν – ως συνδιοργανωτές – πανεπιστήμια και άλλοι ελληνικοί φορείς, συμμετείχαν δεν πολλοί εισηγητές και σύνεδροι από την Ελλάδα και από άλλες χώρες (βλέπε ιστοσελίδα: <http://www.eleto.gr/gr/conferences.htm>)

Το 1999-2000 – όπως θα δούμε παρακάτω– η ΕΛΕΤΟ συμμετέσχε ενεργά τόσο στην Επιτροπή Συντονισμού του Εθνικού Προγράμματος Ορολογικού Συντονισμού (**ΕΠΟΣ**) όσο και στην Ομάδα Εργασίας του ΕΠΟΣ και συνέβαλε τα μέγιστα στη σύνταξη της «Στρατηγικής Μελέτης» και του «Επιχειρησιακού Προγράμματος Ορολογίας» του ΕΠΟΣ.

Από το 1993 η ΕΛΕΤΟ εκδίδει το διμηνιαίο έντυπο “ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ”, το οποίο αποστέλλεται δωρεάν α) ταχυδρομικώς (μέχρι πέρυσι) σε 800 αποδέκτες, σήμερα σε 250 αποδέκτες και β) ηλεκτρονικώς σε περισσότερους από 2.000 αποδέκτες· προηγούμενα φύλλα του υπάρχουν στον ιστότοπο: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm> .

2.4 Πρόταση της ΕΛΕΤΟ προς την Μεταφραστική Υπηρεσία της ΕΕ για την ίδρυση μηχανισμού άμεσης απόκρισης σε ορολογικά αιτήματα (Υπηρεσία ΑΠΠΕΛ)

Τον Ιούλιο του **1993**, προτάθηκε από την ΕΛΕΤΟ στη Μεταφραστική Υπηρεσία της (τότε) ΕΟΚ η υπηρεσία **ΑΠΠΕΛ (ARPEL)** [**ΑΠΠΕΛ: Απάντησε, Παρακαλώ Πολύ, ΕΛΕΤΟ! - ARPEL: Answer Properly, Please, ELETO!**] η οποία θα εξασφάλιζε την άμεση ανταπόκριση εκ μέρους της ΕΛΕΤΟ σε κατεπείγουσες ανάγκες ελληνικής απόδοσης ξενόγλωσσων όρων που εκδηλώνονταν από τις Μεταφραστικές Υπηρεσίες της ΕΟΚ ή και από διάφορους άλλους ενδιαφερομένους και θα έπρεπε να ικανοποιηθούν την ίδια μέρα ή, το πολύ, σε διάστημα λίγων ημερών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Η υπηρεσία ΑΠΠΕΛ βασιζόταν στην κεντρική θέση της ΕΛΕΤΟ ως προς τις πηγές ορολογικής πληροφόρησης (συλλογικά και ατομικά μέλη της ΕΛΕΤΟ, κλαδικό επιστημονικοί φορείς και συλλογικά όργανα, Δημόσια Διοίκηση) και θα εκμεταλλευόταν την άμεση διαπροσωπική και διεπιτροπική επικοινωνία μεταξύ των ειδικών της ορολογίας στο πλαίσιο του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ) της ΕΛΕΤΟ.

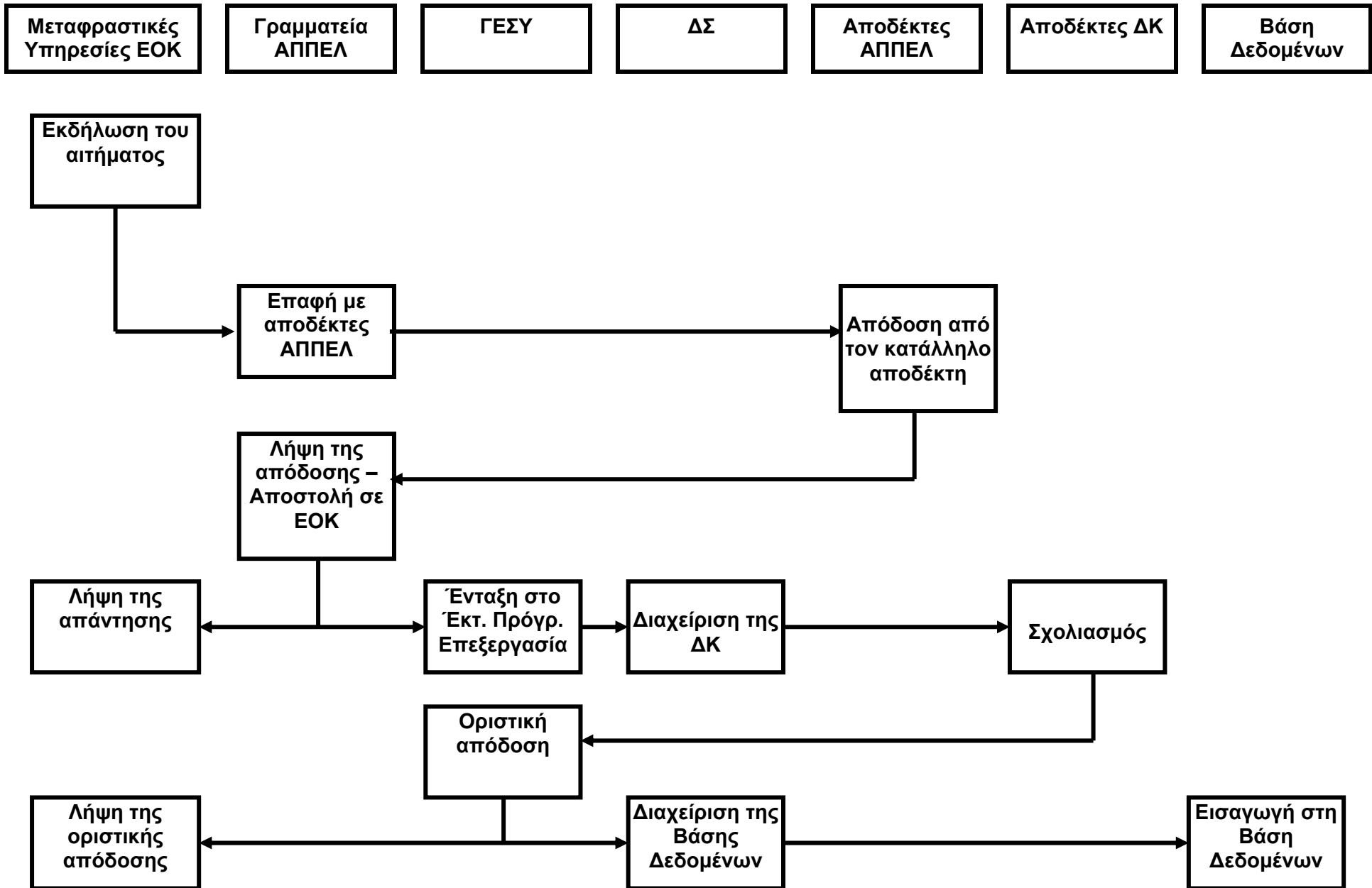
Για την παροχή της **υπηρεσίας ΑΠΠΕΛ** εκτός των καταστατικών οργάνων της ΕΛΕΤΟ (ΔΣ, ΓΕΣΥ, Συλλογικά μέλη, Επιτροπές, Ομάδες κτλ.) θα λειτουργούσε η **Γραμματεία ΑΠΠΕΛ** και θα συμμετείχαν ενεργά οι **Αποδέκτες ΑΠΠΕΛ**.

Η Γραμματεία ΑΠΠΕΛ θα αποτελούνταν από τον/την **Υπεύθυνο ΑΠΠΕΛ**, εξουσιοδοτημένο μέλος του ΓΕΣΥ και τον/την **Υπάλληλο ΑΠΠΕΛ**, γνώστη τουλάχιστον της **αγγλικής** και **γαλλικής** και χρήση προγραμμάτων υπολογιστή για επεξεργασία κειμένων και βάσεις δεδομένων, που θα παρείχε για ορισμένες ώρες της ημέρας την απαιτούμενη γραμματειακή υποστήριξη της Υπηρεσίας ΑΠΠΕΛ.

Στον Κατάλογο Αποδεκτών ΑΠΠΕΛ θα συμπεριλαμβάνονταν: οι εκπρόσωποι των συλλογικών μελών της ΕΛΕΤΟ, τα ατομικά μέλη της ΕΛΕΤΟ, οι εκπρόσωποι-σύνδεσμοι επιστημονικών φορέων και οργάνων, ειδικοί επιστήμονες.

Η Υπηρεσία ΑΠΠΕΛ θα λειτουργούσε με τις διαδικασίες του ακόλουθου διαγράμματος ροής:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΠΕΛ

Η πρόταση είχε υποβληθεί μέσω του ορολόγου της Μεταφραστικής Υπηρεσίας της ΕΟΚ, **Δημήτρη Γιαξα**, ιδρυτικού μέλους της ΕΛΕΤΟ, αλλά δεν εγκρίθηκε από τον προϊστάμενο της Μεταφραστικής Υπηρεσίας.

2.5 Δεύτερη προσπάθεια εθνικού ορολογικού συντονισμού (ΕΠΟΣ)

Το 1999, ύστερα από οκτώ έτη μετά την πρώτη ατυχή προσπάθεια για έναρξη κάποιου ορολογικού συντονισμού, εκδηλώθηκε μια νέα πρωτοβουλία της ΓΓΕΤ: το **ΕΠΟΣ** (Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού), μια νέα προσπάθεια εθνικής κινητοποίησης για *συντονισμένη αντιμετώπιση του προβλήματος της ελληνικής ορολογίας*. Το ΕΠΟΣ είχε σκοπό να *ενεργοποιήσει* μεγάλο αριθμό ειδικών, αλλά και πολλών γενικότερα ενδιαφερομένων, σε μεγάλο πλήθος θεματικών πεδίων, για τη δημιουργία/υιοθέτηση/τυποποίηση εκατοντάδων χιλιάδων **σύγχρονων ελληνικών όρων**, που εξασφάλιζαν στην ελληνική γλώσσα την πρέπουσα θέση της στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Ήταν ένα πρόγραμμα εξαετές (2001-2006) που έχει υποβληθεί για χρηματοδότηση από το Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης. Η εξαετία, όμως, (και όχι μόνο) παρήλθε και η κρατική ορολογική απραξία εξακολουθεί...

Η προετοιμασία του **ΕΠΟΣ** ανατέθηκε από την **ΓΓΕΤ** στο Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (**ΙΕΛ**) και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (**ΕΚΤ**). Εκτός από αυτούς τους δύο φορείς συμμετείχαν και οι ακόλουθοι λοιποί εμπλεκόμενοι **θεσμικοί φορείς**:

- Ακαδημία Αθηνών (ΑΚ.ΑΘ.)
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ)
- Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
- Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ)
- Υπουργείο Μεταφορών & Επικοινωνιών (ΥΠΜΕ)
- Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ).

Το ΙΕΛ και το ΕΚΤ συγκρότησαν μια **Επιτροπή Συντονισμού (ΕΣ)** η οποία, στη συνέχεια, συνέστησε μια **Ομάδα Εργασίας (ΟΕ)** του ΕΠΟΣ.

Την Επιτροπή Συντονισμού αποτελούσαν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι των **θεσμικών φορέων** του ΕΠΟΣ:

Πρόεδρος:	
Θ. Τάσιος,	Καθηγητής ΕΜΠ
Μέλη:	
Γ. Βαρουφάκης,	Καθηγητής, Πρόεδρος του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
Θ. Εξαρχάκος,	Καθηγητής, Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (ΠΙ)
Γ. Καραγιάννης,	Καθηγητής, Διευθυντής του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)
Π. Λιγομενίδης,	Καθηγητής, Ακαδημαϊκός (ΑΚ.ΑΘ.)
Ε. Μπούμπουκας,	Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)
Γ. Πατσιαβός,	Προϊστάμενος Τμήματος Διεθνών Σχέσεων Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΥΠΜΕ)
Β. Α. Φιλόπουλος,	Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Θ. Φωτεινοπούλου,	Διευθύντρια του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ)
Αναπληρ. Μέλη:	
Κ. Βαλεοντής,	Γενικός Γραμματέας της ΕΛΕΤΟ
Γ. Παπαδόπουλος,	Σύμβουλος του ΠΙ
Ε. Σαχίνη,	Διευθύντρια του ΕΚΤ
Γραμματέας:	
Γ. Μικρός	Ινστ. Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)

Την **ΟΕ** αποτελούσαν τα ακόλουθα στελέχη τα οποία είναι εμπειρογνώμονες των **θεσμικών φορέων** που εκπροσωπούνται στην ΕΣ:

Μέλη:	Φορείς:
Κώστας Βαλεοντής	Ελλην. Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Ελευθερία Γιακουμάκη	Ακαδημία Αθηνών (ΑΚ.ΑΘ.)
Θόδωρος Δεβενές	ΥΠΕΣΔΔΑ
Σαράντος Καπιδάκης	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)
Έλενα Μάντζαρη	Ινστ. Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)
Θοδώρα Τριαντοπούλου	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ)
Στέλιος Φραγκόπουλος	Ελλ. Οργαν. Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
Αναστασία Χαρχαρίδου	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ)

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΕΠΟΣ, εκπονήθηκε από την ΕΣ – με την ανάδραση και της ΟΕ – η **Στρατηγική Μελέτη** [14], [16] και από την ΟΕ – με την ανάδραση και της ΕΣ – το **Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας** [15], [17].

Η **Στρατηγική Μελέτη (74 σελίδες)** ήταν κείμενο στρατηγικής για την αποτελεσματική ανάπτυξη της Ορολογίας στην Ελλάδα και την «ενσωμάτωσή της στο άρμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας» και καθόριζε τους Γενικούς Στόχους και Σχέδιο Δράσεων του ΕΠΟΣ.

Συνοπτικά, στη Στρατηγική Μελέτη:

- επισημαίνεται η υπάρχουσα κατάσταση
- προδιαγράφεται η δομή του αναγκαίου Επιχειρησιακού Σχεδίου (που συνοψίζεται σε ενιαίο Δομικό Διάγραμμα) και
- προδιαγράφονται οι ρόλοι των θεσμικών εταίρων

Το **Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας** αποσκοπούσε στη **δημιουργία λειτουργικής υποδομής** για τη συγκέντρωση, τον συντονισμό και την αναβάθμιση των εργασιών ορολογίας στην Ελλάδα καθώς και στην **παραγωγή ελληνικών όρων** σε όλους τους σημαντικούς τομείς του ανθρώπινου επιστητού και στην ένταξη των όρων αυτών στο **γνωσιολογικό και επικοινωνιακό πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας**.

Ήταν Σχέδιο εθνικής κινητοποίησης, στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, για συντονισμένη

- παραγωγή,
- διαγλωσσική αντιστοίχιση,
- ταξινομική ψηφιακή αποθήκευση,
- εκτεταμένη διάδοση και
- μονοαπευθυντική διαδικτυακή διάθεση

πολλών εκατοντάδων χιλιάδων σύγχρονων ελληνικών όρων σε μεγάλο πλήθος θεματικών πεδίων, αφού θα είχε προηγηθεί η

- δημιουργία της αναγκαίας λειτουργικής-μεθοδολογικής και τεχνολογικής υποδομής.

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας είχε έκταση **611 σελίδων** και απετελείτο από τρία μέρη: το *Πρόγραμμα*, τα *Παραρτήματα* και τα *Τεχνικά Δελτία*. Στο σύνολό τους

Στο **Πρόγραμμα** (Μέρος I του Επιχειρησιακού Σχεδίου)

- αναλυόταν η τρέχουσα κατάσταση της Ορολογίας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και
- προσδιοριζόταν το σύνολο των **Γραμμών Δράσης** του ΕΠΟΣ, που διαρθρώνονταν σε **12 Έργα**, των οποίων περιγραφόταν το αντικείμενο, ο προϋπολογισμός και ο χρονοπρογραμματισμός.

Την ευθύνη των Έργων θα αναλάμβαναν θεσμικοί φορείς του ΕΠΟΣ ως ανάδοχοι. Στην όλη προσπάθεια, πέραν των θεσμικών φορέων, είχαν καταγραφεί ότι θα συμμετάσχουν **180 φορείς** περίπου, από **όλο το φάσμα των θεματικών πεδίων**, χωρίς ο καταλόγος να θεωρείται κλειστός.

Στα **Παραρτήματα** (Μέρος II του Επιχειρησιακού Σχεδίου) περιλαμβάνονταν αναλυτικά:

- η κατατομή και το έργο των θεσμικών φορέων του ΕΠΟΣ, αλλά και
- το έργο ενεργών φορέων και οργάνων – εθνικών, ευρωπαϊκών ή παγκόσμιων – με δράση στην Ορολογία και
- δίνονταν αναλυτικότερα στοιχεία για θέματα που αναφέρονται στο Πρόγραμμα συνοπτικά.

Τα **Τεχνικά Δελτία** (Μέρος III του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ορολογίας) περιλάμβαναν *ανάλυση των φάσεων των Γραμμών Δράσης* κάθε Έργου.

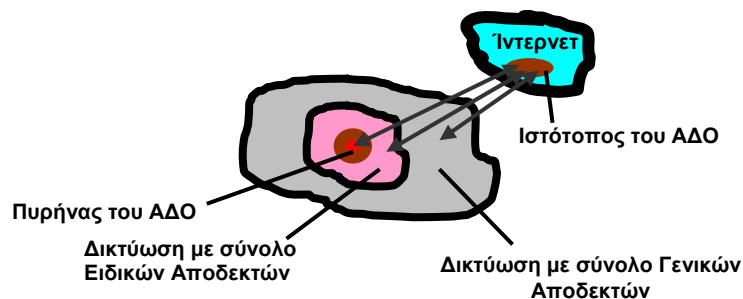
Με το σύνολο των Έργων του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ορολογίας επιδιωκόταν ολόπλευρη και εμπειριστατωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος των όρων της σύγχρονης ελληνικής γλώσσας, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται με συνέπεια και πληρότητα στις σύγχρονες απαιτήσεις σε **ορολογικούς πόρους** στο πλαίσιο της γενικής ηλεκτρονικής διαδικτύωσης και της απαιτούμενης ταχύτατης **αναζήτησης, ανεύρεσης, άντλησης** και, γενικά, **διακίνησης των πληροφοριών** σε κάθε τομέα της γνώσης.

Διακρίνονταν πέντε κατηγορίες Γραμμών Δράσης:

- ΓΔ **Υποδομής** (ορολογικής και/ή τεχνολογικής)
- ΓΔ **Παραγωγής όρων** με τη δημιουργία Ανθρώπινων Δικτύων Ορολογίας (**ΑΔΟ**)
- ΓΔ **Αποθήκευσης** και **Ταξινόμησης** των παραγόμενων όρων
- ΓΔ **Διάθεσης** και **Διάχυσης** των παραγόμενων όρων
- ΓΔ **Ειδικών Ορολογικών Εφαρμογών**.

Βασική οντότητα του ΕΠΟΣ για την παραγωγή όρων ήταν τα **ΑΔΟ**. Τα ΑΔΟ και η λειτουργία τους αποτελούσαν μια νέα μορφή των **οργάνων και διεργασιών** που έχουν εφαρμοστεί με μεγάλη επιτυχία στον 20ό αιώνα από τους οργανισμούς **Τυποποίησης** στο πλαίσιο των σημερινών τεχνολογικών δυνατοτήτων και με τις προοπτικές της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η δομή κάθε ΑΔΟ δεν ήταν άλλη από την επιτροποκεντρική δομή των οργάνων εκπόνησης ορολογίας που προαναφέρθηκε (σχ. 5). Σε κάθε ΑΔΟ θα υπήρχε ένας **πυρήνας** ο οποίος θα λειτουργούσε με την ευθύνη συγκεκριμένου **φορέα**, σύμφωνα με συγκεκριμένους κανονισμούς που θα εκπονούνταν **σε ΓΔ Υποδομής** του ίδιου του ΕΠΟΣ, και θα απευθυνόταν σε δύο σύνολα ατόμων ή φορέων: των **ειδικών αποδεκτών** και των **γενικών αποδεκτών**, ενώ πυρήνας και αποδέκτες θα ήταν **διαδικτυωμένοι**, ώστε η πληροφορία να διακινείται ταχύτατα και ο εκμηδενισμός των αποστάσεων να εξασφαλίζει μαζικότερη συμμετοχή των εμπειρογνομόνων κάθε θεματικού πεδίου αλλά και των ενδιαφερομένων γενικότερα (βλέπε Σχήμα 7).

Σχήμα 7 Δομή και δικτύωση ενός ανθρώπινου δικτύου ορολογίας (ΑΔΟ) του ΕΠΟΣ. Τρία βασικά μέρη: *πυρήνας ειδικών, ειδικοί αποδέκτες – γενικοί αποδέκτες*. Βασικό χαρακτηριστικό του η *διαδικτυωμένη* λειτουργία του.

Η οργάνωση *ανθρώπινων δικτύων ορολογίας* (ΑΔΟ), ο σύγχρονος *εξοπλισμός* τους και ο ενδεδειγμένος *συντονισμός* τους μπορούσε να εξασφαλίσει, με γρήγορους ρυθμούς, *ειδικούς όρους, έγκυρους, αποδεκτούς και καθιερωμένους*, που έχει ανάγκη *αφενός η γλώσσα μας* για να εξακολουθήσει να περιγράφει τη ραγδαία μεταβαλλόμενη πραγματικότητα και *αφετέρου η ίδια η «Κοινωνία της Πληροφορίας»* για να μπορέσει να προσφέρει αυτά που όλοι περιμένουν από αυτήν.

Η **λειτουργική, ορολογική και τεχνική υποδομή** των Ανθρώπινων Δικτύων Ορολογίας (ΑΔΟ) και η παραγωγή όρων μέσω αυτών συνίστατο στην κάλυψη των ακόλουθων **αναγκών**:

- **Κανονιστικό πλαίσιο** για τη σύσταση, τη συγκρότηση, την οργάνωση και το συντονισμό λειτουργίας των Ανθρώπινων Δικτύων Ορολογίας (**ΑΔΟ**).
- **Κανονιστικό πλαίσιο** για τη σύσταση, συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία ενός ειδικού Ανθρώπινου Δικτύου Αρχών και Μεθόδων της Ελληνικής Ορολογίας (**ΑΔΑΜ-ΕΟ**) για τη μεταφορά/προσαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη των διεθνών προτύπων ορολογίας ως καθαρά ελληνικών προτύπων που θα αποτελέσουν τη βάση της ορολογικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Σύναξη και εκτέλεση **προγραμμάτων εκπαίδευσης** και **κατάρτισης** στην Ορολογία.
Τα προγράμματα αυτά θα κάλυπταν αρχικά τις ανάγκες παραγωγής όρων στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ, οπότε και θα απευθύνονταν στα μέλη των οργάνων των ΑΔΟ, αλλά και τις μακροπρόθεσμες ανάγκες για εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ορολογία (π.χ. Βασικές αρχές Ορολογίας, ορογραφία, υπολογιστική ορολογία κλπ.).
Η εκπαίδευση αποτελεί το κλειδί για την εξασφάλιση καλύτερων και πλουσιότερων ορολογικών πόρων.
- **Πληροφορικοποίηση των ΑΔΟ**, κοινές προδιαγραφές για τον τεχνικό εξοπλισμό των ΑΔΟ.

- **Ανάπτυξη εργαλείων σύγχρονης τεχνολογίας** για την αποθήκευση, διαχείριση και διάχυση των ορολογικών πόρων, που παράγονται ή συγκεντρώνονται από τα ΑΔΟ, με τρόπο που να διασφαλίζεται η ομοιογενής μορφή των δεδομένων.
- Ανάγκη λειτουργίας **Εθνικής Βάσης Δεδομένων Ορολογίας (ΕΒΔΟ)**.
- Καθιέρωση **μεθοδολογίας επικύρωσης** και **ελέγχου της ποιότητας** των παραγόμενων **ορολογικών πόρων**.
- Διευθέτηση του ζητήματος των πνευματικών δικαιωμάτων των ορολογικών δεδομένων.
- **Διάχυση** των ορολογικών δεδομένων, για να είναι δυνατή η εύκολη και έγκυρη πρόσβαση σε αυτά.
- **Συστηματική ενημέρωση** των ειδικών κύκλων, αλλά και του ευρέος κοινού (ειδικών και γενικών αποδεκτών), για τους παραγόμενους και υιοθετούμενους νέους ελληνικούς όρους.

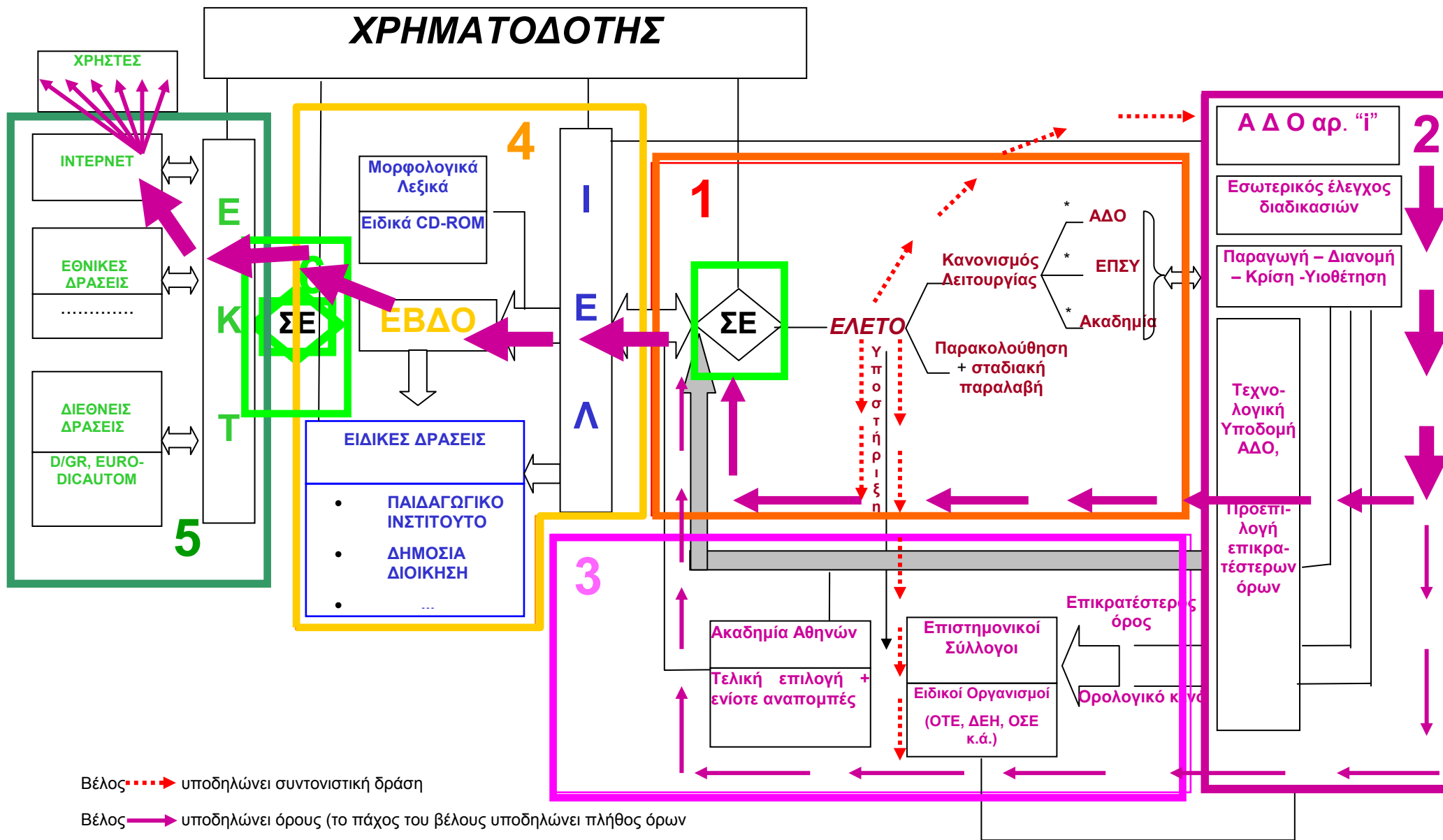
Η **ΕΒΔΟ**, βασικό αποτέλεσμα και εργαλείο συνάμα του ΕΠΟΣ, θα αναπτυσσόταν με ευθύνη του ΙΕΛ και θα λειτουργούσε με ευθύνη του ΕΚΤ. Στην ΕΒΔΟ θα συγκεντρωνόταν και θα οργανωνόταν ιεραρχικά το σύνολο της παραγωγής όρων του ΕΠΟΣ. Ταυτόχρονα, με τη διασύνδεση της ΕΒΔΟ με τις υπόλοιπες υπάρχουσες **Θεματικές Βάσεις Δεδομένων Ορολογίας (ΘΕΒΔΟ)** θα δινόταν η δυνατότητα στους χρήστες να έχουν άμεση και εύκολη πρόσβαση στα ορολογικά δεδομένα ενός συνολικού δικτύου βάσεων **μέσω μίας και μόνο κεντρικής ιστόθυρας** στο Ίντερνετ, που θα λειτουργούσε με ευθύνη του ΕΚΤ.

Το **Δομικό Διάγραμμα** του ΕΠΟΣ ήταν ένα διάγραμμα που περιλάμβανε τις βασικές δομικές ενότητες (δομοενότητες) που απαρτίζουν το σύνολο του προγράμματος (βλέπε σχήμα 6). Οι δομοενότητες αυτές εμπλέκονταν ακολουθιακά αλλά και παράλληλα, στη ροή λειτουργίας του ΕΠΟΣ:

- Η δομοενότητα 1 περιλάμβανε τον λειτουργικό συντονισμό του προγράμματος για την παραγωγή όρων και ενέπλεκε τη Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΟΣ – συνεργαζόμενη στενά με την ΕΛΕΤΟ – με ευθύνη της οποίας θα εκπονούνταν οι κανόνες λειτουργίας των ΑΔΟ και θα παρακολουθείτο η πιστή εφαρμογή τους, θα παρεχόταν δε τόσο στα ΑΔΟ όσο και σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς συνεχής ορολογική υποστήριξη.
- Η δομοενότητα 2 κάλυπτε τα ΑΔΟ και την παραγωγική λειτουργία τους.
- Η δομοενότητα 3 περιλάμβανε τις λειτουργίες της Ακαδημίας Αθηνών και των Επιστημονικών Συλλόγων και Ειδικών Οργανισμών.
- Η δομοενότητα 4 περιλάμβανε τη δημιουργία της ΕΒΔΟ (από το ΙΕΛ) και ειδικές δράσεις που αφορούν την Εκπαίδευση (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) και τη Δημόσια Διοίκηση (ΥΠΕΣΔΔΑ).
- Η δομοενότητα 5 περιλάμβανε τις λειτουργίες του ΕΚΤ που αφορούσαν τη διαχείριση της ΕΒΔΟ και την ευρεία διάχυση των παραγόμενων όρων στους ατομικούς και συλλογικούς χρήστες.
- Η δομοενότητα 6 περιλάμβανε τη Συντονιστική Επιτροπή που θα είχε τη γενική εποπτεία της διαδικασίας και θα διασφάλιζε τη συνέχεια στη ροή της λειτουργίας, τόσο στο σύστημα της παραγωγής του πρωτογενούς υλικού, όσο και στο σύστημα ανάπτυξης των εφαρμογών.

Στο σχήμα 8 δίνεται σχηματικά η ροή λειτουργίας του ΕΠΟΣ πάνω στο Δομικό Διάγραμμα. Τα διακεκομμένα βέλη υποδηλώνουν συντονιστικές ενέργειες. Τα πλήρη βέλη υποδηλώνουν όρους.

Σχήμα 8 Ροή λειτουργίας του ΕΠΟΣ

Συνολικά κατά την εκτέλεση των έργων του ΕΠΟΣ επρόκειτο να παραχθούν **552.000 όροι** από **140 θεματικά πεδία**, ενώ στις γραμμές δράσης του ΕΠΟΣ επρόκειτο, καταρχήν, να συμμετάσχουν **180 ελληνικοί φορείς**.

Σχετικά με το ρόλο της ΕΛΕΤΟ στην εκτέλεση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ορολογίας:

Στις πρώτες φάσεις του Προγράμματος η ΕΛΕΤΟ θα ήταν υπεύθυνη για τις **Γραμμές Δράσης Ορολογικής Υποδομής**, στις οποίες θα συντόνιζε τους κατ' αντικείμενο συναρμόδιους φορείς για τη δημιουργία του επιστημονικού και κανονιστικού πλαισίου μέσα στο οποίο θα λειτουργούσαν τα ΑΔΟ για την παραγωγή **ελληνικών όρων**. Στη συνέχεια, θα είχε την ευθύνη της **ορολογικής κατάρτισης** των πυρήνων και μελών των ΑΔΟ, **πριν αυτά αρχίσουν να παράγουν όρους**.

Κατά τη λειτουργία των ΓΔ παραγωγής όρων, η ΕΛΕΤΟ θα **διασφάλιζε** την εφαρμογή του όλου κανονιστικού πλαισίου και την τήρηση των ισχυουσών διατάξεων (κανόνες παραγωγής όρων, λειτουργία Δημόσιας Κρίσης, προθεσμίες παραλαβής του προϊόντος των ΑΔΟ), όντας σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τη **Συντονιστική Επιτροπή** του ΕΠΟΣ.

Τέλος, θα συνεργαζόταν με την **Ακαδημία Αθηνών** εισηγούμενη σ' αυτήν (αφού συγκέντρωνε από τα ΑΔΟ) τις περιπτώσεις προβλημάτων (όπως περιπτώσεις έντονων διχογνωμιών για την απόδοση όρων, περιπτώσεις πολλαπλών αποδόσεων κτλ.) που θα επέλυε το **Εθνικό Συμβούλιο Ορολογίας** το οποίο επρόκειτο να ιδρυθεί και να λειτουργεί με ευθύνη της Ακαδημίας.

Η Επιτροπή Συντονισμού συνοψίζοντας τα αποτελέσματα/οφέλη που θα προέκυπταν από την υλοποίηση του ΕΠΟΣ είχε τονίσει ότι:

«Με το ΕΠΟΣ επρόκειτο:

- να κινητοποιηθεί ένας ολόκληρος ανθρώπινος μηχανισμός που, ως τώρα, δρα μερικά και ασυντόνιστα με αποτέλεσμα να παραμείνει υποδομή με διαχρονική αξία στην χώρα.
- να βελιωθεί η επικοινωνία των κρατικών υπηρεσιών με τον πολίτη
- να βελιωθεί η επικοινωνία των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης μεταξύ τους.
- να γίνει ομαλότερη η μετάβαση της Χώρας στα δεδομένα της ψηφιακής οικονομίας που στηρίζεται στην παραγωγή, διανομή και χρήση της πληροφορίας.
- να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων με την εύκολη τοπικοποίησή τους.
- να διασφαλιστεί ίση πρόσβαση για όλους τους πολίτες, τις κοινωνικές και τις οικονομικές μονάδες προς τη *διακινούμενη γνώση*.
- να επιτευχθεί εκπαίδευση προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.
- να εμπλουτιστεί η ελληνική γλώσσα με σύγχρονους όρους για την περιγραφή της ραγδαία εξελισσόμενης γνώσης.
- να συμπληρωθεί το επικίνδυνο για την Ελλάδα κενό 500.000 Ελληνικών όρων στην Τράπεζα Ορολογίας EURODICATOM της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε σχέση με την αγγλική γλώσσα.»

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό, νομίζω ότι δεν χρειάζεται να τονίσουμε ότι το **ΕΠΟΣ** ήταν **μοναδική ευκαιρία** για την **ελληνική ορολογία**: μοναδική ευκαιρία για τη **σύγχρονη ελληνική γλώσσα**. Η αγάπη και το μεράκι των μελών της Επιτροπής Συντονισμού και της Ομάδας Εργασίας, που για μήνες εργάστηκαν με όραμα τη σύγχρονη ορολογική αναβάθμιση της ελληνικής γλώσσας και τη θεμελίωση ενός συστήματος που θα εξακολουθούσε να λειτουργεί και στο μέλλον για τον συνεχή εμπλουτισμό της, φαίνεται ότι δεν μπόρεσαν να εμπνεύσουν ή να συγκινήσουν τους «αρμοδίους» του προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ' ΚΠΣ και η όλη προσπάθεια «κόλλησε» στα γρανάζια των μηχανισμών της Διοίκησης.

Μήπως η δαπάνη για το εγχείρημα ήταν υπέρογκη; Άμεση και αποστομωτική είναι η απάντηση του προέδρου της Επιτροπής Συντονισμού καθηγητή Θεοδόση Τάσιου [18]: **Το ΕΠΟΣ θα κόστιζε όσο 3 χιλιόμετρα αυτοκινητόδρομος!...**

Ναι!... Στον **δρόμο** της **ορολογικής ενίσχυσης** και **προαγωγής** της **σύγχρονης ελληνικής γλώσσας**, ώστε αυτή να μπορεί να ανταποκριθεί στη σημερινή λεγόμενη «Κοινωνία της Πληροφορίας», στη σημερινή λεγόμενη και «Κοινωνία της Γνώσης» – έστω και με τιμές... οδοποιίας – **ούτε τρία χιλιόμετρα μήκος δεν χάρισαν οι «αρμόδιοι»!...**

2.6 Τρίτη προσπάθεια συντονισμού για την εγκαθίδρυση συστήματος ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας

2.6.1 Παρουσίαση του γαλλικού συστήματος από τον Gabriel de Broglie

Στις 23 Μαρτίου 2006, η ΕΛΕΤΟ επανέφερε το θέμα, βλέποντας την καθημερινή **ανάγκη** της ελληνικής γλώσσας να δέχεται **δημιουργικά** την εισρέουσα νέα γνώση και όχι παθητικά, αλλά και ότι η κατάσταση δεν είναι καν στάσιμη, αλλά χειροτέρευε συνεχώς, παρά τις δικές της προσπάθειες, αλλά και άλλων μεμονωμένων οργάνων και φορέων, ενώ το κράτος κώφευε.

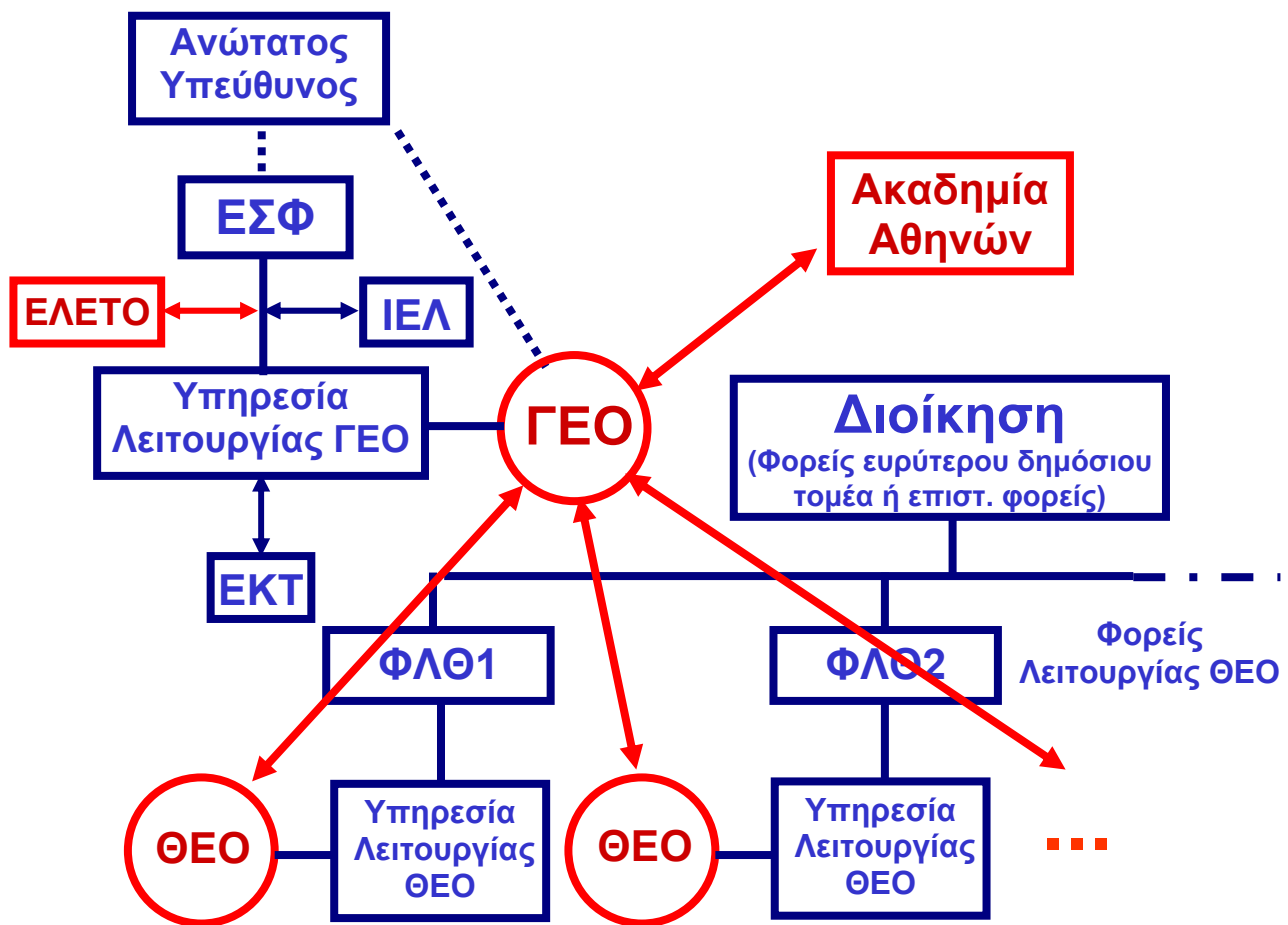
Σε ειδική ημερίδα με θέμα «*Το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας και πρόταση εφαρμογής ανάλογου συστήματος για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής*», προσκάλεσε τον **Gabriel de Broglie**, πρόεδρο της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και Νεολογίας, κεφαλή του γαλλικού συστήματος εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας, να παρουσιάσει και αναλύσει το σύστημα αυτό, όπως και έγινε. (Όλα τα κείμενα της ημερίδας στην ιστοσελίδα: <http://www.eleto.gr/gr/otherevents.htm>)

Ορισμένα βασικά στοιχεία του γαλλικού συστήματος, που κρίθηκαν ότι θα μπορούσαν να υιοθετηθούν ανάλογα στο υπό συζήτηση ελληνικό σύστημα:

- α. Θεσμοθετημένος διαρκής χαρακτήρας
- β. Οικονομική και λειτουργική υποστήριξη από το κράτος
- γ. Όργανα Ορολογίας ανεξάρτητα στις ορολογικές αποφάσεις τους
- δ. Κορυφαίο συντονιστικό όργανο Ορολογίας πλήρως ανεξάρτητο
- ε. Μέσα αποθήκευσης και διάδοσης υποστηριζόμενα από το κράτος
- στ. Συμμετοχή της Ακαδημίας

2.6.2 Το προταθέν ελληνικό σύστημα

Το Σύστημα που πρότεινε η ΕΛΕΤΟ, βασιζόταν ως έναν βαθμό στο γαλλικό παράδειγμα – υιοθετώντας κατάλληλα τα παραπάνω στοιχεία – αλλά ενσωμάτωνε και στοιχεία από τους δύο προηγούμενους σχεδιασμούς: της ομάδας «Απόδοση ορολογίας» (1991) και ιδιαίτερα του ΕΠΟΣ (2000), του οποίου η λογική και, κατά μεγάλο μέρος η λειτουργική θεώρηση, έπρεπε να αξιοποιηθούν. Ιδιαίτερη σημασία δινόταν στην κατά βήματα ανάπτυξη του Συστήματος. Το Σύστημα αυτό δίνεται σχηματικά με το διάγραμμα του σχήματος 9 και αναλύεται αμέσως παρακάτω.

Σχήμα 9 Διάγραμμα του προταθέντος Συστήματος για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας με τα κύρια όργανά του:

Ανώτατος Υπεύθυνος: Θεσμοθετημένος ανώτατος κρατικός λειτουργός.

ΕΣΦ: Εθνικός Συντονιστικός/διαχειριστικός Φορέας (κράτος).

ΓΕΟ: Γενική Επιτροπή Ορολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).

ΘΕΟ: Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).

ΦΛΘ1, ΦΛΘ2, ...: Φορείς Λειτουργίας ΘΕΟ (φορείς ευρύτερου δημόσιου τομέα / επιστ. φορείς).

Ακαδημία Αθηνών: Εκπροσώπηση και συμμετοχή στη ΓΕΟ και σε όλες τις ΘΕΟ. Έγκριση όρων εμπλουτισμού της γενικής γλώσσας.

ΕΛΕΤΟ (Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας): Ορολογική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού.

ΙΕΛ (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου): Οροπληροφορική υποδομή.

ΕΚΤ (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης): Αποθήκευση, διάθεση και διάχυση των όρων.

Βήμα 1 Θεσμοθέτηση του υπεύθυνου Εθνικού Συντονιστικού/Διαχειριστικού Φορέα – Ορολογική και οροπληροφορική υποστήριξη του

Για να επιτύχει το όλο εγχείρημα κρίθηκε απαραίτητο να καθορισθεί – με νομοθέτημα π.χ. με νόμο – συγκεκριμένος κρατικός φορέας (Υπουργείο, Γενική Γραμματεία κ.ά.) ως υπεύθυνος **Εθνικός Συντονιστικός/Διαχειριστικός Φορέας (ΕΣΦ)**, που θα θεσμοθετούσε και να συγκροτούσε σταδιακά όλο το Σύστημα και, στη συνέχεια, θα ήταν ο διαρκής θεματοφύλακας του.

Δεδομένου ότι, σήμερα, η Ορολογία, εκτός από την καθαρά **ορολογική** (γλωσσολογική-οροδοτική, εννοιολογική, λογική, οντολογική), έχει και την **οροπληροφορική** διάστασή της, που αξιοποιεί όλα τα σύγχρονα πληροφορικά μέσα για τη διαχείριση, διακίνηση και διάθεση των όρων, κρίθηκαν απαραίτητοι δύο **φορείς-σύμβουλοι** που θα κάλυπταν και τις δύο κατηγορίες αναγκών και θα βοηθούσαν τον ΕΣΦ ως σύμβουλος ορολογίας η πρώτη και ως σύμβουλος οροπληροφορικών εφαρμογών το δεύτερο.

Βήμα 2 Σύσταση και συγκρότηση της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας

Το κορυφαίο συντονιστικό όργανο Ορολογίας θα ήταν η **Γενική Επιτροπή Ορολογίας (ΓΕΟ)** που θα εποπτευόταν από έναν **Ανώτατο Υπεύθυνο** του Συστήματος. Αυτός προτεινόταν να είναι

- είτε ο **Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας**
- είτε ο **Υπουργός Παιδείας**.

Η ΓΕΟ θα είχε *ιδιαίτερη υπηρεσία υποστήριξης* στον αντίστοιχο φορέα την **Υπηρεσία Λειτουργίας της ΓΕΟ**.

Στη ΓΕΟ θα επιλύονταν ορολογικά προβλήματα που έχουν γενικό χαρακτήρα, από οποιοδήποτε μέρος του Συστήματος και αν προέρχονταν ή από τους κοινούς πολίτες.

Στη ΓΕΟ θα συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Ακαδημία και από όλους τους λοιπούς θεσμικούς φορείς του ΕΠΟΣ. Ιδιαίτερα το **Γραφείο Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών** της Ακαδημίας θα αναβαθμιζόταν για να παίξει το ρόλο της **γενικής διεπαφής** της Ακαδημίας με το υπόλοιπο Σύστημα, μέσω της οποίας θα περνούσαν όλες οι διεργασίες επικοινωνίας και συνεργασίας με όλα τα άλλα όργανα του Συστήματος.

Βήμα 3α Οι Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας

Ως κύρια θεματικά όργανα Ορολογίας θα ήταν οι **Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ΘΕΟ)** που θα συγκροτούνταν και θα λειτουργούσαν με την ευθύνη άλλων αρμόδιων φορέων, Υπουργείων και οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή επιστημονικών συλλογικών φορέων, με θεσμοθετημένη, όμως, την κρατική υποστήριξη.

Στο συνολικό σχεδιασμό θα λαμβάνονταν σοβαρά υπόψη τα θεματικά πεδία της Βάσης ΙΑΤΕ της ΕΕ και θα τους δινόταν άμεση προτεραιότητα. Άσχετα αν η ΕΕ – μέσω των υπηρεσιακών κονδυλίων της – χρηματοδοτούσε ή όχι την εκπόνηση ελληνικών ισοδύναμων όρων από το έλλειμμα του 1.000.000 όρων στην ΙΑΤΕ, το ελληνικό κράτος έχει χρέος να καλύψει το έλλειμμα αυτό και μάλιστα όσο το δυνατό γρηγορότερα.

Στη σύσταση των ΘΕΟ προτεινόταν να αξιοποιηθεί όλη η εργασία που είχε γίνει στις «γραμμές δράσης» του ΕΠΟΣ που αφορούσαν τη δημιουργία των Ανθρώπινων Δικτύων Ορολογίας (ΑΔΟ, βλέπε σχήμα 5). Κάθε ΘΕΟ μπορεί να παίξει το ρόλο του «πυρήνα» ενός αντίστοιχου ΑΔΟ. Οι δε ειδικοί και γενικοί αποδέκτες του ΑΔΟ να λειτουργήσουν όπως ακριβώς προβλεπόταν στο ΕΠΟΣ.

Βήμα 3β Λειτουργική, οικονομική και θεσμική αναβάθμιση υπαρχόντων οργάνων που παράγουν έργο ορολογικής και/ή οροπληροφορικής υποδομής

Ήδη από την αρχή της θεσμοθέτησης του Συστήματος (στο αρχικό νομοθέτημα – Βήμα 1) προβλεπόταν να γίνει λειτουργική, οικονομική και θεσμική αναβάθμιση των υπαρχόντων οργάνων που παράγουν έργο ορολογικής και/ή οροπληροφορικής υποδομής (όπως ΕΛΟΤ/ΤΕ21, σχετικές Υπηρεσίες ΙΕΛ και ΕΚΤ) και εντατικοποίηση των εργασιών τους για την υποστήριξη του συστήματος.

Μια ειδική περίπτωση **ΘΕΟ**, που ήταν η **πρώτη που έπρεπε να λειτουργήσει**, ήταν εκείνη που θα προερχόταν από την αναβάθμιση της επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ21 που λειτουργεί με ευθύνη του ΤΕΕ ως «Θεματική Επιτροπή Αρχών και Μεθόδων της Ελληνικής Ορολογίας» (ΘΕΑΜΟ) και θα κάλυπτε το θεματικό πεδίο «Ορολογία».

Παράλληλα, στον τομέα των οροπληροφορικών εφαρμογών, το **ΙΕΛ** και το **ΕΚΤ** θα έπρεπε να προετοιμάσουν υποστηρικτική υποδομή για την *αποθήκευση, διάθεση και διάχυση* των παραγόμενων ελληνικών όρων τόσο στον ελληνικό όσο και στο διεθνή χώρο (σχεδιασμός και λειτουργία κεντρικής τράπεζας όρων, όπως η προβλεπόμενη από το ΕΠΟΣ «Εθνική Βάση Δεδομένων Ορολογίας» (ΕΒΔΟ), ανάπτυξη υποδομής διαδικτύωσης της κεντρικής βάσης με τις υπάρχουσες ήδη θεματικές (Βάσεις ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ κ.ά) ή αυτές που θα δημιουργηθούν κατά θεματικό πεδίο. Για το σκοπό αυτό **προτεινόταν** να λειτουργήσει, τόσο στο ΙΕΛ όσο και στο ΕΚΤ, ειδική **Υπηρεσία Ορολογίας**, στο πλαίσιο του οργανογράμματος του καθενός. Η Υπηρεσία Ορολογίας του ΙΕΛ θα είχε την ευθύνη των ανωτέρω έργων πληροφορικής, ενώ η αντίστοιχη του ΕΚΤ την ευθύνη της λειτουργίας της προκύπτουσας υποδομής (αποθήκευση, διάθεση και διάχυση των όρων). Οι δραστηριότητες αυτές είχαν προβλεφθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο του ΕΠΟΣ. Οι αντίστοιχες γραμμές δράσης μπορούσαν να αξιοποιηθούν πλήρως.

Βήμα 3γ Ανθρώπινοι πόροι – Ορολογική και οροπληροφορική κατάρτιση των μελών των οργάνων

Πριν οι ΘΕΟ αρχίσουν παραγωγικό έργο ήταν απαραίτητη η **κοινή ορολογική και οροπληροφορική κατάρτιση** των μελών τους, ώστε:

- αφενός να «μιλούν όλοι την ίδια γλώσσα» σχετικά με την ορολογική εργασία και

- αφετέρου να εφαρμόζουν τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα, προσαρμοσμένα κατάλληλα για την ελληνική γλώσσα από την ΘΕΑΜΟ.

Προτεινόταν να καθοριστεί ως υπεύθυνος φορέας για την ορολογική κατάρτιση των μελών των ΘΕΟ η **ΕΛΕΤΟ**, η οποία παίζει βασικό ρόλο στην επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21 (δηλ. την ΘΕΑΜΟ) και διαθέτει σχετική τεχνογνωσία.

Παράλληλα με την εντατική λειτουργία της ΘΕΑΜΟ, η ΕΛΕΤΟ θα ανέπτυξε κατάλληλο/-α πρόγραμμα/-α κατάρτισης, ώστε αμέσως μετά την ίδρυση μιας ΘΕΟ να ακολουθεί η φάση κατάρτισης των μελών της.

Βήμα 4 Μετασχηματισμός υπαρχόντων οργάνων και ένταξή τους στο Σύστημα

Αφού το Σύστημα άρχιζε να λειτουργεί, θα γινόταν μετασχηματισμός των υπαρχόντων οργάνων που επιτελούσαν (ή είχαν επιτελέσει) σημαντικό έργο ορολογικής παραγωγής σε συγκεκριμένους τομείς (όπως ΜΟΤΟ, ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1, ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5, ΙΑΤΡΟΤΕΚ, ...) σε αντίστοιχες ΘΕΟ για τους συγκεκριμένους τομείς και αξιοποίηση των ως τότε αποτελεσμάτων των εργασιών τους (έντυπα ορολογικά λεξικά, ορολόγια και γλωσσάρια, ηλεκτρονικές βάσεις όρων).

Αυτό σημαίνει ότι, σε κάθε περίπτωση, θα αναπτυσσόταν αντίστοιχη ΘΕΟ, που θα αναλάμβανε να συνεχίσει τις εργασίες του προϋπάρχοντος οργάνου και να αξιοποιήσει το ως τότε έργο του, στο πλαίσιο των κανόνων και διαδικασιών του Συστήματος.

Σ' αυτήν την κατηγορία οργάνων ήταν και όλες οι επιτροπές/ομάδες ορολογίας του ΕΛΟΤ, οι οποίες έχουν θεματικό χαρακτήρα.

2.6.3 Αξιοποίηση των μέχρι τότε εργασιών-μελετών για εθνικό ορολογικό συντονισμό στο πλαίσιο του υπό εξέταση Συστήματος

Σε όλες τις φάσεις της δημιουργίας και ανάπτυξης του Συστήματος, θα γινόταν πλήρης αξιοποίηση των προηγούμενων εργασιών και προτάσεων και κυρίως των στοιχείων που είχαν συγκεντρωθεί και οργανωθεί στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ. Τίποτε από τα προηγούμενα δεν έπρεπε να πάει χαμένο.

Το ακροατήριο της Ημερίδας (150 άτομα) ήταν ικανοποιητικό. Άτομα με προσωπικό ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα και την ανάπτυξή της. Δυστυχώς, το κράτος απουσίασε σχεδόν ολοκληρωτικά από την εκδήλωση, μολονότι αυτή απευθυνόταν σ' αυτό κυρίως και σε δεύτερη μοίρα στο ευρύ κοινό.

2.6.4 Απόκριση της πολιτείας στο έργο της ημερίδας της 23^{ης} Μαρτίου 2006

Η ΕΛΕΤΟ είχε προσκαλέσει με ειδικές προσκλήσεις (όπου περιλαμβανόταν και μεταφρασμένο φυλλάδιο με την περιγραφή του γαλλικού συστήματος ορολογίας) 101 πρόσωπα, των οποίων οι θέσεις ή δραστηριότητες είχαν σχέση με το θέμα της εκδήλωσης και την ελληνική γλώσσα και ορολογία γενικότερα. Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν 9 υπουργοί, 9 υφυπουργοί, 5 γενικοί γραμματείς υπουργείων, 18 βουλευτές, 16 πρυτάνεις πανεπιστημίων και 23 πρόεδροι, αντιπρόεδροι, διευθύνοντες σύμβουλοι, μέλη ΔΣ και γενικοί διευθυντές φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και επιστημονικών φορέων.

Από τα γραφεία όλων των προσκεκλημένων υπουργών ήρθε η ευγενική τηλεφωνική ενημέρωση ότι ο κ. ή η κα Υπουργός αδυνατεί να παραστεί για τον Α ή Β λόγο. Ανάλογο μήνυμα ήρθε και από έναν υφυπουργό και δύο γενικούς γραμματείς. Από τους λοιπούς υφυπουργούς, γενικούς γραμματείς και βουλευτές ούτε φωνή ούτε ακρόαση, με τρεις μόνο φωτεινές εξαιρέσεις: δύο υφυπουργοί και ένας βουλευτής που «χαιρέτισαν» μακρόθεν την εκδήλωση. Από αυτούς, ο υφυπουργός ΥΠΕΠΘ **Γεώργιος Καλός** έστειλε τηλεμοιοτυπικό μήνυμα που διαβάστηκε από τον συντονιστή της ημερίδας καθηγητή **Θ.Π. Τάσιο**, με το οποίο χαιρέτισε την εκδήλωση και εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας και να ενημερωθεί για τα αποτελέσματα της ημερίδας.

Μετά την ημερίδα ακολούθησε συνάντηση του προέδρου και της αντιπροέδρου του ΓΕΣΥ (Κώστα Βαλεοντή και Μαρίας Καρδούλη) με τον υφυπουργό Γ. Καλό, ο οποίος ενστερνίστηκε την ανάγκη να προχωρήσει η δημιουργία του προταθέντος συστήματος και άρχισε μια μακρά συνεργασία (διήρκεσε μερικούς μήνες) με τους στενούς νομικούς συνεργάτες του υφυπουργού και συντάχθηκε ένα Σχέδιο Νόμου για την ίδρυση του «Εθνικού Φορέα Ορολογίας» (ΕΦΟ). Αυτό το ΣΝ έλαβε την τελική του μορφή και ήταν έτοιμο να υποβληθεί στη Βουλή, αλλά μεσολάβησε ανασχηματισμός της κυβέρνησης και η προσπάθεια να συνεχιστεί η ενέργεια με τον διάδοχο του **Γ. Καλού** απέτυχε. (Αδίκως περιμέναμε να μας κλείσει το γραφείο του μια συνάντηση μαζί του, ωστόσο τελείωσε και αυτού η θητεία...).

Ακολουθεί το τελικό κείμενο του Σχεδίου Νόμου:

Εθνικός Φορέας Ορολογίας

Άρθρο 1

Σκοποί - Οργάνωση

1. Ιδρύεται Εθνικός Φορέας Ορολογίας (ΕΦΟ), ο οποίος εδρεύει στην Αθήνα, τελεί υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού και υπό την εποπτεία του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και έχει ως αντικείμενο τον συνεχή ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας ώστε αυτή αφενός να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και να περιγράφει με δικές της λέξεις και όρους (ελληνική ορολογία) την συνεχώς αναπτυσσόμενη σύγχρονη γνώση σε όλους τους τομείς και αφετέρου να αποτελεί μήτρα δημιουργίας νέων όρων και για άλλες σύγχρονες γλώσσες (διεθνής ορολογία).

Συγκεκριμένα, στους σκοπούς του ΕΦΟ εντάσσονται:

- α. ο εθνικός σχεδιασμός για την παραγωγή σύμφωνα με τις αρχές της Ορολογίας, διαγλωσσική αντιστοίχιση, συστηματική αρχειοθέτηση και εκτεταμένη διάδοση ελληνικών δόκιμων όρων, εντός και εκτός Ελλάδος, για όλους τους γνωστικούς κλάδους.
  - β. η έγκαιρη δημοσιοποίηση των πορισμάτων για τη διασφάλιση όσο το δυνατόν ευρύτερης συναίνεσης στην αποδοχή των παραγόμενων όρων.
2. Ο ΕΦΟ διαθέτει διοικητική οργάνωση και ανεξάρτητη ορολογική οργάνωση.

Τα διοικητικά όργανα του ΕΦΟ είναι ο πρόεδρος, το διοικητικό συμβούλιο, τα τμήματα και οι τομείς των τμημάτων.

Τα ορολογικά όργανα του ΕΦΟ είναι οι φορείς-σύμβουλοι, η Γενική Επιτροπή Ορολογίας (ΓΕΟ), οι υποεπιτροπές και ομάδες εργασίας της και οι Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ΘΕΟ), οι υποεπιτροπές και ομάδες εργασίας τους. Η ΓΕΟ υπάγεται άμεσα στον ΕΦΟ και εποπτεύει τις ΘΕΟ.

Άρθρο 2

Διοικητική Οργάνωση

1. Ο πρόεδρος του ΕΦΟ είναι καθηγητής ΑΕΙ ή ακαδημαϊκός με αναγνωρισμένο ορολογικό έργο σε οποιοδήποτε γνωστικό τομέα. Διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων/από τη Διαικρή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκπροσωπεί τον ΕΦΟ ενώπιον παντός οργάνου και πάσης αρχής, προΐσταται της διοικητικής οργάνωσής του και προεδρεύει της ΓΕΟ. Η θητεία του προέδρου είναι τριετής.
2. Το διοικητικό συμβούλιο (ΔΣ) είναι εννεαμελές και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στις αρμοδιότητές του υπάγονται ο ετήσιος σχεδιασμός και απολογισμός έργου, η διοικητική εποπτεία του ΕΦΟ και η τυπική έγκριση των αποφάσεων των ορολογικών του οργάνων. Αποτελείται από:
  - α. τον πρόεδρο του ΕΦΟ
  - β. έναν εκπρόσωπο της Ακαδημίας Αθηνών
  - γ. έναν εκπρόσωπο του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
  - δ. έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
  - ε. έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΓΓΔΔ&ΗΔ)
  - στ. έναν εκπρόσωπο ελληνικού πανεπιστημίου
  - ζ. έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
  - η. έναν εκπρόσωπο του ΤΕΕ και
  - θ. έναν εκπρόσωπο της ΕΛΕΤΟ.
3. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής, παύει δε εάν ο εκπροσωπούμενος φορέας ανακαλέσει την εκπροσώπησή του μέσω του συγκεκριμένου μέλους.

Άρθρο 3

Τμήματα του ΕΦΟ

1. Τα τμήματα του ΕΦΟ είναι τα ακόλουθα:
  - α. Τμήμα κεντρικής γραμματείας

- β. Τμήμα λειτουργίας της ΓΕΟ
  - γ. Τμήμα συντονισμού της λειτουργίας των ΘΕΟ (διεπαφή συνεργασίας με τους φορείς λειτουργίας των ΘΕΟ)
  - δ. Τμήμα επικοινωνίας με την Ακαδημία Αθηνών (διεπαφή συνεργασίας με την Ακαδημία Αθηνών)
  - ε. Τμήμα τεκμηρίωσης και συντονισμού της διαχείρισης του δικτύου βάσεων ορολογικών δεδομένων (Εθνικής Βάσης Δεδομένων Ορολογίας και Θεματικών Βάσεων Δεδομένων Ορολογίας) (διεπαφή συνεργασίας με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και τους σχετικούς θεματικούς φορείς)
  - στ. Τμήμα χρηματοδότησης της όλης λειτουργίας και
  - ζ. Τμήμα προβολής και προώθησης των αποτελεσμάτων του ΕΦΟ.
2. Σε κάθε τμήμα είναι δυνατόν να ιδρύονται τομείς, οι οποίοι καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου.
  3. Κάθε τμήμα και τομέας θα αποτελείται από επτά (7) το πολύ μέλη και η στελέχωσή τους θα γίνει βαθμιαία, παράλληλα με την ανάπτυξη του ΕΦΟ.
  4. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ρυθμίζονται:
    - α. Η κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα κατανομή των θέσεων της παρ. 1, καθώς και τα θέματα της οργάνωσης της γραμματείας και τεχνικής υποστήριξης της Επιτροπής.
    - β. Η πλήρωση των θέσεων της παρ. 1 μπορεί να γίνει και με διάθεση ή απόσπαση δημοσίων υπαλλήλων ή υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. ή εργαζομένων με σύμβαση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου στο Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. οποιασδήποτε μορφής που τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Κράτους, με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργείων. Για τη λειτουργία των τμημάτων του ΕΦΟ συστήνονται, με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών οι απαιτούμενες θέσεις που κατανέμονται κατά κλάδους και ειδικότητες.
    - γ. Κάθε θέμα που αφορά την υπηρεσιακή κατάσταση και τις αποδοχές αυτού του προσωπικού.
  5. Ως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 4, τα τμήματα επιτρέπεται να απασχολούν υπαλλήλους και να χρησιμοποιούν τεχνική υποστήριξη που τους διαθέτουν τα Υπουργεία Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με κοινή υπουργική απόφαση των αρμόδιων Υπουργών.
  6. Εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να εγκρίνει τον υπηρεσιακό οργανισμό της διοικητικής οργάνωσης (αρμοδιότητες κάθε διοικητικού οργάνου, αριθμός θέσεων, συγκεκριμένες ειδικότητες στελεχών). Το σχέδιο του υπηρεσιακού οργανισμού θα συνταχθεί από τους δύο φορείς-συμβούλους σε συνεργασία με τον πρόεδρο του ΕΦΟ και θα υποβληθεί για έγκριση στην πρώτη συνεδρίαση του ΔΣ.

Άρθρο 4

Γενική Επιτροπή Ορολογίας

1. Έργο της ΓΕΟ είναι:
  - α. να επιλύει ορολογικά προβλήματα που έχουν γενικό χαρακτήρα, από οποιοδήποτε μέρος του συστήματος και αν προέρχονται, από άλλους φορείς ή και από απλούς πολίτες,
  - β. να εγκρίνει το ετήσιο οροπαραγωγικό και οροπληροφορικό πρόγραμμα του συστήματος, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη των δύο φορέων-συμβούλων, του Εθνικού Συμβούλου Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) και του Εθνικού Συμβούλου Οροπληροφορικών Εφαρμογών (ΙΕΛ),
  - γ. να επικυρώνει το οροπαραγωγικό έργο των ΘΕΟ. Το εκάστοτε προϊόν των ΘΕΟ (νέοι ελληνικοί όροι) χωρίζεται και υποβάλλεται στη ΓΕΟ σε δύο μέρη: α) το εξόχως ειδικό και β) το μη εξόχως ειδικό. Το πρώτο η ΓΕΟ το επικυρώνει τυπικά. Το δεύτερο, το οποίο μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη γενική γλώσσα, η ΓΕΟ το επικυρώνει με ιδιαίτερη διαδικασία και προσοχή, σε στενή συνεργασία με την εκάστοτε ΘΕΟ και με την Ακαδημία Αθηνών. Στη διεργασία αυτή λαμβάνεται ιδιαίτερως υπόψη και η γνωμοδότηση του ειδικού εισηγητή σε θέματα ορολογίας (ΕΛΕΤΟ),
  - δ. να εγκρίνει το οροπληροφορικό έργο που επιτελείται στο πλαίσιο του συστήματος (έργα των φορέων λειτουργίας ΘΕΟ και φορέων λειτουργίας βάσεων ορολογικών δεδομένων κτλ.). Στη διεργασία αυτή λαμβάνεται ιδιαίτερως υπόψη και η γνωμοδότηση του ειδικού εισηγητή σε θέματα οροπληροφορικών εφαρμογών (ΙΕΛ).

2. Η Γενική Επιτροπή Ορολογίας (ΓΕΟ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, προεδρεύεται από τον πρόεδρο του ΕΦΟ και αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη (για καθένα από τα οποία ορίζεται, από τον αντίστοιχο φορέα, και εξουσιοδοτημένος αναπληρωτής):
- α. έναν εκπρόσωπο του Γραφείου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών
  - β. έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), ως ειδικού εισηγητή σε θέματα ορολογίας
  - γ. έναν εκπρόσωπο του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
  - δ. έναν εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ), ως ειδικού εισηγητή σε θέματα οροπληροφορικών εφαρμογών
  - ε. έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)
  - στ. έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ)
  - ζ. έναν εκπρόσωπο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (ΠΙ)
  - η. έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ)
  - θ. έναν εκπρόσωπο της Εταιρείας Ιατρικών Σπουδών (ΕΙΣ)
  - ι. έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Γλωσσικής Κληρονομιάς
  - ια. έναν εκπρόσωπο της ελληνικής μεταφραστικής υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
  - ιβ. τρεις (3) καθηγητές διαφορετικών ΑΕΙ και με ειδικευση στη γλωσσολογία και/ή στην Ορολογία, με ορολογικό έργο, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
  - ιγ. έναν καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου με ειδικευση στη γλωσσολογία και/ή στην Ορολογία, με ορολογικό έργο
  - ιδ. από έναν ειδικό επιστήμονα με ορολογικό έργο-ενδιαφέρον στους ακόλουθους τομείς, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων:
    - α. φυσικής ή χημείας
    - β. ιατρικής ή βιολογίας
    - γ. τηλεπικοινωνιών ή πληροφορικής ή ηλεκτρολογίας ή ηλεκτρονικής
    - δ. μαθηματικών ή στατιστικής
    - ε. νομικής ή οικονομικών ή χρηματοοικονομικών
    - στ. φιλολογίας και/ή λογοτεχνίας, ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών
    - ζ. δημοσιογραφίας, διαφήμισης, επικοινωνίας
3. Η θητεία των μελών της ΓΕΟ είναι τριετής, προκειμένου δε για εκπροσώπους φορέων παύει και πριν λήξει η τριετία εάν ο εκπροσωπούμενος φορέας ανακαλέσει την εκπροσώπησή του μέσω του συγκεκριμένου μέλους.
4. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά κάθε δύο μήνες και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση πέντε (5) τουλάχιστον μελών της. Τα μέλη προσκαλούνται από τον Πρόεδρο με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
5. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία εφόσον: α) παρίσταται η απόλυτη πλειοψηφία των μελών της και β) μεταξύ των παρόντων μελών της περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή οι δύο ειδικοί εισηγητές. Ως ειδικοί εισηγητές ορίζονται ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ και ο εκπρόσωπος του ΙΕΛ. Εάν οι φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν υποδείξουν εκπροσώπους εντός της νομίμου προθεσμίας, η ΓΕΟ λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη έχουν οριστεί.
6. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.
7. Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να καλεί κατά την κρίση της σε ακρόαση πρόσωπα, τα οποία μπορεί να διευκολύνουν το έργο της.
8. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από αιτιολογημένη πρόταση της ΓΕΟ, μπορούν να συστήνονται θεματικές ή επί τούτου υποεπιτροπές ή ομάδες εργασίας στις οποίες να εκχωρούνται επιμέρους αρμοδιότητες ή εργασίες.
9. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από αιτιολογημένη πρόταση της ΓΕΟ, μπορεί να διευρύνεται με τη συμμετοχή εκπροσώπων και από άλλους επιστημονικούς τομείς.

10. Πρώτη μέριμνα της ΓΕΟ είναι η εκπόνηση, έγκριση και εφαρμογή Κανονισμού Λειτουργίας της ΓΕΟ, το σχέδιο του οποίου θα συνταχθεί από τους δύο ειδικούς εισηγητές σε συνεργασία με τον πρόεδρο της ΓΕΟ και θα υποβληθεί για έγκριση στην πρώτη συνεδρίασή της.

Άρθρο 5

Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας

1. Οι Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ΘΕΟ) ιδρύονται και λειτουργούν με την ευθύνη Υπουργείων ή φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή σχετικών θεματικών επιστημονικών ενώσεων μη κερδοσκοπικού και μη συνδικαλιστικού χαρακτήρα (φορείς λειτουργίας ΘΕΟ).
2. Η ίδρυση και λειτουργία των ΘΕΟ διέπεται από τον Κανονισμό Ίδρυσης και Λειτουργίας Θεματικών Επιτροπών Ορολογίας, που θα εγκριθεί από την ΓΕΟ. Το σχέδιο του κανονισμού θα συνταχθεί από τους δύο ειδικούς εισηγητές σε συνεργασία με τον πρόεδρο της ΓΕΟ και θα υποβληθεί για έγκριση στην πρώτη συνεδρίασή της. Στον κανονισμό αυτόν θα προβλέπεται και διαδικασία μετεξέλιξης των υπαρχόντων ενεργών οργάνων Ορολογίας σε Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας.
3. Στον Κανονισμό Ίδρυσης και Λειτουργίας Θεματικών Επιτροπών Ορολογίας θα προβλέπεται και ο συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο θα εποπτεύονται οι ΘΕΟ από τη ΓΕΟ και τον ΕΦΟ γενικότερα, καθώς επίσης και όλες οι υποχρεώσεις των φορέων λειτουργίας ΘΕΟ και οι διαδικασίες χρηματοδότησής τους από τον ΕΦΟ.
4. Τομείς προτεραιότητας για τη δημιουργία ή μετεξέλιξη Θεματικών Επιτροπών Ορολογίας θεωρούνται οι ακόλουθοι:
  - Αρχές και μέθοδοι της Ορολογίας (Μετεξέλιξη της επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ21 – Φορέας λειτουργίας: ΤΕΕ σε συνεργασία με ΕΛΕΤΟ)
  - Πληροφορική (Μετεξέλιξη της ομάδας ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1 – Φορέας λειτουργίας: ΕΛΟΤ σε συνεργασία με ΕΛΕΤΟ)
  - Τηλεπικοινωνίες (Μετεξέλιξη της Μόνιμης Ομάδας Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας ΜΟΤΟ – Φορέας λειτουργίας: ΟΤΕ σε συνεργασία με ΕΛΕΤΟ)
  - Ιατρική (Μετεξέλιξη της ομάδας ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ – Φορέας λειτουργίας: ΕΙΣ σε συνεργασία με ΕΛΕΤΟ)
  - Περιβάλλον
  - Νέες τεχνολογίες (ευρεσιτεχνίες, καινοτομίες, σήματα)
  - Εκπαίδευση – κατάρτιση
  - Βιολογία – Βιοτεχνολογία
  - Χρηματοοικονομικά
  - Ηλεκτρολογία – Ηλεκτρονική
  - Αρχαιολογία – Πολιτισμός
  - Αρχιτεκτονική – Πολεοδομία
  - Ασφάλιση
  - Δημόσια Έργα

Άρθρο 6

Ο ρόλος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Η ΕΛΕΤΟ – η οποία είναι ο επιστημονικός φορέας στον τομέα της Ορολογίας στην Ελλάδα και εκπροσωπεί τη χώρα τόσο στα ευρωπαϊκά όσο και στα παγκόσμια δευτεροβάθμια όργανα Ορολογίας, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT) και το Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών Ορολογίας (INFOTERM) – αποτελεί τον θεματοφύλακα της λειτουργίας όλων των ορολογικών οργάνων του ΕΦΟ σύμφωνα με τις αρχές της Ορολογίας. Ο ρόλος αυτός περιλαμβάνει κυρίως τα ακόλουθα:

1. Η ΕΛΕΤΟ είναι ο Εθνικός Σύμβουλος Ορολογίας, γνωμοδοτεί ανταποκρινόμενη σε ορολογικά αιτήματα που προέρχονται από οποιοδήποτε όργανο του ΕΦΟ και συμμετέχει τόσο στη ΓΕΟ όσο και σε κάθε ΘΕΟ με αντίστοιχο εκπρόσωπό της ο οποίος λειτουργεί ως ειδικός εισηγητής σε θέματα ορολογίας (με τους επιμέρους ρόλους που αναγράφονται στα Άρθρα 4.1β, 4.1γ, 4.2β, 4.5, 4.10, 5.2).

Ειδικά σε ό,τι αφορά το κανονιστικό πλαίσιο (Άρθρα 3.6, 4.10, 5.2), η ΕΛΕΤΟ θα μπορεί, αυτοδικαίως, οποτεδήποτε παρίσταται ανάγκη, να προτείνει βελτιώσεις/συμπληρώσεις των σχετικών κανονισμών, τις οποίες θα πρέπει οπωσδήποτε να εξετάζουν τα αντίστοιχα όργανα και να λαμβάνουν σχετικές

αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

2. Δεδομένου ότι βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία της οροδοσίας/ονοματοδοσίας σε όλα τα ορολογικά όργανα του ΕΦΟ είναι η κατάρτιση των μελών τους στις σύγχρονες διαγλωσσικές αρχές της Ορολογίας και στην επιστημονικά αποδεκτή εφαρμογή τους στην ελληνική γλώσσα, η ΕΛΕΤΟ θα αναλαμβάνει να εκπονεί και να εκτελεί προγράμματα ορολογικής κατάρτισης (σεμινάρια), γενικά και θεματικά, σύμφωνα με τα διεθνώς ισχύοντα, αλλά ειδικά προσαρμοσμένα για την ελληνική γλώσσα, πρότυπα.

Η επιτυχής παρακολούθηση των προγραμμάτων ορολογικής κατάρτισης, κατά θεματικό πεδίο, θα πιστοποιείται επίσημα από την ΕΛΕΤΟ.

3. Σε περιπτώσεις αδυναμίας εξεύρεσης αρμόδιου φορέα για την ίδρυση και λειτουργία Θεματικής Επιτροπής Ορολογίας (ΘΕΟ) σε κάποιον ειδικό τομέα, μπορεί να ανατίθεται στην ίδια την ΕΛΕΤΟ να ιδρύσει και να λειτουργήσει τέτοια ΘΕΟ, σύμφωνα με τον κανονισμό του Άρθρου 5.2.
4. Η διοικητική υποστήριξη της όλης συνεργασίας του ΕΦΟ με την ΕΛΕΤΟ καλύπτεται από ειδικό τομέα του Τμήματος Κεντρικής Γραμματείας.»

Άρθρο 7

Θέματα οργάνωσης και λειτουργίας

1. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση, μηνιαία ή περιοδική ή κατ' αποκοπήν, των μελών όλων των οργάνων του ΕΦΟ. Η απασχόληση μελών του δημόσιου τομέα στην ορολογική οργάνωση του ΕΦΟ δεν θεωρείται δεύτερη απασχόληση.
2. Οι ελληνικοί όροι που υιοθετούνται ή επικυρώνονται από τη ΓΕΟ δημοσιεύονται σε ειδικό περιοδικό δελτίο – έντυπο και ηλεκτρονικό – και θεωρούνται ως οι πλέον έγκυρες ελληνικές αποδόσεις, κατασημάνσεις, των αντίστοιχων εννοιών. Το δελτίο αυτό κυκλοφορείται σε ευρύτατο σύνολο αποδεκτών. Σε οποιοδήποτε έντυπο ή ηλεκτρονικό ορολογικό προϊόν (λεξικό, βιβλίο, περιοδικό, βάση δεδομένων κτλ.) εμφανίζονται οι όροι αυτοί μαζί με άλλους συνώνυμους όρους θεωρούνται προτιμώμενοι όροι και υποχρεούνται οι φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα να τους εφαρμόζουν.
3. Οι ελληνικοί όροι που υιοθετούνται ή επικυρώνονται από τη ΓΕΟ θα εισάγονται στην κεντρική βάση ορολογικών δεδομένων του ΕΦΟ (Εθνική Βάση Δεδομένων Ορολογίας - ΕΒΔΟ) η οποία θα δημιουργηθεί με ευθύνη του ΙΕΛ και τη λειτουργία της οποίας θα αναλάβει το ΕΚΤ. Η χρήση της ΕΒΔΟ θα είναι διαθέσιμη δωρεάν στο ελληνικό και στο παγκόσμιο κοινό μέσω του Ίντερνετ.

Ας μας μείνει στο νου, από την αναδρομή που κάναμε στο πρόσφατο παρελθόν, το ότι έχει συνειδητοποιηθεί πλέον ότι **η ορολογία δεν είναι υπόθεση του ενός ανθρώπου** (όσο αυθεντία και αν είναι αυτός). Οι παράγοντες που υπάρχουν είναι: το γενικό **κοινό**, οι ειδικές **κοινότητες**, τα **όργανα** εκπόνησης όρων και τα **άτομα-μέλη**. Το άτομο **προτείνει**, το όργανο **επεξεργάζεται** και **προκρίνει**, η ειδική κοινότητα **αποδέχεται** και **εφαρμόζει**, ενώ το γενικό κοινό **εκφράζει γνώμη** για ένα μέρος των ειδικών όρων που διαχέονται στη γενική γλώσσα. Οποιαδήποτε έννοια συντονισμού και συναίνεσης προϋποθέτει την **δικτύωση όλων αυτών**. Αυτή – στην αρχή – γινόταν ταχυδρομικά ή τηλεφωνικά, αργότερα τηλεομοιοτυπικά, πιο πρόσφατα ηλεκτροταχυδρομικά, τελευταία και με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

3 Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το ορολογικό παρόν

3.1 Η ΕΛΕΤΟ σήμερα

Μετά την αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν και την μέχρι σήμερα δραστηριότητα της ΕΛΕΤΟ καθώς και τις επανειλημμένες ατυχείς προσπάθειες να συντονιστούν όλοι οι φορείς σε ένα εθνικό σύστημα ορολογίας, ας δούμε το σήμερα.

Σήμερα:

α. Στον καθαρά επιστημονικό τομέα

Μετά την εξαιρετικά επιτυχή διενέργεια των 9 Συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», στα οποία συμμετέσχαν **280** ερευνητές (**239** Έλληνες και **41** ξένοι), που παρουσίασαν συνολικά **414** ανακοινώσεις, η ΕΛΕΤΟ διαθέτει όλο αυτό το πλούσιο βιβλιογραφικό υλικό στον επιστημονικό κόσμο, μέσω των **9 τόμων** των ανακοινώσεων των συνεδρίων. Τους τόμους αυτούς μπορεί κανένας να τους προμηθευτεί από την ΕΛΕΤΟ ή (προκειμένου για τους τόμους των συνεδρίων 4^{ου} έως 7^{ου}) και από το

ΤΕΕ ως χορηγός και συνεκδότη. Ήδη, όμως, τα κείμενα των **228** ανακοινώσεων (των συνεδρίων 5^{ου} έως 8^{ου}) έχουν αναρτηθεί και **διατίθενται δωρεάν** στην ιστοσελίδα: *Ανακοινώσεις Συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»* (<http://www.eleto.gr/gr/papers.htm>) του ιστοτόπου της ΕΛΕΤΟ.

Μερίμνη του προέδρου αναρτώνται στο ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ (στην ιστοσελίδα **Βιβλία, Άρθρα και Ομιλίες**: <http://www.eleto.gr/gr/booksandarticles.htm>) επιλεγμένα κείμενα βιβλίων, άρθρων ή ομιλιών από παλαιότερες εκδηλώσεις ή και από τα Συνέδρια της ΕΛΕΤΟ, που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ορολογία και για την ΕΛΕΤΟ γενικότερα.

Έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ η εγκεκριμένη από το ΓΕΣΥ «**Προδιαγραφή σύνταξης εργασιών που υποβάλλονται με το αίτημα της δημοσίευσης στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ**» (http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/2012_Specifications-For-Papers-To-Be-Published-On-ELETOsite.pdf)

β. Στον τομέα του καθορισμού αρχών και μεθόδων ορολογίας

Με αδιάλειπτη συμμετοχή και ενεργητική συμβολή της ΕΛΕΤΟ στις εργασίες της ανασυγκροτημένης επιτροπής **ΕΛΟΤ/ΤΕ21** «Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι» [31], η οποία είναι επιτροπή τυποποίησης του ΕΛΟΤ αλλά ταυτόχρονα και ιδρυτικό συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ και λειτουργεί με την υποστήριξη του **ΤΕΕ** και συντονίστρια την **Κατερίνα Τοράκη**, έχουν παραχθεί από την επιτροπή και **διατίθενται** από τον ΕΛΟΤ τα πρότυπα:

ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή* [19]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO 1087-1:2000, [20])

ΕΛΟΤ 561-2:2007, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 2: Πληροφορικές εφαρμογές* [21]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO 1087-2:2000, [22])

ΕΛΟΤ 402:2010, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι* [23]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO 704:2000, [24])

ΕΛΟΤ 562:2011, *Ορολογική εργασία – Εναρμόνιση εννοιών και όρων* [25]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO 860:2009, [26])

ΕΛΟΤ 1443:2012, *Ορολογικές πολιτικές – Ανάπτυξη και υλοποίηση* [27]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO ISO 29383:2010, [28])

ΕΛΟΤ 1445:2014, *Αξιολόγηση ορολογικών πόρων – Γενικές έννοιες, αρχές και απαιτήσεις* [29]
(αντιστοιχο του Διεθνούς Προτύπου ISO 1385:2009, [30])

Βασικά στοιχεία του προτύπου ΕΛΟΤ 402,

- οι αρχές σχηματισμού όρων και
- οι μηχανισμοί σχηματισμού ελληνικών όρων,

έχουν αναλυθεί με πολλά παραδείγματα από τον πρόεδρο της ΕΛΕΤΟ σε δύο κείμενα που η ΕΛΕΤΟ έχει **δημοσιεύσει** στο Ορόγραμμα και **αναρτήσει** στον ιστότοπό της: το πρώτο στην ιστοσελίδα http://www.eleto.gr/download/Orogramma/Or102_V05.pdf και το δεύτερο στην ιστοσελίδα http://www.eleto.gr/download/Orogramma/Or103_V04.pdf ενώ στη συνεργασία της με το **Translatum.gr** έχει αναρτήσει και **διαθέτει** τα κείμενα αυτά και στα νήματα:

<http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=82421.0> και
<http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=87704.0>

για να τα συμβουλευονται οι πολυάριθμοι μεταφραστές-μέλη του Translatum.

γ. Στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης

Με την διοργάνωση ειδικών ομιλιών, σεμιναρίων ή μαθημάτων, η ΕΛΕΤΟ προωθεί και διαδίδει τις αρχές και μεθόδους της Ορολογίας

- στο εσωτερικό της (στα μέλη των συμβουλίων και των συλλογικών μελών της και στα μέλη της γενικότερα),
- σε άλλους συνεργαζόμενους φορείς (έγιναν τέτοια σεμινάρια στον ΕΛΟΤ και στο ΤΕΕ και σε συνεργασία με την Άσπρη Λέξη, καθώς και στις ελληνικές μεταφραστικές υπηρεσίες της ΕΕ στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο),

- σε τμήματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών (παλαιότερα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο με σειρά διαλέξεων του αείμνηστου προέδρου της ΕΛΕΤΟ **Βασίλη Φιλόπουλου** και μέχρι πρόσφατα στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης με το μάθημα της «*Τεχνικής μετάφρασης*», της αντιπροέδρου του ΓΕΣΥ **Μαρίας Καρδούλη** και, από το 2003 μέχρι σήμερα, στο διαπανεπιστημιακό μεταπτυχιακό **Τεχνολογία** (ΕΚΠΑ–ΕΜΠ σε συνεργασία με το ΙΕΛ) με το μάθημα «*Αρχές Ορολογίας–Ορογραφίας*» του σημερινού προέδρου της ΕΛΕΤΟ **Κώστα Βαλεοντή**). Μέρος αυτού του διδακτικού υλικού περιλαμβάνεται και στο μάθημα «*Θεωρία της ορολογίας*» του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του ΔΠΘ, με διδάσκοντα το μέλος του ΓΕΣΥ **Παναγιώτη Κριμπά**.

δ. Στον τομέα της παραγωγής όρων

Η παραγωγή όρων σήμερα, στην ΕΛΕΤΟ, έχει ως εξής:

(1) Παραγωγή όρων από τα συλλογικά μέλη

- Η ΜΟΤΟ (τηλεπικοινωνίες), το πλέον παραγωγικό συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ, ως το τέλος του 2013 είχε επεξεργαστεί περίπου **128.000 τηλεπικοινωνιακά ορολογικά λήμματα** (δίγλωσσα, τρίγλωσσα ή τετράγλωσσα), που ως το 2001, είχαν δημοσιευτεί σε αλληπάλληλες έντυπες εκδόσεις του ΟΤΕ και έχουν ενσωματωθεί στη Βάση όρων TELETERM. Παρ' όλο που από το 2012 η ΜΟΤΟ έχει πάψει να υποστηρίζεται από τον ΟΤΕ, εξακολουθεί να λειτουργεί, σε εθελοντική βάση, ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ κάνοντας δύο συνεδριάσεις τον μήνα και επεξεργαζόμενη **40–50** τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) ορολογικά λήμματα σε κάθε συνεδρίαση.
- Η Ομάδα ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1 (τεχνολογία πληροφοριών), στο πλαίσιο της επεξεργασίας προτύπων της τεχνολογίας πληροφοριών (Σειρά προτύπων ΕΛΟΤ 996) έχει επεξεργαστεί συνολικά περίπου **7.000** τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) **ορολογικά λήμματα**, που έχουν ενταχθεί στη Βάση Όρων INFORTERM. Τελευταία, με τις ανωμαλίες αναδιάρθρωσης του ΕΛΟΤ, έχει σταματήσει η λειτουργία της στην επεξεργασία προτύπων. Το ΓΕΣΥ, όμως, την συμβουλεύεται σε αποδόσεις όρων πληροφορικής.
- Η Ομάδα ΤΕ2/ΟΕ5 (Ακουστική), στο πλαίσιο της επεξεργασίας προτύπων ακουστικής και ηχομόνωσης, έχει επεξεργαστεί συνολικά περίπου **9.700** δίγλωσσα (αγγλικά, ελληνικά) **ορολογικά λήμματα**, που έχουν ενταχθεί στη Βάση Όρων ACOUTERM. Και αυτήν, τα τελευταία χρόνια, δεν την λειτουργεί ο ΕΛΟΤ, ενώ κάποιοι όροι ακουστικής παράγονται από τον Υπεύθυνό της κατά την απόδοση στα ελληνικά των τίτλων των Ευρωπαϊκών Προτύπων ακουστικής.
- Η Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21 εργάζεται (και αυτή) σε εθελοντική βάση. Στο πλαίσιο της επεξεργασίας των προτύπων Ορολογίας που αναφέραμε στο β. παραπάνω, έχει επεξεργαστεί περισσότερα από **1.500** τρίγλωσσα **ορολογικά λήμματα**, από τα οποία τα **1.219** έχουν ενταχθεί ήδη στη Βάση Όρων TERMTerm. Η παραγωγή όρων συνεχίζεται με την επεξεργασία των νέων προτύπων του προγράμματός της.
- Η Ομάδα Ορολογίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης εξετάζει ορολογικά θέματα της Δημόσιας Διοίκησης και έχει παραγάγει όρους για τις ανάγκες της σε διάφορα πεδία. Πρόσφατο έργο της η εκπόνηση γλωσσαρίου όρων τουρισμού, που θα αναρτηθεί στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ.
- Η Ομάδα Ορολογίας του ΙΑΤΡΟΤΕΚ σήμερα δεν λειτουργεί, αλλά η ΕΛΕΤΟ έχει επαφή με μέλη της όσο και με την Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών (ΕΙΣ) που είχε την ευθύνη λειτουργίας της. Επίσης, η ΕΛΕΤΟ είναι σε προσυνηνοήσεις για ορολογική συνεργασία και με την Ελληνική Εταιρεία Λοιμώξεων.

(2) Απόκριση σε αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων στα ελληνικά

Η ΕΛΕΤΟ, μέσω του προέδρου της, δέχεται συχνά, από διάφορα πρόσωπα ή φορείς, αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων από διάφορα θεματικά πεδία στα ελληνικά.

Εάν ο ζητούμενος όρος έχει παραχθεί/υιοθετηθεί ήδη στο πλαίσιο των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί από τα όργανα της ΕΛΕΤΟ ως τώρα, ο πρόεδρος δίνει άμεση απάντηση στο αίτημα παραθέτοντας τον ήδη υιοθετημένο όρο και ενημερώνει το ΓΕΣΥ, το οποίο επικυρώνει την πρότασή του.

Εάν η ζητούμενη ελληνική απόδοση του ξενόγλωσσου όρου προκύπτει άμεσα ή συνάγεται λογικά από άλλους ήδη υιοθετημένους από την ΕΛΕΤΟ όρους, ο πρόεδρος και πάλι δίνει άμεση απάντηση εκθέτοντας όμως και το σχετικό σκεπτικό της πρότασής του και, στη συνέχεια, εισηγείται τη συζήτηση του θέματος στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του ΓΕΣΥ, όπου συζητείται ο προταθείς όρος και υιοθετείται (ή συμπληρώνεται και με ενδεχόμενα συνώνυμα). Τέλος η απόφαση του ΓΕΣΥ δημοσιεύεται στο Ορόγραμμα (στη στήλη «Στη γωνιά του ΓΕΣΥ... έλα κι εσύ»).

Εάν ο ξενόγλωσσος όρος ζητούμενος όρος δεν εμπίπτει στις δύο προηγούμενες κατηγορίες, ο πρόεδρος είτε εισηγείται να συζητηθεί το θέμα στο συλλογικό μέλος του θεματικού πεδίου (αν υπάρχει) οπότε λαμβάνεται απόφαση από το συλλογικό μέλος η οποία εγκρίνεται στη συνέχεια από το ΓΕΣΥ, είτε απευθύνει ερώτημα σε αρμόδιο φορέα σχετικό με το θέμα (π.χ. ΕΛΟΤ, ΕΙΣ, ΕΚΠΑ, ΕΛΨΕ) και λαμβάνει τη γνωμοδότησή του, είτε εισηγείται τη συζήτηση του θέματος απευθείας στο ΓΕΣΥ.

Τέλος, για κάποιους όρους, το ΓΕΣΥ αποφασίζει να υποβληθούν στη διαδικασία «Κρίση Μελών της ΕΛΕΤΟ»· οπότε στέλνεται ηλεκτρονικά το ερώτημα για τον όρο ή τους όρους στα μέλη της ΕΛΕΤΟ με μία ή περισσότερες προτεινόμενες ελληνικές αποδόσεις και ζητείται (με καθορισμένη προθεσμία) η γνώμη των μελών που έχουν σχέση με το αντικείμενο. Ακολουθεί η εξέταση των απαντήσεων από το ΓΕΣΥ και η τελική απόφαση του ΓΕΣΥ, καθώς και η ενημέρωση του ενδιαφερομένου.

(3) Παραγωγή όρων με επίσημη συνεργασία με άλλους συλλογικούς φορείς

- Η ΕΛΕΤΟ συνεργάζεται επίσημα με την **Ελληνική Γεωλογική Εταιρεία** (ΕΓΕ). Στην προκειμένη περίπτωση εφαρμόζεται διαδικασία ανάλογη της Κρίσης Μελών και στα μέλη της ΕΓΕ μέσω ενός μέλους-συνδέσμου (**Νίκος Καρράς**) και η τελική απόφαση λαμβάνεται στο ΓΕΣΥ. Οι υιοθετούμενοι όροι εντάσσονται σε ειδικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων.
- Επίσημη συνεργασία υπάρχει και με την **Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας** (ΥΠΑ), η οποία με τη συμβολή της ΕΛΕΤΟ ίδρυσε ειδική ομάδα ορολογίας την **ΟΜΕΟΔΕΚ** (Ομάδα Εργασίας Ορολογίας Διαχείρισης Εναέριας Κυκλοφορίας) και με την οποία η ΕΛΕΤΟ είναι σε συνεχή επαφή.
- Η ΕΛΕΤΟ είναι σε επαφή με την **Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία** (ΕΛΨΕ). Έχει αναρτήσει ήδη στον ιστότοπό της την πρώτη έκδοση του Γλωσσαρίου όρων της ψυχολογίας της ΕΛΨΕ και θα υποστηρίξει την προβλεπόμενη ανασυγκρότηση της Ομάδας Ορολογίας της.
- Ο πρόεδρος και μέλη της ΕΛΕΤΟ συμμετέχουν σε συζητήσεις όρων στο διαδικτυακό φόρο μεταφραστών **Translatum.gr** (διαχειριστής: **Σπύρος Δόικας**) και προβάλλουν τους ήδη υιοθετημένους όρους από την ΕΛΕΤΟ (ΓΕΣΥ και συλλογικά μέλη). Πολλές από τις παρεμβάσεις και προτάσεις του για όρους ο πρόεδρος τις εισάγει και στο **ΓΕΣΥ** ή στο **αρμόδιο συλλογικό μέλος** και εγκρίνονται από αυτό. Οι ορολογικές αποφάσεις του ΓΕΣΥ, με το σκεπτικό τους, δημοσιεύονται στο Ορόγραμμα (Γωνιά του ΓΕΣΥ), ενώ οι εγκρινόμενοι όροι εντάσσονται στο γλωσσάριο «**Όροι στα φόρα!**» που διατίθεται από ειδική ιστοσελίδα της ΕΛΕΤΟ.
- Ο πρόεδρος και μέλη της ΕΛΕΤΟ συμμετέχουν και στο Φέιςμπουκ τουλάχιστον σε τρεις ομάδες όπου συζητούνται όροι (ή και όροι): στις ομάδες **Γλωσσικό Παρατηρητήριο** και **International Linguistic Watch** (διαχειριστής: Θ. Βαμβάκος) και στην ομάδα **Ελληνική Ορολογία Διαχείρισης Εναέριας Κυκλοφορίας** (Διαχειριστές: Κώστας Πατούρας, Νίκος Παπαδόπουλος). Και εδώ, κάποιες από τις συζητήσεις για νέους όρους ο πρόεδρος τις εισάγει είτε στο **ΓΕΣΥ** είτε στο **αρμόδιο συλλογικό μέλος** για συλλογική πρόταση.

ε. Στον τομέα της διάθεσης και διάδοσης των όρων

Η ΕΛΕΤΟ, στον ιστότοπό της (ή μέσω αυτού):

(1) στην ιστοσελίδα «Βάσεις όρων και διάθεση της χρήσης τους» (<http://www.eleto.gr/gr/termbases.htm0>)

διαθέτει δωρεάν την χρήση των βάσεων όρων:

- **τετράγλωσση TELETERM** (www.moto-teleterm.gr), η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου 128.000 ορολογικά λήμματα, που περιλαμβάνουν 128.000 αγγλικούς τηλεπικοινωνιακούς όρους, 128.000 ελληνικούς ισοδύναμους όρους, 13.200 γαλλικούς ισοδύναμους όρους και 4.000 γερμανικούς ισοδύναμους όρους και η οποία εμπλουτίζεται συνεχώς με τους νέους όρους που παράγει η ΜΟΤΟ,

- **τρίγλωσση INFORTERM** (<http://www.eleto.gr/inforterm/>) η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου 7.000 τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) ορολογικά λήμματα της τεχνολογίας πληροφοριών, δηλ. από 7.000 ισοδύναμους όρους σε καθεμιά από τις τρεις γλώσσες
- **τρίγλωσση TERMTERM** (http://www.eleto.gr/download/TermBases/TERMTERM_Base_GR.mdb) η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου 1.200 ορολογικά λήμματα, που περιλαμβάνουν 1.200 αγγλικούς όρους του τομέα της Ορολογίας, 1.200 ελληνικούς ισοδύναμους όρους, 1.100 γαλλικούς ισοδύναμους όρους και η οποία εμπλουτίζεται συνεχώς με τους νέους όρους που παράγει το συλλογικό μέλος ΕΛΟΤ/ΤΕ21.
- **τετράγλωσση TermTerm** (<http://quickterm.kaleidoscope.at/termterm/Pages/Main/Search.aspx>) της οποίας ένα μεγάλο μέρος προέρχεται από τη βάση TERMTERM της ΕΛΕΤΟ, βάσει συμφωνίας μεταξύ ΕΛΕΤΟ και [Termnet](http://www.termnet.org), και η οποία περιλαμβάνει και τους ισοδύναμους γερμανικούς όρους.

(2) στην ιστοσελίδα «Λεξικά και γλωσσάρια»
(<http://www.eleto.gr/gr/LexicaAndGlossaries.htm>)

διαθέτει δωρεάν την χρήση των γλωσσαρίων:

01. Οροι της Ορολογίας

Γενικοί και ειδικοί όροι του τομέα της Ορολογίας (http://www.eleto.gr/download/Bodies/TE21-TerminologyTerms_GR.pdf) (Έκδοση 3)

Ελληνο-αγγλο-γαλλικό γλωσσάριο, Αγγλο-ελληνο-γαλλικό γλωσσάριο και Γαλλο-ελληνο-αγγλικό γλωσσάριο (1.219 τρίγλωσσα λήμματα)

02. Οροι του φιλοτελισμού

Φιλοτελική ορολογία (http://www.eleto.gr/download/Bodies/FilotelikiOrologia_Ed2.pdf)

Γλωσσάριο με 100 ελληνικούς όρους και ορισμούς (με τους αγγλικούς ισοδύναμους όρους σε πολλούς από αυτούς)

03. Οροι της ακουστικής

Γενικοί και ειδικοί όροι της ακουστικής (http://www.eleto.gr/download/Bodies/TE2-OE5_AcousticalTerms_EN_GR.pdf) (Έκδοση 11)

Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό λεξιλόγιο όρων ακουστικής (9.643 δίγλωσσα λήμματα)

04. Οροι του Διεθνούς Συστήματος Μονάδων (SI)

Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό γλωσσάριο όρων του Διεθνούς Συστήματος Μονάδων (SI) (http://www.eleto.gr/download/Bodies/SI-System-terms_KValeontis.pdf) (473 δίγλωσσα λήμματα)

05. Οροι της γεωλογίας – Συνεργασία της ΕΛΕΤΟ και της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρείας (ΕΓΕ)

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων (299 δίγλωσσα λήμματα) (http://www.eleto.gr/download/Bodies/Geoterms_Glossary.pdf) (Έκδοση 1)

06. Οροι γεφυροποιίας και δομικής μηχανικής – Από το «Ελληνικό Τμήμα IABSE» (International Association for Bridge and Structural Engineering) με τη συμβολή της ΕΛΕΤΟ

Πολύγλωσσο (σήμερα 7 γλώσσες) γλωσσάριο όρων δομικής μηχανικής (γλωσσάριο IABSE: (<http://www.elearning-iabse.org/DictionaryForm.asp>))

07. Οροι της ψυχολογίας – Περιοδικό ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, Τόμος 10, Τεύχος 4, της Επιτροπής Ορολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ)

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων της ψυχολογίας (γλωσσάριο ΕΛΨΕ) (http://www.eleto.gr/download/Bodies/ELPSE_English-Greek-Glossary-of-psychology.pdf)

(3) στην ιστοσελίδα «Όροι στα φόρα»
(<http://www.eleto.gr/gr/TermsOnFora.htm>)

διαθέτει δωρεάν το γλωσσάριο:

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων που έχουν εγκριθεί από την ΕΛΕΤΟ (Έκδοση 12) – **1.364** δίγλωσσα λήμματα) (<http://www.eleto.gr/download/TermsOnFora/TermsOnFora.pdf>). (Περιέχονται όροι που δημοσιεύονται στο Ορόγραμμα και όροι που έχουν προταθεί από μέλη της ΕΛΕΤΟ σε διαδικτυακά φόρα – κυρίως στο Translatum.gr – και έχουν εγκριθεί από το ΓΕΣΥ)

Το γλωσσάριο αυτό εμπλουτίζεται συνεχώς.

3.2 Άλλοι φορείς συνεργαζόμενοι με την ΕΛΕΤΟ σήμερα

Στο βαθμό που έχουν δράση στην Ορολογία και έχουν συνεργασία και/ή επαφή με την ΕΛΕΤΟ, αναφέρουμε τους φορείς που έχουν συνεργαστεί ως τώρα στη διοργάνωση των συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»:

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
- Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ)
- Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ)
- Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)
- Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)
- Οργανισμός για τη Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ)

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την παραγωγή όρων, αναφέρουμε τον **ΕΛΟΤ**, το **ΤΕΕ** και το **ΕΚΠΑ**.

α. Ο ΕΛΟΤ

Ο **ΕΛΟΤ** (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) σήμερα έχει συγχωνευτεί με το **ΕΣΥΔ** (Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης) και το **ΕΙΜ** (Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας) και έχουν συγκροτήσει το **ΕΣΥΠ** (Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας) στο οποίο υπάγονται ως **Λειτουργικές Μονάδες**.

Ο ΕΛΟΤ καλύπτει τον τεράστιο τεχνικό τομέα της Τυποποίησης στην Ελλάδα, όντας το αποκλειστικό εθνικό μέλος του **ISO** (Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης), της **IEC** (Διεθνούς Ηλεκτροτεχνικής Επιτροπής), της **CEN** (Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης) και της **CENELEC** (Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης) και τον αποκλειστικό εθνικό φορέα τηλεπικοινωνιακής τυποποίησης με τον οποίο συνεργάζεται το **ETSI** (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων).

Για την εκπλήρωση της αποστολής του (εκπόνηση και έκδοση πρωτογενώς **Ελληνικών Προτύπων**, υποχρεωτική μεταφορά των **Ευρωπαϊκών Προτύπων** και υιοθέτησή τους με ισοδύναμα Ελληνικά, μεταφορά **Διεθνών Προτύπων** και υιοθέτησή τους με ισοδύναμα Ελληνικά), ο ΕΛΟΤ λειτουργεί ένα σύστημα **Τεχνικών Επιτροπών** (τυποποίησης) σε πλήθος τεχνικών ειδικών πεδίων, οι οποίες αντιστοιχούν στις τεχνικές επιτροπές των παραπάνω διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης και στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι για την τυποποίηση φορείς της οικονομίας. Μετά την πρόσφατη οργανωτική αλλαγή του, ο ΕΛΟΤ ήδη ανασυγκροτεί και τις Τεχνικές Επιτροπές που υπολειπούνταν. Στο πλαίσιο λειτουργίας των τεχνικών επιτροπών και των ομάδων εργασίας τους, αντιμετωπίζονται πάρα πολλοί όροι και σε θέματα της τελευταίας λέξης της τεχνολογίας.

Από τις επιτροπές τυποποίησης και ομάδες εργασίας ήδη αναφέρθηκαν (βλέπε 3.1.δ(1)) η ΕΛΟΤ/ΤΕ21, η ΜΟΤΟ, η ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1 και η ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5, που είναι και συλλογικά μέλη της ΕΛΕΤΟ. Οι επιτροπές ΕΛΟΤ/ΤΕ21 (Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι) και ΕΛΟΤ/ΤΕ22 (Τεκμηρίωση) λειτουργούν με ευθύνη του ΤΕΕ.

Από τις μεταφράσεις Ευρωπαϊκών Προτύπων και Διεθνών Προτύπων που έχει μεταφέρει στην ελληνική τυποποίηση για την έκδοση ισοδύναμων Ελληνικών Προτύπων, ο ΕΛΟΤ έχει συγκεντρώσει σε μια Βάση Όρων περίπου **60.000 λήμματα** (δίγλωσσα, τρίγλωσσα ή τετράγλωσσα), τη χρήση της οποίας πρόκειται να διαθέσει δωρεάν στο Ίντερνετ στο άμεσο μέλλον.

β. Το ΤΕΕ

Το ΤΕΕ είχε δραστηριοποιηθεί από παλιά στην τυποποίηση και, κατά συνέπεια, στην παραγωγή όρων στο πλαίσιο των Τεχνικών Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας, που λειτούργησαν ή λειτουργούν με την ευθύνη και υποστήριξή του.

Αναφέραμε πιο πάνω (βλέπε 3.1.β και 3.1δ(1)) το βασικό για την Ορολογία έργο της επιτροπής τυποποίησης ΕΛΟΤ/ΤΕ21, η οποία πρωτολειτούργησε το 1981 και πρόσφατα (2005) ανασυγκροτήθηκε και λειτουργεί κανονικά.

Στο ΤΕΕ είναι δραστηριοποιημένη και η επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ22 (Πληροφόρηση και Τεκμηρίωση) η οποία προαναφέρθηκε και η οποία έχει συγκεντρώσει την ορολογία της σε μια βάση όρων (περίπου **1.500** τρίγλωσσα λήμματα: ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά), από την οποία έχουν εξαχθεί μονόγλωσσα και τρίγλωσσα γλωσσάρια όρων (που διατίθενται δωρεάν στην ιστοσελίδα της επιτροπής στον ιστότοπο του ΤΕΕ: http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/scient_typopoiisi/epitropes/ΕΛΟΤ-ΤΕ22/te22terms)

Λειτουργούν, επίσης, οι επιτροπές τυποποίησης ΕΛΟΤ/ΤΕ31 (Θερμομόνωση), ΕΛΟΤ/ΤΕ33 (Δομικά υλικά και στοιχεία) και ΕΛΟΤ/ΤΕ43 (Πόρτες & παράθυρα).

Στο ΤΕΕ λειτουργούν και 9 Επιστημονικές Επιτροπές Ειδικότητας, κάθε μία από τις οποίες αντιπροσωπεύει μία από τις εννέα βασικές ειδικότητες των μηχανικών:

1. ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
2. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
3. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
4. ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
5. ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ-ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
6. ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
7. ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
8. ΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
9. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ.

Το ΤΕΕ έχει εκπονήσει, κατά καιρούς ορολογικά έργα, τα αποτελέσματα των οποίων (βάσεις, γλωσσάρια) δεν έχουν καταστεί, ως τώρα, προσβάσιμα στο κοινό.

γ. Το ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Χημείας του ΕΚΠΑ, σήμερα, διαθέτει στο Ίντερνετ δωρεάν τη χρήση του **Αγγλο-Ελληνικού Λεξικού Χημικών Όρων**, που είναι βάση όρων όπου μπορεί να αναζητήσει κανείς αγγλικούς χημικούς όρους και τους ισοδύναμους ελληνικούς χημικούς όρους, ή αντίστροφα, καθώς και τους αντίστοιχους ορισμούς των εννοιών: (<http://www.chem.uoa.gr/vocabulary/login.asp>). Υπεύθυνος για το λεξικό είναι ο καθηγητής **Κώστας Ευσταθίου**, ο οποίος το συντηρεί και το συμπληρώνει και με τον οποίο η ΕΛΕΤΟ είναι σε συχνή επαφή.

3.3 Το Κέντρο Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών

Από τον ιστότοπο του **ΚΕΕΟΝ**:

«Το Κέντρον Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών ιδρύθηκε με το νομοθετικό διάταγμα 4545 του έτους 1966 και με την ονομασία Γραφείον Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών. Με το Προεδρικό Διάταγμα 225 της 31ης Ιουλίου 2003 μετονομάστηκε σε Κέντρο Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών.

Ο σκοπός και η αποστολή του έχουν καθορισθεί ως εξής:

- *Γλωσσικός έλεγχος των νεολογισμών της νεοελληνικής κοινής.*
- *Αποκατάσταση των εσφαλμένων ελληνογενών νεολογισμών.*
- *Αντικατάσταση των ξένων όρων με ελληνικούς, όπου κρίνεται απαραίτητο και εφόσον η χρήση δεν τους έχει ήδη καθιερώσει.*

- Υπόδειξη για την αποφυγή εσφαλμένων όρων και εκφράσεων και γενικά μέριμνα για την ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας.
- Διατύπωση στην ελληνική γλώσσα επιστημονικής ορολογίας σε νέους κλάδους και σύμφωνα με τα νέα δεδομένα των επιστημών.»

Το παραγόμενο έργο ορολογίας του ΚΕΕΟΝ συγκεντρώνεται και δημοσιεύεται στο έντυπο περιοδικό **Δελτίο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών** του οποίου έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα 12 τεύχη, με το ορολογικό περιεχόμενο που αναφέρουμε παρακάτω:

Δελτίο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών

Τεύχος 1 (Αθήνα 1986 & Αθήνα 1988, 2η έκδοση)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Αστροναυτική, Γλωσσολογία, Εδαφολογία, Εδαφομηχανική, Ιατρική, Χημεία*

Τεύχος 2 (Αθήνα 1988)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Βιντεογραφία, Ρομποτική, Μικροφωτογραφία, Νεολογισμοί*

Τεύχος 3-4 (Αθήνα 1990)

Περιέχει *οικονομική ορολογία*

Τεύχος 5 (Αθήνα 1994)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Διαστημική Τηλεανίχνευση, Οικονομικά*

Τεύχος 6 (Αθήνα 1997)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Γεροντολογία, Θαλάσσιες Μεταφορές, Μεταφορές, Πυρηνικά και αιτήματα ορολογίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή*

Τεύχος 7 (Αθήνα 2000)

Περιέχει ορολογία *Χημείας και Όζοντος και αιτήματα ορολογίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή*

Τεύχος 8 (Αθήνα 2004)

Περιέχει ορολογία *Ολυμπιακών Αθλημάτων*

Τεύχος 9-10 (Αθήνα 2009)

Περιέχει νεολογισμούς *Γενικού Λεξιλογίου, ξενόγλωσσους νεολογισμούς Πληροφορικής, Τεχνολογίας, Οικονομίας και όρους Ενεργειακής Τεχνολογίας*

Τεύχος 11 (Αθήνα 2012)

Περιέχει ορολογία *Ενεργειακής Τεχνολογίας και Ελληνικό Γλωσσάριο Ενεργειακής Τεχνολογίας*

Τεύχος 12 (Αθήνα 2013)

Συλλογικός τόμος με 9 επώνυμα άρθρα και θέμα: *Δημιουργία και Μορφή στη Γλώσσα*

Τα τεύχη του Δελτίου αποστέλλονται δωρεάν σε διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς: θα πρέπει, όμως, να ψηφιακοποιηθούν και να είναι διαθέσιμα για δωρεάν χρήση από όλους στο Διαδίκτυο.

3.4 Άλλοι φορείς

Πιθανότατα υπάρχουν και άλλοι φορείς, οι οποίοι έχουν ασχοληθεί με την ορολογία του πεδίου τους και διαθέτουν στο ευρύ κοινό βάσεις ή γλωσσάρια όρων, αλλά δεν είναι σε επαφή και/ή συνεργασία με την ΕΛΕΤΟ. Η ΕΛΕΤΟ, όμως, είναι πάντοτε έτοιμη να συνεργαστεί με οποιοδήποτε φορέα.

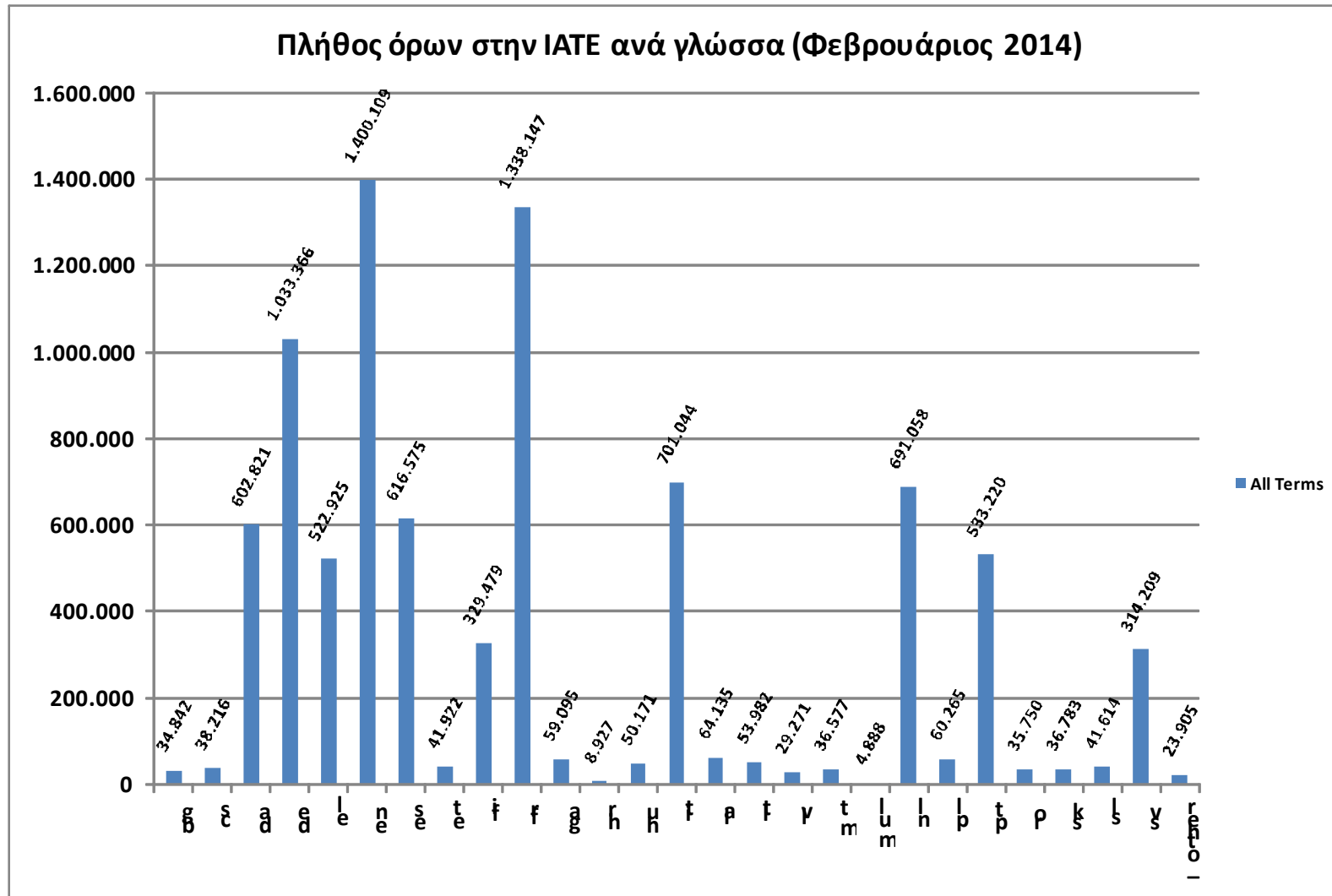
3.5 Διαδικτυακά φόρα

Το **Translatum.gr** (<http://www.translatum.gr/forum/index.php>) είναι το πλέον δραστήριο από τα διαδικτυακά φόρα μεταφραστών, όπου συζητούνται και θέματα όρων και συγκεντρώνονται όροι από διάφορα θεματικά πεδία. Σήμερα έχει 11.000 μέλη και έχουν ανοιχτεί πάνω από 350.000 νήματα. Έχει πολλές θεματικές ενότητες όπου αναρτώνται και συζητούνται ειδικοί όροι, όπως οι ενότητες: *Art/Literary, Business/Financial, Information Technology, Law/Patents, Marketing, Medical/Biology, Science, Social Sciences, Sports/Games, Technical/Engineering*.

Οι όροι που συζητούνται στα φόρα εξυπηρετούν άμεσες ανάγκες των μεταφραστών, αλλά δεν φτάνουν, κατά κανόνα, στην κοινότητα των ειδικών για να υποστούν την απαιτούμενη επικύρωση από αντίστοιχο συλλογικό όργανο. Η ΕΛΕΤΟ, όπου συμμετέχει, τονίζει ιδιαίτερα αυτόν τον παράγοντα, γι' αυτό και φέρνει πολλούς από αυτούς τους νεοόρους είτε σε σχετικό συλλογικό μέλος της είτε στο ΓΕΣΥ για να εξασφαλίσει την επικύρωσή τους.

3.6 Οι όροι της IATE

Ας ρίξουμε, τώρα, μια ματιά στο σημερινό περιεχόμενο της Διαδραστικής Βάσης Όρων της ΕΕ, της **IATE**, της μεγαλύτερης σε περιεχόμενο και αριθμό γλωσσών πολύγλωσσης βάσης όρων στον κόσμο. Σήμερα (στοιχεία Φεβρουαρίου 2014) η IATE περιέχει συνολικά **8.703.296** όρους. Στο διάγραμμα του σχήματος 10 δίνεται ο αριθμός όρων από κάθε γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπάρχουν στη Διαδραστική Βάση Ορολογίας IATE. Όπως φαίνεται από τις τιμές του διαγράμματος, ο αριθμός των **εννοιών** που περιέχει η Βάση καλύπτεται από **1.400.000 αγγλικούς όρους**. Εκτός από τη γαλλική γλώσσα, που ακολουθεί από κοντά την αγγλική, όλες οι άλλες γλώσσες έχουν σημαντικά λιγότερους όρους, ενώ η ελληνική γλώσσα είναι 9^η στη σειρά με **523.000 ελληνικούς όρους**. Είναι προφανές το τεράστιο *ορολογικό έλλειμμα* της ελληνικής γλώσσας στην IATE.

Σχήμα 10 Αριθμός όρων από κάθε γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπάρχουν στη Διαδραστική Βάση Ορολογίας ΙΑΤΕ

4 Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το μέλλον

4.1 Η ΕΛΕΤΟ και το μέλλον

Άσχετα από οποιαδήποτε έκβαση της σημερινής Ημερίδας, η ΕΛΕΤΟ θα συνεχίσει και θα επαυξάνει και βελτιώνει τις δραστηριότητές της σε όλους τους τομείς όπου είναι και σήμερα δραστηριοποιημένη.

- α. Στον καθαρά επιστημονικό τομέα
θα συνεχιστεί η σειρά των Συνεδρίων «Ελληνική γλώσσα και Ορολογία».
- β. Στον τομέα του καθορισμού αρχών και μεθόδων ορολογίας,
θα συνεχιστεί η ενεργός συμμετοχή στην εργασία που γίνεται στην επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21 και η προβολή του έργου της.
- γ. Στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης,
Θα διοργανώνονται σεμινάρια για να ενημερώνονται τα μέλη των νέων συλλογικών οργάνων (επιτροπών, ομάδων) για τις αρχές και μεθόδους της Ορολογίας και ιδιαίτερα της οροδοσίας. Θα συνεχιστεί η συμμετοχή του προέδρου στο Μεταπτυχιακό «Τεχνολογισσία».
- δ. Στον τομέα της παραγωγής όρων,
  - (1) θα συνεχιστούν οι εργασίες των συλλογικών μελών ΜΟΤΟ και ΤΕ48/ΟΕ1 και θα επιδιωχθεί η ενεργοποίηση και των άλλων συλλογικών μελών,
  - (2) θα συνεχιστεί η απόκριση σε αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων στα ελληνικά, από οπουδήποτε και αν προέρχονται αυτά,
  - (3) θα συνεχιστεί και θα προαχθεί περαιτέρω η συνεργασία με την ΕΓΕ, την ΟΜΕΟΔΕΚ, την ΕΙΣ και την ΕΛΨΕ και θα επιδιωχθεί η ανάπτυξη συνεργασιών και με άλλους συλλογικούς φορείς και αντίστοιχη παραγωγή όρων.
- ε. Στον τομέα της διάθεσης και διάδοσης των όρων
θα εξακολουθήσουν να παρέχονται δωρεάν οι όροι των **ορολογικών πόρων** (βάσεων, γλωσσarίων κ.α.) **που διατίθενται σήμερα** στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ και θα εμπλουτίζονται με όλους τους νεοπαραγόμενους όρους, ενώ θα προστίθενται και **νέοι ορολογικοί πόροι** που θα προκύπτουν από τις νέες συνεργασίες με άλλους συλλογικούς φορείς. Ταυτόχρονα, με τη συνέχιση της συμμετοχής του προέδρου και μελών του ΓΕΣΥ και της ΕΛΕΤΟ γενικότερα στο Translatum και σε άλλα φόρα ή στο Φέισμπουκ θα προωθούνται οι ήδη υιοθετημένοι όροι.

4.2 ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ και ΤΕΕ με δεσπύζουσα θέση στην παραγωγή όρων

Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα, σημαντικότερο ρόλο στην Ορολογία και στην παραγωγή όρων ειδικότερα έχουν διαδραματίσει, ως τώρα, οι τρεις φορείς: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ και ΤΕΕ, οι οποίοι συνολικά απευθύνονται σε όλον σχεδόν τον τεχνικό κόσμο.

- Η **ΕΛΕΤΟ** καλύπτει πλήθος θεματικών πεδίων και **απευθύνεται** στα **συλλογικά μέλη** της που καλύπτουν ορισμένους τομείς (*Ορολογία, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, ακουστική, ιατρική, δημόσια διοίκηση*) και στα **ατομικά μέλη** της που προέρχονται από πολλά άλλα θεματικά πεδία, αλλά και σε όργανα και μέλη **συνεργαζόμενων συλλογικών φορέων** (ΕΓΕ, ΥΠΑ/ΟΜΕΟΔΕΚ, ΙΑΒΣΕ, ΕΛΨΕ, ΕΚΠΑ). Σύμφωνα με το καταστατικό της, η ΕΛΕΤΟ μπορεί να αναπτύξει συνεργασία τόσο με την Ακαδημία (ΚΕΕΟΝ) και τα ΑΕΙ όσο και με όλες τις επιστημονικές και επαγγελματικές ενώσεις, όχι μόνο των τεχνικών τομέων, αλλά και των κοινωνικών επιστημών.
- Ο **ΕΛΟΤ** (που σήμερα είναι Λειτουργική Ομάδα του ΕΣΥΠ) **απευθύνεται** στις πολυπληθείς (100 και πλέον) τεχνικές επιτροπές και ομάδες εργασίας τους (πέραν εκείνων που είναι και συλλογικά μέλη της ΕΛΕΤΟ) οι οποίες αποτελούνται από ένα σημαντικό πλήθος μελών και καλύπτουν όλους τους τεχνικούς τομείς της τυποποίησης.
- Το **ΤΕΕ** **απευθύνεται** σε **όλους** τους μηχανικούς **όλων** των ειδικοτήτων, διαθέτοντας και επιστημονικές επιτροπές για τις βασικές ειδικότητες των μηχανικών. Επιπλέον, μπορεί να εξασφαλίσει ευκολότερα την συνεργασία με τα κατά ειδικότητα συλλογικά όργανα των μηχανικών.

Συνοπτικά, η ΕΛΕΤΟ, ο ΕΛΟΤ και το ΤΕΕ απευθύνονται σε όλον σχεδόν τον τεχνικό κόσμο και μπορούν να καλύψουν το υπό δημιουργία «*Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση*» σε όλους τους

τεχνικούς τομείς, ενώ η ΕΛΕΤΟ, επιπλέον, έχει την «καταστατική» δυνατότητα να δημιουργήσει ή συνεργαστεί με όργανα και «μη τεχνικών» τομέων, όπως π.χ. σε θεματικά πεδία των κοινωνικών επιστημών.

4.3 Πρόταση για την υλοποίηση του Δικτύου ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση (ΔΟΡΕΓΜ)

Με το σκεπτικό που αναπτύχθηκε στην προηγούμενη παράγραφο 4.2, στη συζήτηση των ομάδων εργασίας της Ημερίδας στην οποία πρόκειται να συμμετάσχουν οι εκπρόσωποι της ΕΛΕΤΟ και του ΕΛΟΤ προτείνεται να εξετασθεί η ακόλουθη πρόταση για την υλοποίηση του ΔΟΡΕΓΜ, η οποία μπορεί να βελτιωθεί και συμπληρωθεί περαιτέρω.

α. Το Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση (ΔΟΡΕΓΜ)

Το ΔΟΡΕΓΜ θα συντίθεται κυρίως από τα τρία «υποδίκτυα ορολογίας» – της ΕΛΕΤΟ, του ΕΛΟΤ και του ΤΕΕ – **πρόσωπα-κόμβους** των οποίων αποτελούν:

- τα άτομα-μέλη,
- οι επικεφαλής των **οργάνων-μελών** (συλλογικών μελών, επιτροπών ή ομάδων εργασίας) και
- οι **σύνδεσμοι των συνεργαζόμενων φορέων**,

θα έχει δε την δυνατότητα να δεχτεί και άλλα υποδίκτυα ορολογίας, που ενδεχομένως θα λειτουργήσουν.

β. Σύσταση της Ομάδας Εισόδου–Εξόδου (ΟΕΕ)

Προτείνεται να συσταθεί τριμερές όργανο, από έναν εκπρόσωπο και έναν αναπληρωτή από κάθε έναν από τους τρεις φορείς (ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ), με το όνομα **Ομάδα Εισόδου–Εξόδου (ΟΕΕ)** το οποίο θα απευθύνεται σε **όλους** τους τομείς που αναφέρθηκαν στην παράγραφο 4.2 και το οποίο θα παίζει τον ρόλο της **διεπαφής** με την Μεταφραστική Υπηρεσία της ΕΕ, δηλαδή:

- θα **δέχεται** από τη Μεταφραστική Υπηρεσία (ΜΥΠ) το **αίτημα απόδοσης όρων** και θα το **εισάγει** στο ΔΟΡΕΓΜ, δρομολογώντας το προς τους κατάλληλους αποδέκτες,
- θα **συντονίζει** τη διαχείριση του αιτήματος μέσα στους τρεις επιμέρους φορείς και σε **όλο** το δίκτυο, ώστε να προκύψει η εκάστοτε ενδεδειγμένη **απόκριση**
- θα **εξάγει** από το ΔΟΡΕΓΜ την απόκριση στο αίτημα, προς την ΜΥΠ.

Τη γραμματειακή υποστήριξη της ΟΕΕ προτείνεται να την αναλάβει η ΕΛΕΤΟ.

Η ΟΕΕ θα συσταθεί και συγκροτηθεί με ειδικό Μνημόνιο Συνεργασίας το οποίο θα υπογραφεί από τους τρεις φορείς (ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ) και στο οποίο θα περιγράφεται το ΔΟΡΕΓΜ και θα αναλύεται η λειτουργία του.

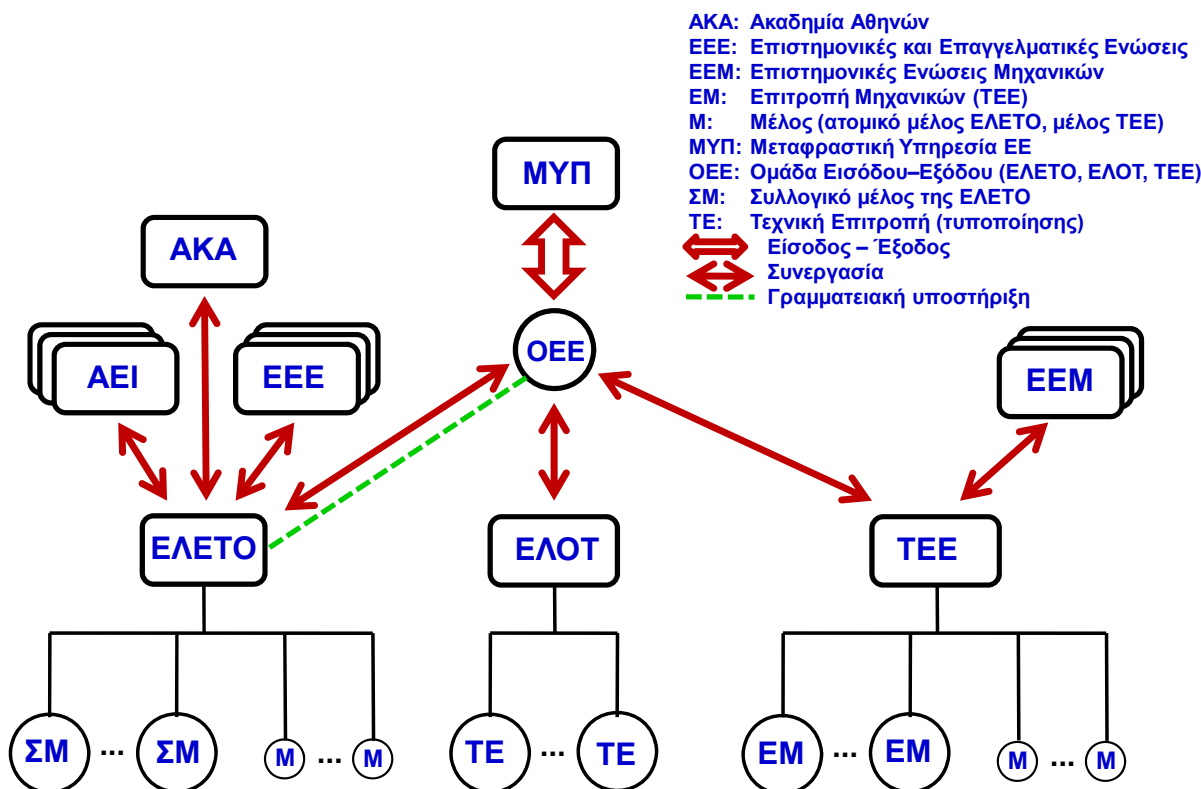
Το Μνημόνιο Συνεργασίας θα το αποδεχθούν, με δηλωσή τους, και όλα τα πρόσωπα-κόμβοι του ΔΟΡΕΓΜ που θα ενταχθούν αρχικά σ' αυτό, καθώς επίσης θα το αποδέχεται και κάθε νεότερο πρόσωπο-κόμβος που θα προσχωρεί και θα εντάσσεται σ' αυτό στο μέλλον.

Στο σχήμα 11 δίνεται το προτεινόμενο δομικό διάγραμμα του **ΔΟΡΕΓΜ**, όπου:

ΑΚΑ:	Ακαδημία Αθηνών (ΚΕΕΟΝ)
ΕΕΕ:	Επιστημονικές και Επαγγελματικές Ενώσεις
ΕΕΜ:	Επιστημονικές Ενώσεις Μηχανικών
ΕΜ:	Επιτροπή Μηχανικών (ΤΕΕ)
Μ:	Μέλος (ατομικό μέλος ΕΛΕΤΟ, μέλος ΤΕΕ)
ΜΥΠ:	Μεταφραστική Υπηρεσία ΕΕ
ΟΕΕ:	Ομάδα Εισόδου–Εξόδου (τριμελής: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ)
ΣΜ:	Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ
ΤΕ:	Τεχνική Επιτροπή (τυποποίησης)
	Είσοδος – Έξοδος
	Συνεργασία
.....	Γραμματειακή υποστήριξη

**Πρόταση για την υλοποίηση του
«Δικτύου ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»**

Σχήμα 11 Πρόταση της ΕΛΕΤΟ για την υλοποίηση του ΔΟΡΕΓΜ

γ. Βήματα δημιουργίας του ΔΟΡΕΓΜ

Προτείνονται τα ακόλουθα βήματα για τη δημιουργία του ΔΟΡΕΓΜ:

- (1) Συγκρότηση της ΟΕΕ (ένας εκπρόσωπος και ένας αναπληρωτής από: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ)
- (2) Μερίμνη των μελών της ΟΕΕ, συγκρότηση των τριών υποδικτύων και του συνολικού δικτύου (Ενημέρωση όλων των ατόμων-μελών, ώστε να δηλώσουν όποια επιθυμούν να συμμετάσχουν στο δίκτυο και να ενταχθούν σ' αυτό. Σύνταξη τριών καταλόγων των ηλεκτρονικών διευθύνσεων των προσώπων-κόμβων του κάθε υποδικτύου και του συνολικού καταλόγου του δικτύου)
- (3) Διοργάνωση Σεμιναρίου/-ων για όλα τα πρόσωπα-κόμβους του ΔΟΡΕΓΜ, ώστε να ενημερωθούν για τις αρχές και μεθόδους της Ορολογίας και ιδιαίτερα της οροδοσίας.

δ. Διαδικασία λειτουργίας του ΔΟΡΕΓΜ

Προτείνεται, σε γενικές γραμμές, η ακόλουθη διαδικασία για τη λειτουργία του ΔΟΡΕΓΜ:

- (1) Η ΟΕΕ παραλαμβάνει ηλεκτρονικά το αίτημα ορολογίας από την ΜΥΠ (Η ΜΥΠ το αποστέλλει και στις έξι ηλεκτρονικές διευθύνσεις των μελών της ΟΕΕ). Ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ στην ΟΕΕ ανοίγει αμέσως μοναδικό ηλεκτρονικό φάκελο για το αίτημα και ηλεκτρονικό αρχείο στο Word στην αρχή του οποίου, σε πίνακα σαν αυτόν που ακολουθεί, συμπληρώνει τον κωδικό αριθμό του αιτήματος και τα λοιπά στοιχεία εισόδου και στέλνει το αρχείο Word και στα υπόλοιπα 5 μέλη της ΟΕΕ.

Στοιχεία φακέλου του αιτήματος:

1	Κωδικός αριθμός αιτήματος:	(έτος/αύξων αριθμός αιτήματος μέσα στο έτος)
2	Αποστολέας:	(ονοματεπώνυμο αιτούντος)
3	Ημέρα και ώρα εισόδου:	(ηη/μμ/εεεε ₁ ωω.λλ) _{εισ.}
4	Ξενόγλωσσος όρος:	.....
5	Ορισμός ή περιγραφή της έννοιας	.....
6	Θεματικό πεδίο:	.....

7	Συγκείμενο:	.....
8	Ισοδύναμος ελληνικός όρος:	.....
9	Πηγή του ελληνικού όρου (βάση όρων, γλωσσάριο, όργανο, φόρο, άτομο-μέλος):	.....
10	Όργανο επικύρωσης:	.....
11	Ημέρα και ώρα εξόδου:	(ηη/μμ/εεεε ₁ ωω.λλ) _{εε} .

(2) Καθένας από τους τρεις εκπροσώπους της ΟΕΕ, συμβουλευεται τους ορολογικούς πόρους που διαθέτει ο φορέας του και

- (α) εάν έχει ήδη τον ισοδύναμο ελληνικό όρο, συμπληρώνει τις γραμμές 8, 9 και 10 του πίνακα και στέλνει το έγγραφο σε όλα τα μέλη της ΟΕΕ.
- (β) εάν δεν υπάρχει ο όρος στους διατιθέμενους ορολογικούς πόρους, και υπάρχει στο υποδίκτυό του συλλογικό όργανο στο θεματικό πεδίο του αιτήματος, διαβιβάζει το έγγραφο στον υπεύθυνο του οργάνου αυτού, με κοινοποίηση στα άλλα μέλη της ΟΕΕ
- (γ) εάν δεν υπάρχει ο όρος στους διατιθέμενους ορολογικούς πόρους, και δεν υπάρχει στο υποδίκτυό του συλλογικό όργανο στο θεματικό πεδίο του αιτήματος, ενημερώνει τα λοιπά μέλη της ΟΕΕ

(3) Στην περίπτωση (2)(α)

εάν μόνο ένας από τους τρεις εκπροσώπους της ΟΕΕ έχει στείλει ισοδύναμο ελληνικό όρο, ή εάν οι δύο ή και οι τρεις έχουν στείλει τον ίδιο όρο, τότε η ΟΕΕ επικυρώνει τον όρο αυτόν και ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ στέλνει την απάντηση στην ΜΥΠ, κοινοποιώντας την σε όλο το ΔΟΡΕΓΜ και συμπληρώνει τις γραμμές 8, 9, 10 και 11 του πίνακα.

εάν από τους εκπροσώπους της ΟΕΕ έχουν ανευρεθεί δύο ή περισσότεροι συνώνυμοι όροι για την εν λόγω έννοια, τότε η ΟΕΕ συνεννοείται με τους υπευθύνους των ορολογικών πόρων, για την ανάδειξη προτιμώμενου όρου και των αποδεκτών συνωνύμων του και, αφού γίνει αυτό, ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ στέλνει την απάντηση στην ΜΥΠ, κοινοποιώντας την σε όλο το ΔΟΡΕΓΜ και συμπληρώνει τις γραμμές 8, 9, 10 και 11 του πίνακα.

(4) Στην περίπτωση (2)(β), μετά από ηλεκτρονική συζήτηση του υπευθύνου του οργάνου με τα ατομικά μέλη του οργάνου, και την δημιουργία/υιοθέτηση και επικύρωση ελληνικού ορου, ο υπεύθυνος συμπληρώνει τις γραμμές 8, 9 και 10 και στέλνει το έγγραφο σε όλα τα μέλη της ΟΕΕ και ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ στέλνει την απάντηση στην ΜΥΠ, κοινοποιώντας την σε όλο το ΔΟΡΕΓΜ και συμπληρώνει τη γραμμή 11 του πίνακα.

(5) Εάν και οι τρεις εκπρόσωποι εμπíπτουν στην περίπτωση (2)(γ), τότε οι τρεις εκπρόσωποι στέλνουν το αίτημα σε όλα τα πρόσωπα-κόμβους του υποδικτύου τους ο καθένας, με την παράκληση να απαντήσουν όσα έχουν εμπειριστατωμένη γνώμη για τον συγκεκριμένο όρο, με καθορισμένη προθεσμία. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας, τα μέλη της ΟΕΕ εξετάζουν τις όποιες απαντήσεις, συμβουλευόμενοι αν χρειαστεί άτομα-μέλη της ειδικότητας και επιλέγουν/υιοθετούν τον προτιμώμενο όρο και ενδεχομένως και κάποιο αποδεκτό συνώνυμο. Στη συνέχεια, ο εκπρόσωπος της ΕΛΕΤΟ στέλνει την απάντηση στην ΜΥΠ, κοινοποιώντας την σε όλο το ΔΟΡΕΓΜ και συμπληρώνει τις γραμμές 8, 9, 10 και 11 του πίνακα.

Όπως φαίνεται παραπάνω, η απάντηση που εξέρχεται από το ΔΟΡΕΓΜ, σε όλες τις περιπτώσεις ανακοινώνεται σε όλα τα πρόσωπα-κόμβους του ΔΟΡΕΓΜ. Αυτό σημαίνει ότι πρόκειται πλέον για όρο έγκυρο, τον οποίο συνιστάται να χρησιμοποιούν όλοι.

Η ΕΛΕΤΟ θα τηρεί πλήρες αρχείο των εισερχόμενων αιτημάτων και των εξερχόμενων απαντήσεων και θα έχει αναρτημένη σε ειδική ιστοσελίδα του ιστοτόπου της τη Βάση των όρων που έχουν εξέλθει από το ΔΟΡΕΓΜ, την οποία θα ενημερώνει κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Με ανάλογο τρόπο, θα προβάλλουν το ΔΟΡΕΓΜ και τη λειτουργία του ο ΕΛΟΤ και το ΤΕΕ στους ιστοτόπους τους.

Στο Μνημόνιο Συνεργασίας για το ΔΟΡΕΓΜ, συνιστάται να περιλαμβάνονται γενικές αρχές και κατευθύνσεις, ενώ η αναλυτική λειτουργία του δικτύου να περιγραφεί – μετά από κάποιο διάστημα λειτουργίας του, ώστε να αναδειχθούν και παράμετροι που δεν είναι εμφανείς από την αρχή – σε έναν λεπτομερή **Κανονισμό Λειτουργίας**.

Ακρώνυμα, αρκτικόλεξα και συντομογραφίες

CEN	Comité Européen de Normalisation – Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης
CENELEC	Comité Européen de Normalisation Electrotechnique – Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης
ETSI	European Telecommunication Standards Institute – Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων
EURODICAUTOM	Τράπεζα Όρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (πρόκατος της IATE)
IATE	Interactive Terminology for Europe (Διαδραστική βάση όρων της ΕΕ)
IEC	International Electrotechnical Commission – Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή
ISO	International Organization for Standardization – Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
ITU	International Telecommunication Union – Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών
ΓΓΕΤ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
ΓΕΟ	Γενική Επιτροπή Ορολογίας
ΓΕΟΝ	Γραφείο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών
ΓΕΣΥ	Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο (της ΕΛΕΤΟ)
ΕΒΔΟ	Εθνική Βάση Δεδομένων Ορολογίας (του ΕΠΟΣ)
ΕΕΜ	Επιστημονικές Ενώσεις Μηχανικών
ΕΕΕ	Επιστημονικές και Επαγγελματικές Ενώσεις
ΕΙΣ	Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών
ΕΚΔΔ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης
ΕΚΤ	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
ΕΛΕΤΟ	Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας
ΕΛΚΕΠΑ	Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας
ΕΛΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5	Ομάδα Εργασίας «Ηχομόνωση»
ΕΛΟΤ/ΤΕ21	Τεχνική Επιτροπή «Αρχές Τεχνικής Ορολογίας»
ΕΛΟΤ/ΤΕ36	Τεχνική Επιτροπή «Χημική Ορολογία»
ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1	Ομάδα Εργασίας «Ορολογία Πληροφορικής»
ΕΜ	Επιτροπή Μηχανικών (ΤΕΕ)
ΕΝ	Euroäische Norm – Ευρωπαϊκό Πρότυπο
ΕΠΟΣ	Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού
ΕΣΦ	Εθνικός Συντονιστικός/διαχειριστικός Φορέας
ΕΦΟ	Εθνικός Φορέας Ορολογίας
ΘΕΑΜΟ	Θεματική Επιτροπή Αρχών και Μεθόδων της Ορολογίας
ΘΕΒΔΟ	Θεματική Βάση Δεδομένων Ορολογίας (του ΕΠΟΣ)
ΘΕΟ	Θεματική Επιτροπή Ορολογίας
ΙΑΤΡΟΤΕΚ	Κέντρο Ελληνικής Ιατρικής Πληροφόρησης, Ορολογίας και Τεκμηρίωσης {της Εταιρείας Ιατρικών Σπουδών}
ΙΕΛ	Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου
ΚΕΕΟΝ	Κέντρο Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών

ΜΕΣΟ	Μόνιμο Εθνικό Σύστημα Ορολογίας
Μ	Μέλος (ατομικό μέλος ΕΛΕΤΟ, μέλος ΤΕΕ)
ΜΟΤΟ	Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας
ΜΥΠ	Μεταφραστική Υπηρεσία ΕΕ
ΟΕΕ	Ομάδα Εισόδου–Εξόδου (τριμελής: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ)
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
ΠΣΔΜ-Η	Πανελλήνιος Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων
ΣΜ	Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
ΤΕ	Τεχνική Επιτροπή (τυποποίησης)
ΦΛΘ	Φορέας Λειτουργίας ΘΕΟ

Παραπομπές

- [1] Κ. Βαλεοντής, *Η πρόταση της ΕΛΕΤΟ για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας*, ημερίδα της ΕΛΕΤΟ, 23 Μαρτίου 2006 (http://www.eleto.gr/download/OtherEvents/2006-03-23_ka_Presentation-by-KValeontis_ELETOproposal.pdf)
- [2] ISO 1087-1:2000, *Terminology work – Vocabulary – Part 1: Theory and application*
- [3] ΕΛΟΤ 561.1:2006 *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή*
- [4] Ε. Π. Παπανούτσος, *Λογική, Εκδόσεις «ΔΩΔΩΝΗ» ΑΘΗΝΑ, 1974*
- [5] Κ. Βαλεοντής, *Γιατί κλοτσάτε τους όρους; Τόμος ανακοινώσεων 9^{ου} Συνεδρίου «Ελληνικής Γλώσσα και Ορολογία»*, Αθήνα, 2013, σσ. 41-66
- [6] Κ. Βαλεοντής, Β. Α. Φιλόπουλος, *Πρόσφατες εξελίξεις για τη δημιουργία ελληνικών όρων και η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας, Πρακτικά 3^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»*, Αθήνα 2001
- [7] Κ. Βαλεοντής, *Η μετάφραση του τυποποιητικού εγγράφου: Ένα πρόβλημα κεφαλαιώδους ευρωπαϊκής σημασίας*, Πρακτικά του συνεδρίου «Μεταφραστική πρακτική και σύγχρονη πραγματικότητα», Αθήνα, 1996, σσ 38–64
- [8] Κ. Βαλεοντής, *Ανάλυση των βασικών αρχών της Τεχνικής Ορολογίας*, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), Αθήνα, 1988
- [9] *Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης εργασιών των επιτροπών και ομάδων εκπόνησης ελληνικής ορολογίας*, Αθήνα, 1991
- [10] Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, *Τελική Έκθεση της Ομάδας Απόδοσης Ορολογίας*, Αθήνα, Μάιος 1991
- [11] Θ. Π. Τάσιος, *Το Συντονισμένο Ερευνητικό Πρόγραμμα της Γ.Γ.Ε.Τ. «Απόδοση Ορολογίας στα Ελληνικά»*, Πρακτικά Δημέρου «Τυποποίηση Ορολογίας», ΤΕΕ – ΕΛΟΤ/ΤΕ21, Αθήνα 1992
- [12] Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), *Καταστατικό, Αρχικό – Έκδοση 1992*, Αναθεωρημένο – Έκδοση 2003
- [13] ΤΕΕ – ΕΛΟΤ/ΤΕ21, *Πρακτικά Δημέρου «Τυποποίηση Ορολογίας»*, ΤΕΕ, Αθήνα, Νοέμβριος 1992
- [14] Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού (ΕΠΟΣ) – *Στρατηγική Μελέτη*, Αθήνα, Οκτώβριος 2000
- [15] Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού (ΕΠΟΣ) – *Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ*, Αθήνα, Οκτώβριος 2000
- [16] Γ. Καραγιάννης, *Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού (ΕΠΟΣ) – Στρατηγική μελέτη, μεθοδολογία και στόχοι*, Πρακτικά 4^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Αθήνα 2003, έκδοση ΤΕΕ-ΕΛΕΤΟ
- [17] Κ. Βαλεοντής, *Το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας του Εθνικού Προγράμματος Ορολογικού Συντονισμού (ΕΠΟΣ)*, Πρακτικά 4^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Αθήνα 2003, έκδοση ΤΕΕ-ΕΛΕΤΟ
- [18] Θ. Π. Τάσιος, *Οι χείμαρροι των νέων λέξεων, άρθρο, ΤΟ ΒΗΜΑ, 12-10-2003*
- [19] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή*
- [20] International Standard ISO 1087-1:2000 – *Terminology work – Vocabulary – Part 1: Theory and application.*
- [21] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 561-2:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 2: Πληροφορικές εφαρμογές*
- [22] International Standard ISO 1087-2:2000 – *Terminology work – Vocabulary – Part 2: Computer applications.*
- [23] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 402:2010, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι*
- [24] International Standard ISO 704:2000, *Terminology work - Principles and methods*
- [25] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 562:2011, *Ορολογική εργασία – Εναρμόνιση εννοιών και όρων*

- [26] International Standard ISO 860:2009, *Terminology work - harmonization of concepts and terms*
- [27] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 1443:2012, *Ορολογικές πολιτικές – Ανάπτυξη και υλοποίηση*
- [28] International Standard ISO ISO 29383:2010, *Terminology policies – Development and implementation*
- [29] Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 1445:2014, *Αξιολόγηση ορολογικών πόρων – Γενικές έννοιες, αρχές και απαιτήσεις*
- [30] International Standard ISO 1385:2009, *Assessment and benchmarking of terminological resources — General concepts, principles and requirements*
- [31] Τοράκη Κατερίνα, *Χημική ορολογία, τυποποίηση και η συμβολή της Επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ21*, 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημικής Ονοματολογίας και Ορολογίας, 22 Φεβρουαρίου 2014 (<https://www.academia.edu/6557580/21>)

Κ. Βαλεοντής

Φυσικός-Ηλεκτρονικός

Υπεύθυνος ομάδων ορολογίας

Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Ηλ.Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ελληνική ορολογία – παρόν και μέλλον

Κώστας Βαλεοντής
Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

1

1. Εισαγωγή – Γενική γλώσσα, ειδικές γλώσσες και ορολογία

Για οικονομία χρόνου παραλείπεται η παρουσίαση της εισαγωγής, η οποία υπάρχει, όμως, στο εκτυπωμένο κείμενο της ομιλίας.

2

2. Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το «παρελθόν» που έχει διαμορφώσει το «παρόν»

Αν και ο τίτλος τούτης της ομιλίας αναφέρεται στο «παρόν» και στο «μέλλον», δεν είναι δυνατόν να μην κάνουμε μια αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν. Χωρίς αυτό δεν θα υπήρχε ούτε παρόν ούτε μέλλον.

2.1 Η επιτροποκεντική δομή της εκπόνησης όρων

Συστηματική συλλογική προσπάθεια **κατασήμανσης με ελληνικούς όρους** των **νέων εννοιών** στους διάφορους τομείς της Τυποποίησης καθιερώθηκε, μετά την ίδρυσή του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) – 1976 –, μέσω των **τεχνικών επιτροπών τυποποίησης** που άρχισαν να ιδρύονται και να λειτουργούν.

Το κύριο έργο των **τεχνικών επιτροπών και ομάδων τυποποίησης** είναι η σύνταξη **προτύπων**, είτε πρωτογενών **ελληνικών** είτε ως μεταφορά ή και προσαρμογή ξενόγλωσσων προτύπων, κυρίως **ευρωπαϊκών** αλλά και **διεθνών**, στην **ελληνική γλώσσα**.

3

Οι τεχνικές επιτροπές τυποποίησης είναι φυτώρια νέων όρων. Τα πρότυπα αναφέρονται σε τελευταίες εξελίξεις στο πεδίο της τεχνολογίας και περιέχουν πλήθος νέων εννοιών.

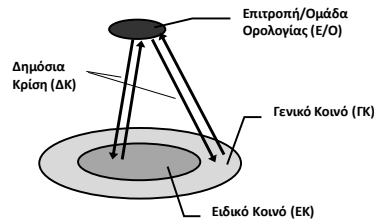
Κάθε τεχνική επιτροπή αποτελείται από ειδήμονες του τομέα της, που γνωρίζουν ή καταλαβαίνουν σε βάθος κάθε έννοια που συναντούν.

Πέρα από τη γνώση των εννοιών από τα μέλη κάθε τεχνικής επιτροπής, ο ΕΛΟΤ υποβάλλει τα πρότυπα σε **δημόσια κρίση**, όπου εκτός από παρατηρήσεις για το τεχνικό περιεχόμενο των προτύπων, γίνονται και παρατηρήσεις για την προτεινόμενη ορολογία.

4

Έχει, λοιπόν, προωθηθεί και στην Ελλάδα αρκετά και γίνονται σοβαρές προσπάθειες για την παραπέρα ανάπτυξη της, η **συλλογική (επιτροποκεντρική) δομή** εκπόνησης όρων, η οποία βασίστηκε στη λειτουργία και εμπειρία ορισμένων επιτροπών/ομάδων κυρίως του **ΕΛΟΤ** και κορυφαία έκφραση της οποίας είναι η **ΕΛΕΤΟ** (Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας).

Επιτροποκεντρική δομή για την εκπόνηση και καθιέρωση ειδικής ορολογίας
Στάδια:
Σύνταξη Προσχεδίου (Ε/Ο)
Εκπόνηση Σχεδίου (Ε/Ο)
Δημόσια Κρίση-(ΕΚ, ΓΚ,)
Τελική Απόδοση (Ε/Ο)
Πρώτηση για εφαρμογή (Ε/Ο)

5

Τεχνικές Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας που διακρίθηκαν για το έργο τους στην Ορολογία είναι:

- **ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5** «Ακουστική - Ηχομόνωση»
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ36** «Χημική Ορολογία», που λειτουργούσε στην Ένωση Ελλήνων Χημικών (ΕΕΧ)
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1** «Ορολογία Πληροφορικής» που λειτουργούσε στο ΕΛΚΕΠΑ και σήμερα είναι στον ΕΛΟΤ και
- πάνω από όλες η **Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΜΟΤΟ)**, της οποίας τη λειτουργία είχε αναλάβει (μέχρι πρόσφατα) ο ΟΤΕ και η οποία συνεχίζει τη λειτουργία της μέχρι σήμερα ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

6

Παράλληλα, η Τεχνική Επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ21 «Αρχές Τεχνικής Ορολογίας»**, υποστηριζόμενη από το **ΤΕΕ**, εκπόνησε **πρότυπα για τις αρχές της Ορολογίας**.

Αναλυτική **παρουσίαση** και **ερμηνεία** με **παραδείγματα εφαρμογής** αυτών των προτύπων εκδόθηκε από τον **ΕΛΟΤ**.

Στον ιατρικό τομέα η Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών ίδρυσε το **Κέντρο Ελληνικής Ιατρικής Πληροφόρησης, Ορολογίας και Τεκμηρίωσης» (ΙΑΤΡΟΤΕΚ)** με αξιόλογο ορολογικό έργο στην Ιατρική.

Στον Πανελλήνιο Σύλλογο Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων (**ΠΣΔΜ-Η**) λειτούργησε και δραστηριοποιήθηκε, για ένα διάστημα, η **«Μόνιμη Επιτροπή Ορολογίας» (ΜΕΠΟ)**.

Σημαντικές ήταν και οι εργασίες του **Γραφείου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών** της Ακαδημίας Αθηνών, ενώ στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) λειτούργησε και λειτουργεί **Ομάδα Ορολογίας**.

7

Μετά από πρόταση της **ΜΟΤΟ** και συζητήσεις που έγιναν το **1990–1991**, συντάχθηκε (από τον ομιλούντα Υπεύθυνο της ΜΟΤΟ) η

«Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης εργασιών των επιτροπών και ομάδων εκπόνησης ελληνικής ορολογίας»

που προέβλεπε την **αποδοχή** των αποδόσεων των όρων που έχουν εκπονηθεί από άλλες επιτροπές ή ομάδες με σχετικές προϋποθέσεις.

Η συμφωνία υπογράφηκε από τις πέντε Επιτροπές/Ομάδες:

- **ΜΟΤΟ**
- **ΜΕΠΟ**
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ21**
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5**
- **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**

8

2.2 Πρώτη προσπάθεια εθνικού ορολογικού συντονισμού (Συντονισμένο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Απόδοση ορολογίας στα ελληνικά»)

Μάρτιος 1990. Οι καθηγητές

Θ. Π. Τάσιος

Γ. Μπαμπινιώτης

Ι. Παπαδημητρίου και

Γ. Κουμάντος

πρότειναν στον τότε Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας **Περικλή Θεοχάρη**, την εκτέλεση ενός

Συντονισμένου Προγράμματος για την απόδοση ορολογίας στην ελληνική γλώσσα.

9

Σεπτέμβριος 1990 με απόφαση της ΓΓΕΤ:

Ομάδα Εργασίας «Απόδοση Ορολογίας»:

Μέλη: **Θ. Π. Τάσιος, συντονιστής της Ομάδας**

Κ. Βαλεοντής

Ε. Γαλιώτου

Ε. Γιαννακουδάκης

Τ. Γιοχάλας

Σ. Διάμεσης

Δ. Θεολογίτης

Γ. Κοντορούπης

Α. Κορογιαννάκης

Γ. Μπαμπινιώτης

Α. Παπαχρήστου

Β. Σάμιος

10

Αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας:

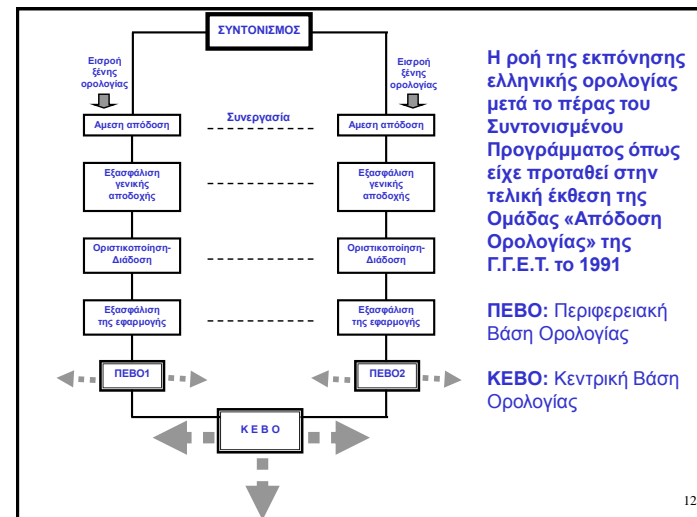
- να διερευνηθεί η υπάρχουσα κατάσταση και
- να εκπονηθεί Συντονισμένο Ερευνητικό Πρόγραμμα (ΣΠ) με θέμα την Απόδοση Ορολογίας σε εθνική κλίμακα.

Η ομάδα «Απόδοση Ορολογίας» ολοκλήρωσε το έργο της και συνέταξε και υπέβαλε, τον Μάιο του 1991, στη ΓΓΕΤ

Τελική Έκθεση, που περιλάμβανε:

- Ανάλυση της **υπάρχουσας κατάστασης** με λεπτομερή κατάλογο οργάνων και εργασιών ορολογίας
- Τους **σκοπούς** και τους **στόχους** του υπό μελέτη Συντονισμένου Προγράμματος (ΣΠ)
- Το **Θεματολόγιο** του ΣΠ
- Τα **μέσα** του ΣΠ και
- Τη συνιστώμενη **στρατηγική**.

11

12

2.3 Ίδρυση της ΕΛΕΤΟ – Διήμερο «Τυποποίηση Ορολογίας» – Δραστηριότητες παραγωγής όρων – Συνέδρια «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

Ενώ η τελική έκθεση της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» παρέμενε στα συρτάρια της ΓΓΕΤ

και με την απογοήτευση όλων των ασχολουμένων με την Ορολογία ότι ήταν ματαιοπονία να περιμένουν ότι θα συγκινηθεί το «κράτος»,

άρχισαν οι διεργασίες της ίδρυσης της ΕΛΕΤΟ.

Την ίδρυση της **Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας** πυροδότησε **συνάντηση μελών της Ομάδας «Απόδοση Ορολογίας» και άλλων ασχολουμένων με την Ορολογία**, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 1992.

13

Το **Νοέμβριο του 1992**, με διοργανωτές το **ΤΕΕ** και τον **ΕΛΟΤ**

(Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21 – ιδρυτικό συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ – με υπεύθυνο την αείμνηστη **Μαίρη Παπαδάκη** και με εκπρόσωπο του ΕΛΟΤ το διευθυντή **Βασίλη Α. Φιλόπουλο**),

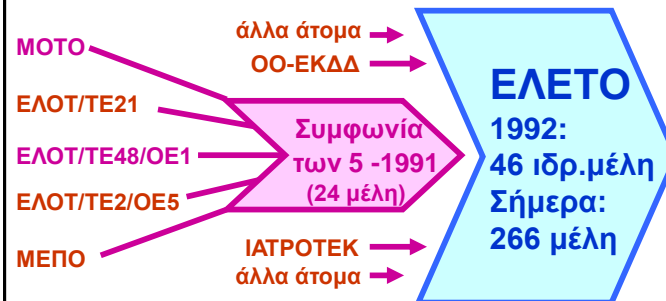
διεξήχθη το:

Διήμερο «Τυποποίηση Ορολογίας».

15

Η πορεία προς την ίδρυση της ΕΛΕΤΟ

Απόφαση Αρ.2617/1992 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών

ΜΟΤΟ: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΟΤΕ)
ΕΛΟΤ/ΤΕ21: Τεχνική Επιτροπή «Αρχές της Ορολογίας» (ΤΕΕ)
ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1: Ομάδα Εργασίας «Ορολογία Πληροφορικής» (ΕΛΚΕΠΑ)
ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5: Ομάδα Εργασίας «Ηχομόνωση» (ΕΛΟΤ)
ΜΕΠΟ: Μόνιμη Επιτροπή Ορολογίας (ΠΣΔΜ-Η)
ΟΟ-ΕΚΔΔ: Ομάδα Ορολογίας Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ)
ΟΟ-ΙΑΤΡΟΤΕΚ: Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ (ΕΙΣ)

14

Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Διημέρου «Τυποποίηση Ορολογίας» :

ο ένθερμος υποστηρικτής της ελληνικής ορολογίας, καθηγητής **Θεοδόσης Τάσιος**, που είχε ήδη συνδέσει το όνομά του με την ελληνική ορολογία από το 1990-91, ως **συντονιστής** της ομάδας «Απόδοση Ορολογίας».

Στα Συμπεράσματα του Διημέρου «Τυποποίηση Ορολογίας», όπως αυτά διατυπώθηκαν κατά το κλείσιμο του Συνεδρίου,

έγινε και σχετική **έκκληση** προς την Πολιτεία για να «βγει από το συρτάρι» η Τελική Έκθεση της ομάδας «Απόδοση Ορολογίας»,

αλλά κανένα αποτέλεσμα!

16

Εν τω μεταξύ

ορισμένα δραστήρια **Συλλογικά Μέλη** της **ΕΛΕΤΟ** ασχολούνται **εντατικά** με την εκπόνηση ελληνικών όρων στους τομείς τους.

Τα έργα που εκπονούν εκδίδονται σε **φωτοαντιγραφημένα δίγλωσσα λεξιλόγια** ή σε **βιβλία** και τα περισσότερα **διατίθενται δωρεάν**.

Πολλά από αυτά αποστέλλονται σε **δημόσιες υπηρεσίες** και αλλού.

17

Ως το 2001 έχουν εκπονηθεί:

- α. «*Λεξιλόγια Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας*» (**ΜΟΤΟ**, διαδοχικές εκδόσεις ΟΤΕ από το **1989**) - **δωρεάν**
- β. «*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας*» (**ΜΟΤΟ**, τέσσερις εκδόσεις ΟΤΕ από το **1989**, 4^η έκδοση **1995**) - **δωρεάν**
- γ. «*Γενική και Ειδική Ορολογία Ακουστικής*» (**ΕΛΟΤ ΤΕ2/ΟΕ5**, από τον Υπεύθυνο της Ομάδας: **εννέα** εκδόσεις **1989 - 1999**) - **δωρεάν**
- δ. «*Τρίγλωση Ορολογία Πληροφορικής*» (**ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**, έκδοση ΕΛΚΕΠΑ, **1991**)

18

- ε. «*Όροι και ορισμοί των Δικτύων Κινητής Τηλεφωνίας GSM*» (**ΜΟΤΟ**, έκδοση ΟΤΕ **1992**) - **δωρεάν**
- ζ. «*Ελληνοαγγλικό και Αγγλοελληνικό Λεξικό Βιοϊατρικών Όρων (MeSH Hellas)*» – κύριος τόμος και Συμπλήρωμα (**Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ**, έκδοση Εταιρείας Ιατρικών Σπουδών)

19

- η. «*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τεχνολογίας Πληροφοριών*» (**ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**, από τον Υπεύθυνο της Ομάδας: **έξι** εκδόσεις **1992-1999**) - **δωρεάν**
- Νεότερες **έντυπες** εκδόσεις δεν έγιναν, αλλά από το **Νοέμβριο του 2001**,
- ο **Υπεύθυνος** της Ομάδας **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**,
  - η **ΕΛΕΤΟ** και
  - το **Τμήμα Πληροφορικής** του **Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών**
- διαθέτουν **δωρεάν** στον ιστότοπο
- <http://inforterm.cs.aueb.gr/>
- τους όρους του παραπάνω Λεξιλογίου που είναι συγκεντρωμένοι στην **τρίγλωση Βάση Όρων Πληροφορικής «INFORTERM»**.
- Σήμερα η Βάση **INFORTERM** περιέχει **7.000** όρους στο **ελληνικό, αγγλικό και γαλλικό** ισοδύναμό τους.

20

- θ. «Τετράγλωσσο Λεξικό Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας» (**MOTO, 1995**), J.P.Rehahn & ΕΛΕΤΟ, Εκδόσεις ΓΛΩΣΣΗΜΑ, Θεσσαλονίκη.
- ι. «Ενιαίο Λεξιλόγιο Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας Έκδοση 4η Τεύχος Β» (**MOTO, έκδοση ΟΤΕ, Απρίλιος 1997**) - δωρεάν
- ια. «Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Αγγλοελληνικό Λεξιλόγιο Όρων» (**MOTO, 9^η έκδοση, ΟΤΕ 1998**), Συμπλήρωμα 1 (1999), Συμπλήρωμα 2 (2000) - δωρεάν
- ιβ. «Συγκεντρωτικό Λεξιλόγιο Αρκτικολέξων, Ακρωνύμων και Άλλων Συντομογραφιών των Τηλεπικοινωνιών» (**MOTO, 2^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**) – δωρεάν
- ιγ. «Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Αγγλοελληνικό Λεξιλόγιο Όρων» (**MOTO, 10^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**) - δωρεάν

21

ιδ. «Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία – Ελληνοαγγλικό Λεξιλόγιο Όρων» (**MOTO, 10^η έκδοση, ΟΤΕ 2001**) - δωρεάν

Νεότερες έντυπες εκδόσεις δεν έγιναν μετά το 2001.

Αλλά, από την **1^η Δεκεμβρίου 2003**,

- ο **Υπεύθυνος** της **MOTO**,
- η **ΕΛΕΤΟ** και
- ο **Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ)**

διαθέτουν **δωρεάν** τη χρήση της **τετράγλωσσης Βάσης Τηλεπικοινωνιακών Όρων «TELETERM»**.

Ο σχετικός ιστότοπος είναι:

<http://www.moto-teleterm.gr>.

Σήμερα η Βάση **TELETERM** περιέχει **128.000** λέξεις.

22

Η ΕΛΕΤΟ (Συλλογικά Μέλη και Ειδικές Ομάδες)

συνέβαλε σημαντικά στην απόδοση στην ελληνική γλώσσα **αρκετών χιλιάδων όρων** της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Όρων **EURODICAUTOM** (19 συλλογές από αντίστοιχα θεματικά πεδία):

MOTO και **Ειδ.Ομάδα Ωκεανογραφίας:** **3.000** όροι

EDIC 9507 (1996-97): **12.463** όροι

EDIC 9909 (2000): **16.200** όροι

Όλοι οι όροι που εκπονήθηκαν **εγκρίθηκαν** από το ΓΕΣΥ.

23

Το **1996** με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ άρχισαν οι εργασίες για τη διενέργεια του **1^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**. Η απόφαση μάλιστα ήταν να διοργανώνεται συνέδριο ορολογίας ανά διετία.

Έκτοτε, η ΕΛΕΤΟ διοργάνωσε στην Αθήνα το **1997**, το **1999**, το **2001** και το **2003**, σε συνεργασία με πολλούς άλλους φορείς, τα **1^ο, 2^ο, 3^ο, και 4^ο** Συνέδρια “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”.

Το **2005**, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), διοργάνωσε το **5^ο** Συνέδριο “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία” στη Λευκωσία,

ενώ το **2007**, **2009**, **2011** και **2013**, στην Αθήνα, διοργάνωσε τα **6^ο, 7^ο, 8^ο και 9^ο** Συνέδρια “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”.

Στα συνέδρια αυτά συνέβαλαν – ως συνδιοργανωτές – πανεπιστήμια και άλλοι ελληνικοί φορείς, συμμετείχαν δεν πολλοί εισηγητές και σύνεδροι από την Ελλάδα και από άλλες χώρες (βλέπε ιστοσελίδα: <http://www.eleto.gr/gr/conferences.htm>)

24

Από το 1993 η ΕΛΕΤΟ εκδίδει το **δημνιαίο έντυπο “ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ”**, το οποίο αποστέλλεται δωρεάν

- α) ταχυδρομικώς (μέχρι πέρυσι) σε **800** αποδέκτες, σήμερα σε **250** αποδέκτες και
  - β) ηλεκτρονικώς σε περισσότερους από **2.000** αποδέκτες.
- προηγούμενα φύλλα του υπάρχουν στον ιστότοπο:

<http://sfr.ee.teiath.gr/Orogramma.htm>

2.4 Πρόταση της ΕΛΕΤΟ προς την Μεταφραστική Υπηρεσία της ΕΕ για την ίδρυση μηχανισμού άμεσης απόκρισης σε ορολογικά αιτήματα (Υπηρεσία ΑΠΠΕΛ)

Τον Ιούλιο του **1993**, προτάθηκε από την ΕΛΕΤΟ στη Μεταφραστική Υπηρεσία της (τότε) ΕΟΚ η υπηρεσία **ΑΠΠΕΛ (ARPEL)**

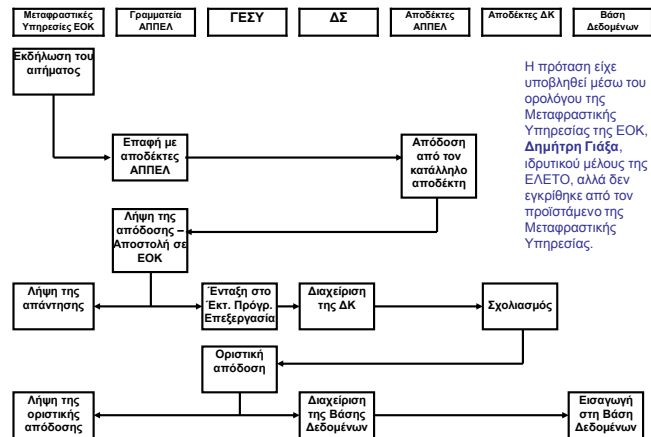
[**ΑΠΠΕΛ**: Απάντησε, Παρακαλώ Πολύ, **ΕΛΕΤΟ!** - **ARPEL**: Answer Properly, Please, **ELETO!**]

η οποία θα εξασφάλιζε την:

άμεση ανταπόκριση εκ μέρους της ΕΛΕΤΟ σε κατεπείγουσες ανάγκες ελληνικής απόδοσης ξενόγλωσσων όρων που εκδηλώνονταν από τις Μεταφραστικές Υπηρεσίες της ΕΟΚ ή και από διάφορους άλλους ενδιαφερομένους και

θα έπρεπε να ικανοποιηθούν την **ίδια μέρα ή, το πολύ, σε διάστημα λίγων ημερών.**

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΠΕΛ

2.4 Δεύτερη προσπάθεια εθνικού ορολογικού συντονισμού (ΕΠΟΣ)

1999: Νέα πρωτοβουλία της ΓΓΕΤ: **ΕΠΟΣ** (Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού),

Το ΕΠΟΣ είχε σκοπό να **ενεργοποιήσει** μεγάλο αριθμό ειδικών, αλλά και πολλών ενδιαφερομένων,

σε μεγάλο πλήθος θεματικών πεδίων,

για τη δημιουργία/υιοθέτηση/τυποποίηση εκατοντάδων χιλιάδων **σύγχρονων ελληνικών όρων**

που θα εξασφάλιζαν στην **ελληνική γλώσσα** την πρέπουσα θέση της στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Ήταν ένα πρόγραμμα εξαετές (2001-2006) που υποβλήθηκε στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Η εξαετία, όμως, (και όχι μόνο) παρήλθε και η **κρατική ορολογική απραξία** εξακολουθεί...

Θεσμικοί Φορείς του ΕΠΟΣ

Το ΕΠΟΣ ήταν **πρωτοβουλία της ΓΓΕΤ** (Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας)

Το **ΙΕΛ** (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου) και το **ΕΚΤ** (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης) ανέλαβαν την **ευθύνη της προετοιμασίας**

Οι λοιποί εμπλεκόμενοι **Θεσμικοί Φορείς** είναι:

- Ακαδημία Αθηνών (ΑΚ.ΑΘ.)
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ)
- Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
- Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ)
- Υπουργείο Μεταφορών & Επικοινωνιών (ΥΠΜΕ)
- Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

29

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΑΝ ΤΟ ΕΠΟΣ

(Δεκ.1999 – Οκτ.2000)

• Επιτροπή Συντονισμού (ΕΣ)

Πραγματοποίησε 16 συνεδριάσεις και συνέταξε τη **Στρατηγική Μελέτη**

• Ομάδα Εργασίας (ΟΕ)

Πραγματοποίησε 32 συνεδριάσεις και συνέταξε το **Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ**

30

Τί ήταν η Στρατηγική Μελέτη;

Κείμενο (74 σελίδες) **στρατηγικής** για την αποτελεσματική ανάπτυξη της Ορολογίας στην Ελλάδα και την «ενσωμάτωσή της στο άρμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας»

Καθόριζε τους Γενικούς Στόχους και Σχέδιο Δράσεων του ΕΠΟΣ.

Συνοπτικά, στη Στρατηγική Μελέτη:

- **επισημαίνεται η υπάρχουσα κατάσταση**
- **προδιαγράφεται η δομή του αναγκαίου Επιχειρησιακού Σχεδίου (που συνοψίζεται σε ενιαίο Δομικό Διάγραμμα) και**
- **προδιαγράφονται οι ρόλοι των θεσμικών εταίρων**

31

Τί ήταν το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ορολογίας;

Σχέδιο (611 σελίδες) **εθνικής κινητοποίησης** στο πλαίσιο της **Κοινωνίας της Πληροφορίας** για **συντονισμένη**

- **παραγωγή,**
- **διαγλωσσική αντιστοίχιση,**
- **ταξινομική ψηφιακή αποθήκευση,**
- **εκτεταμένη διάδοση και**
- **μονοαπευθυντική διαδικτυακή διάθεση**

πολλών **εκατοντάδων χιλιάδων σύγχρονων ελληνικών όρων** σε μεγάλο πλήθος θεματικών πεδίων, αφού προηγηθεί η

- **δημιουργία της αναγκαίας λειτουργικής-μεθοδολογικής και τεχνολογικής υποδομής**

32

Βασική οντότητα του ΕΠΟΣ για την παραγωγή όρων ήταν τα **Ανθρώπινα Δίκτυα Ορολογίας (ΑΔΟ)**:

Μια νέα μορφή

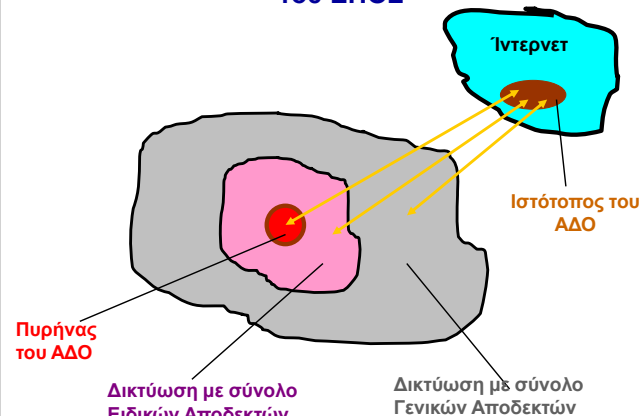
των **οργάνων και διεργασιών** που έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στον 20ό αιώνα στην **Τυποποίηση** που αξιοποιεί πλήρως τις σημερινές τεχνολογικές δυνατότητες και τις προοπτικές της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Σε κάθε **ΑΔΟ** είναι διαδίκτυωμένοι:

- **πυρήνας** εμπειρογνομόνων
- σύνολο **ειδικών αποδεκτών**
- σύνολο **γενικών αποδεκτών**

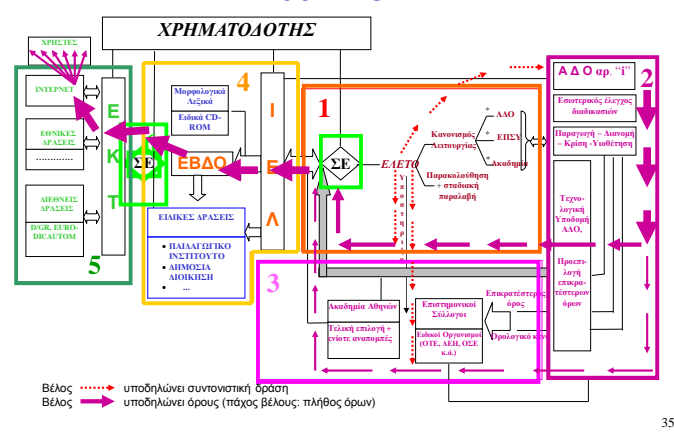
33

Ένα από τα Ανθρώπινα Δίκτυα Ορολογίας (ΑΔΟ) του ΕΠΟΣ

34

Δομικό Διάγραμμα και ροή λειτουργίας του ΕΠΟΣ

35

Συνολικά:

Αν είχε εκτελεστεί το ΕΠΟΣ

- Θα είχαν παραχθεί **552.000** όροι
- θα είχαν καλυφθεί **140** θεματικά πεδία,
- θα είχαν συμμετάσχει **180** ελληνικοί φορείς
- και θα είχε δημιουργηθεί ένα **σύστημα διαρκούς λειτουργίας** για την αντιμετώπιση της εισροής νέων όρων.

36

2.6. Τρίτη προσπάθεια συντονισμού για την εγκαθίδρυση συστήματος ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας

2.6.1 Παρουσίαση του γαλλικού συστήματος από τον Gabriel de Broglie

Στις 23 Μαρτίου 2006, σε ειδική ημερίδα με θέμα

«*Το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας και πρόταση εφαρμογής ανάλογου συστήματος για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής*»,

Η ΕΛΕΤΟ προσκάλεσε τον **Gabriel de Broglie**, πρόεδρο της **Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και Νεολογίας**, κεφαλή του **γαλλικού συστήματος εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας**,

να παρουσιάσει και αναλύσει το σύστημα αυτό, όπως και έγινε. (Όλα τα κείμενα της ημερίδας στην ιστοσελίδα:

<http://www.eleto.gr/gr/otherevents.htm>)

37

Το προταθέν ελληνικό σύστημα

Το Σύστημα που πρότεινε η **ΕΛΕΤΟ**,

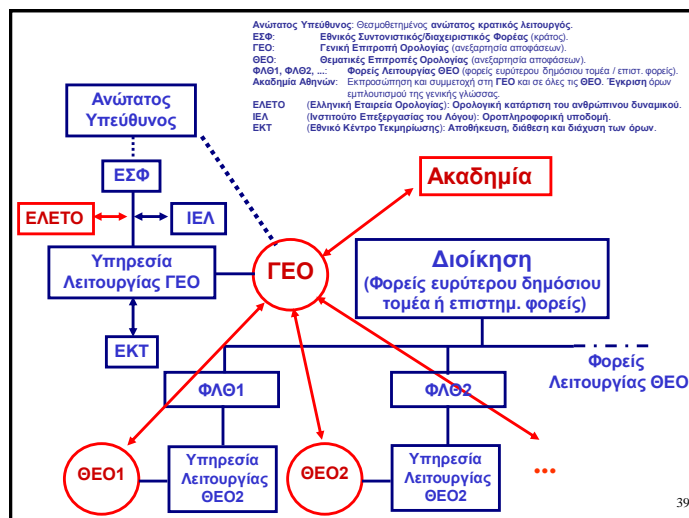
Βασιζόταν, ως ένα βαθμό, στο **γαλλικό παράδειγμα**

– υιοθετώντας κατάλληλα τα παραπάνω στοιχεία – αλλά **ενσωμάτωσε και στοιχεία** από τους δύο προηγούμενους σχεδιασμούς:

- της ομάδας «Απόδοση ορολογίας» (1991)
- και ιδιαίτερα του ΕΠΟΣ (2000), του οποίου η **λογική** και, κατά μεγάλο μέρος η **λειτουργική θεώρηση**, έπρεπε να αξιοποιηθούν.

Ιδιαίτερη σημασία δινόταν στην κατά βήματα ανάπτυξη του Συστήματος.

38

39

Μετά την ημερίδα ακολούθησε

συνάντηση του προέδρου και της αντιπροέδρου του ΓΕΣΥ (**Κώστα Βαλεοντή** και **Μαρίας Καρδούλη**)

με τον υφυπουργό **Γ. Καλό**,

ο οποίος ενστερνίστηκε την ανάγκη να προχωρήσει η δημιουργία του προταθέντος συστήματος και άρχισε μια μακρά συνεργασία (διήρκεσε μερικούς μήνες) με τους στενούς νομικούς συνεργάτες του υφυπουργού και συντάχθηκε ένα Σχέδιο Νόμου για την ίδρυση του «**Εθνικού Φορέα Ορολογίας**» (**ΕΦΟ**).

Αυτό το **ΣΝ** έλαβε την τελική του μορφή και ήταν έτοιμο να υποβληθεί στη Βουλή, αλλά μεσολάβησε ανασχηματισμός της κυβέρνησης και η προσπάθεια να συνεχιστεί η ενέργεια με τον **διάδοχο** του **Γ. Καλού** απέτυχε.

(Αδίκως περιμέναμε να μας κλείσει το γραφείο του μια συνάντηση μαζί του, ωστόσο τελείωσε και αυτού η θητεία...).

40

Αν είναι να μας μείνει στο νου κάτι, από αυτήν την αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν, είναι το ότι έχει συνειδητοποιηθεί πλέον ότι:

η ορολογία δεν είναι υπόθεση του ενός ανθρώπου
(όσο αυθεντία και αν είναι αυτός).

Οι παράγοντες που υπάρχουν είναι:
το γενικό **κοινό**,
οι ειδικές **κοινότητες**,
τα **όργανα** εκπόνησης όρων και
τα **άτομα-μέλη**.

Το άτομο **προτείνει**, το όργανο **επεξεργάζεται** και **προκρίνει**, η ειδική κοινότητα **αποδέχεται** και **εφαρμόζει**, ενώ το γενικό κοινό **εκφράζει γνώμη** για ένα μέρος των ειδικών όρων που διαχέονται στη γενική γλώσσα.

Οποιαδήποτε έννοια συντονισμού και συναίνεσης προϋποθέτει την **δικτύωση όλων αυτών**. Αυτή – στην αρχή – γινόταν **ταχυδρομικά** ή **τηλεφωνικά**, αργότερα **τηλεομοιοτυπικά**, πιο πρόσφατα **ηλεκτροταχυδρομικά**, τελευταία και με τα **μέσα κοινωνικής δικτύωσης**.

41

3. Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το ορολογικό παρόν

3.1 Η ΕΛΕΤΟ σήμερα

Μετά την αναδρομή στο πρόσφατο παρελθόν και την μέχρι σήμερα δραστηριότητα της ΕΛΕΤΟ

καθώς και τις επανειλημμένες ατυχείς προσπάθειες να συντονιστούν όλοι οι φορείς σε ένα εθνικό σύστημα ορολογίας, ας δούμε το σήμερα.

42

Σήμερα:

α. Στον καθαρά επιστημονικό τομέα

Μετά την εξαιρετικά επιτυχή διενέργεια των **9 Συνεδρίων** «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», στα οποία συμμετέσχαν **280** ερευνητές (**239** Έλληνες και **41** ξένοι), που παρουσίασαν συνολικά **414** ανακοινώσεις, η ΕΛΕΤΟ διαθέτει όλο αυτό το πλούσιο βιβλιογραφικό υλικό στον επιστημονικό κόσμο, μέσω των **9 τόμων** των ανακοινώσεων των συνεδρίων.

Τους τόμους αυτούς μπορεί κανένας να τους προμηθευτεί από την ΕΛΕΤΟ ή (προκειμένου για τους τόμους των συνεδρίων 4^{ου} έως 7^{ου}) και από το **ΤΕΕ** ως χορηγό και συνεκδότη.

Ήδη, όμως, τα κείμενα των **228** ανακοινώσεων (των συνεδρίων 5^{ου} έως 8^{ου}) έχουν αναρτηθεί και **διατίθενται δωρεάν** στην ιστοσελίδα: *Ανακοινώσεις Συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»* (<http://www.eleto.gr/gr/papers.htm>) του ιστοτόπου της ΕΛΕΤΟ.

43

β. Στον τομέα του καθορισμού αρχών και μεθόδων ορολογίας

Με αδιάλειπτη συμμετοχή και ενεργητική συμβολή της ΕΛΕΤΟ στις εργασίες της επιτροπής **ΕΛΟΤ/ΤΕ21** «Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι», η οποία είναι **επιτροπή τυποποίησης** του **ΕΛΟΤ** αλλά ταυτόχρονα και **ιδρυτικό συλλογικό μέλος** της ΕΛΕΤΟ και λειτουργεί με την υποστήριξη του **ΤΕΕ** και συντονίστρια την **Κατερίνα Τοράκη**, έχουν παραχθεί από την επιτροπή και **διατίθενται** από τον ΕΛΟΤ τα πρότυπα:

ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή* (Διεθνές Πρότυπο ISO 1087-1:2000)

ΕΛΟΤ 561-2:2007, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 2: Πληροφορικές εφαρμογές* (ISO 1087-2:2000)

ΕΛΟΤ 402:2010, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι* (ISO 704:2000)

ΕΛΟΤ 562:2011, *Ορολογική εργασία – Εναρμόνιση εννοιών και όρων* (ISO 860:2009)

ΕΛΟΤ 1443:2012, *Ορολογικές πολιτικές – Ανάπτυξη και υλοποίηση* (ISO ISO 29383:2010)

ΕΛΟΤ 1445:2014, *Αξιολόγηση ορολογικών πόρων – Γενικές έννοιες, αρχές και απαιτήσεις* (ISO 1385:2009)

44

Βασικά στοιχεία του προτύπου **ΕΛΟΤ 402**,

- οι **αρχές σχηματισμού όρων** και
- οι **μηχανισμοί σχηματισμού ελληνικών όρων**,

έχουν αναλυθεί με πολλά παραδείγματα από τον πρόεδρο της ΕΛΕΤΟ σε δύο κείμενα που η ΕΛΕΤΟ έχει **δημοσιεύσει** στο Ορόγραμμα και **αναρτήσει** στον ιστότοπό της:

το πρώτο στην ιστοσελίδα

http://www.eleto.gr/download/Orogramma/Or102_V05.pdf

και το δεύτερο στην ιστοσελίδα

http://www.eleto.gr/download/Orogramma/Or103_V04.pdf

ενώ στη συνεργασία της με το **Translatum.gr** έχει αναρτήσει και **διαθέτει** τα κείμενα αυτά και στα νήματα:

<http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=82421.0> και

<http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=87704.0>

για να τα συμβουλευούνται οι πολυάριθμοι μεταφραστές-μέλη του **Translatum**.

45

γ. Στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης

Με την διοργάνωση ειδικών ομιλιών, σεμιναρίων ή μαθημάτων, η ΕΛΕΤΟ προωθεί και διαδίδει τις αρχές και μεθόδους της Ορολογίας

- στο εσωτερικό της (στα μέλη των συμβουλίων και των συλλογικών μελών της και στα μέλη της γενικότερα),
- σε άλλους συνεργαζόμενους φορείς (έγιναν τέτοια σεμινάρια στον ΕΛΟΤ και στο ΤΕΕ και σε συνεργασία με την Άσπρη Λέξη, καθώς και στις ελληνικές μεταφραστικές υπηρεσίες της ΕΕ στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο),

46

- σε τμήματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών (πλαισιωμένα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο με σειρά διαλέξεων του αείμνηστου προέδρου της ΕΛΕΤΟ **Βασίλη Φιλόπουλου** και μέχρι πρόσφατα στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης με το μάθημα της «*Τεχνικής μετάφρασης*», της αντιπροέδρου του ΓΕΣΥ **Μαρίας Καρδούλη**

και, από το 2003 μέχρι σήμερα, στο διαπανεπιστημιακό μεταπτυχιακό **Τεχνολογασία** (ΕΚΠΑ–ΕΜΠ σε συνεργασία με το ΙΕΛ) με το μάθημα «*Αρχές Ορολογίας–Ορογραφίας*» του σημερινού προέδρου της ΕΛΕΤΟ **Κώστα Βαλεοντή**).

Μέρος αυτού του διδακτικού υλικού περιλαμβάνεται και στο μάθημα «*Θεωρία της ορολογίας*» του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του ΔΠΘ, με διδάσκοντα το μέλος του ΓΕΣΥ **Παναγιώτη Κριμπά**.

47

δ. Στον τομέα της παραγωγής όρων

Η παραγωγή όρων σήμερα, στην ΕΛΕΤΟ, έχει ως εξής:

(1) Παραγωγή όρων από τα συλλογικά μέλη

- Η **MOTO** (τηλεπικοινωνίες), το πλέον παραγωγικό συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ, ως το τέλος του 2013 είχε επεξεργαστεί περίπου **128.000 τηλεπικοινωνιακά ορολογικά λήμματα** (δίγλωσσα, τρίγλωσσα ή τετράγλωσσα),

που ως το 2001, είχαν δημοσιευτεί σε αλληπάλληλες έντυπες εκδόσεις του ΟΤΕ και έχουν ενσωματωθεί στη Βάση όρων **TELETERM**.

Παρ' όλο που από το 2012 η MOTO έχει πάψει να υποστηρίζεται από τον ΟΤΕ, εξακολουθεί να λειτουργεί, σε εθελοντική βάση, ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ κάνοντας δύο συνεδριάσεις τον μήνα και επεξεργαζόμενη **40–50** τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) ορολογικά λήμματα σε κάθε συνεδρίαση.

48

- Η Ομάδα **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1** (τεχνολογία πληροφοριών), στο πλαίσιο της επεξεργασίας προτύπων της τεχνολογίας πληροφοριών (Σειρά προτύπων ΕΛΟΤ 996) έχει επεξεργαστεί συνολικά περίπου **7.000** τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) **ορολογικά λήμματα**, που έχουν ενταχθεί στη Βάση Όρων **INFORTERM**.

Τελευταία, με τις ανωμαλίες αναδιάρθρωσης του ΕΛΟΤ, έχει σταματήσει η λειτουργία της στην επεξεργασία προτύπων. Το ΓΕΣΥ, όμως, την συμβουλεύεται σε αποδόσεις όρων πληροφορικής.

- Η Ομάδα **ΤΕ2/ΟΕ5** (Ακουστική), στο πλαίσιο της επεξεργασίας προτύπων ακουστικής και ηχομόνωσης, έχει επεξεργαστεί συνολικά περίπου **9.700** δίγλωσσα (αγγλικά, ελληνικά) **ορολογικά λήμματα**, που έχουν ενταχθεί στη Βάση Όρων **ACOUTERM**.
Και αυτήν, τα τελευταία χρόνια, δεν την λειτουργεί ο ΕΛΟΤ, ενώ κάποιοι όροι ακουστικής παράγονται από τον Υπεύθυνο της κατά την απόδοση στα ελληνικά των τίτλων των Ευρωπαϊκών Προτύπων ακουστικής.

49

- Η Επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ21** εργάζεται (και αυτή) σε εθελοντική βάση. Στο πλαίσιο της επεξεργασίας των προτύπων Ορολογίας που αναφέραμε στο β. παραπάνω, έχει επεξεργαστεί περισσότερα από **1.500** τρίγλωσσα **ορολογικά λήμματα**, από τα οποία τα **1.219** έχουν ενταχθεί ήδη στη Βάση Όρων **TERMTERM**. Η παραγωγή όρων συνεχίζεται με την επεξεργασία των νέων προτύπων του προγράμματός της.
- Η **Ομάδα Ορολογίας** του **Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης** εξετάζει ορολογικά θέματα της Δημόσιας Διοίκησης και έχει παραγάγει όρους για τις ανάγκες της σε διάφορα πεδία. Πρόσφατο έργο της η εκπόνηση γλωσσαρίου όρων τουρισμού, που θα αναρτηθεί στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ.
- Η **Ομάδα Ορολογίας** του **ΙΑΤΡΟΤΕΚ** σήμερα δεν λειτουργεί, αλλά η ΕΛΕΤΟ έχει επαφή με μέλη της όσο και με την **Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών (ΕΙΣ)** που είχε την ευθύνη λειτουργίας της. Επίσης, η ΕΛΕΤΟ είναι σε προσυνηνοήσεις για ορολογική συνεργασία και με την **Ελληνική Εταιρεία Λοιμώξεων**.

50

(2) Απόκριση σε αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων στα ελληνικά

Η ΕΛΕΤΟ, μέσω του προέδρου της, δέχεται συχνά, από διάφορα πρόσωπα ή φορείς, **αιτήματα** απόδοσης ξενόγλωσσων όρων από διάφορα θεματικά πεδία στα ελληνικά.

Εάν ο ζητούμενος όρος έχει **παραχθεί/υιοθετηθεί ήδη** στο πλαίσιο των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί από τα **όργανα** της ΕΛΕΤΟ ως τώρα, ο πρόεδρος δίνει **άμεση απάντηση** στο αίτημα παραθέτοντας τον ήδη υιοθετημένο όρο και ενημερώνει το **ΓΕΣΥ**, το οποίο **επικυρώνει** την πρότασή του.

Εάν η ζητούμενη ελληνική απόδοση του ξενόγλωσσου όρου **προκύπτει άμεσα** ή **συνάγεται λογικά** από άλλους **ήδη υιοθετημένους** από την ΕΛΕΤΟ **όρους**, ο πρόεδρος και πάλι δίνει **άμεση απάντηση** εκθέτοντας όμως και το σχετικό σκεπτικό της πρότασής του

και, στη συνέχεια, **εισηγείται** τη συζήτηση του θέματος στην **αμέσως επόμενη συνεδρίαση** του **ΓΕΣΥ**, όπου συζητείται ο προταθείς όρος και υιοθετείται (ή συμπληρώνεται και με ενδεχόμενα συνώνυμα).

Τέλος η απόφαση του ΓΕΣΥ δημοσιεύεται στο **Ορόγραμμα** (στη στήλη «Στη γωνιά του ΓΕΣΥ... έλα κι εσύ»).

51

Εάν ο ζητούμενος όρος **δεν εμπίπτει στις δύο προηγούμενες κατηγορίες**, ο πρόεδρος

- **είτε εισηγείται** να συζητηθεί το θέμα στο **συλλογικό μέλος** του θεματικού πεδίου (αν υπάρχει) οπότε λαμβάνεται απόφαση από το συλλογικό μέλος η οποία **εγκρίνεται** στη συνέχεια από το ΓΕΣΥ,
- **είτε** απευθύνει ερώτημα σε **αρμόδιο φορέα** σχετικό με το θέμα (π.χ. ΕΛΟΤ, ΕΙΣ, ΕΚΠΑ, ΕΛΨΕ) και λαμβάνει τη γνώμη του,
- **είτε** εισηγείται τη συζήτηση του θέματος απευθείας στο ΓΕΣΥ.

Τέλος, για κάποιους όρους, το ΓΕΣΥ αποφασίζει να υποβληθούν στη διαδικασία «**Κρίση Μελών της ΕΛΕΤΟ**»· οπότε στέλνεται ηλεκτρονικά το ερώτημα για τον όρο ή τους όρους στα μέλη της ΕΛΕΤΟ με μία ή περισσότερες προτεινόμενες ελληνικές αποδόσεις και ζητείται (με καθορισμένη προθεσμία) η γνώμη των μελών που έχουν σχέση με το αντικείμενο.

Ακολουθεί η εξέταση των απαντήσεων από το ΓΕΣΥ και η τελική απόφαση του ΓΕΣΥ, καθώς και η ενημέρωση του ενδιαφερομένου.

52

(3) Παραγωγή όρων με επίσημη συνεργασία με άλλους συλλογικούς φορείς

- Η ΕΛΕΤΟ συνεργάζεται επίσημα με την **Ελληνική Γεωλογική Εταιρεία (ΕΓΕ)**.

Στην προκειμένη περίπτωση εφαρμόζεται διαδικασία ανάλογη της Κρίσης Μελών και στα μέλη της ΕΓΕ μέσω ενός μέλους-συνδέσμου (**Νίκος Καρράς**) και η τελική απόφαση λαμβάνεται στο ΓΕΣΥ. Οι υιοθετούμενοι όροι εντάσσονται σε ειδικό **γλωσσάριο γεωλογικών όρων**.

- Επίσημη συνεργασία υπάρχει και με την **Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ)**,

η οποία με τη συμβολή της ΕΛΕΤΟ ίδρυσε ειδική ομάδα ορολογίας την **ΟΜΕΟΔΕΚ** (Ομάδα Εργασίας Ορολογίας Διαχείρισης Εναέριας Κυκλοφορίας) και με την οποία η ΕΛΕΤΟ είναι σε συνεχή επαφή.

53

- Η ΕΛΕΤΟ είναι σε επαφή με την **Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία (ΕΛΨΕ)**.

Έχει αναρτήσει ήδη στον ιστότοπό της την πρώτη έκδοση του Γλωσσαρίου όρων της ψυχολογίας της ΕΛΨΕ και θα υποστηρίξει την προβλεπόμενη ανασυγκρότηση της Ομάδας Ορολογίας της.

- Ο πρόεδρος και μέλη της ΕΛΕΤΟ

συμμετέχουν σε συζητήσεις όρων στο διαδικτυακό φόρο μεταφραστών **Translatum.gr** (διαχειριστής: **Σπύρος Δόικας**) και προβάλλουν τους ήδη υιοθετημένους όρους από την ΕΛΕΤΟ (ΓΕΣΥ και συλλογικά μέλη).

Πολλές από τις παρεμβάσεις και προτάσεις του για όρους ο πρόεδρος τις εισάγει και στο **ΓΕΣΥ** ή στο **αρμόδιο συλλογικό μέλος** και εγκρίνονται από αυτό.

Οι ορολογικές αποφάσεις του **ΓΕΣΥ**, με το σκεπτικό τους, δημοσιεύονται στο **Ορόγραμμα** (Γωνιά του ΓΕΣΥ), ενώ οι εγκρινόμενοι όροι εντάσσονται στο γλωσσάριο «**Όροι στα φόρα!**» που διατίθεται από ειδική ιστοσελίδα της ΕΛΕΤΟ.

54

ε. Στον τομέα της διάθεσης και διάδοσης των όρων

Η ΕΛΕΤΟ, στον ιστότοπό της (ή μέσω αυτού):

(1) στην ιστοσελίδα «**Βάσεις όρων και διάθεση της χρήσης τους**» (<http://www.eleto.gr/gr/termbases.htm>)

διαθέτει δωρεάν την χρήση των βάσεων όρων:

- **τετράγλωσση TELETERM** (www.moto-teleterm.gr), η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου **128.000** ορολογικά λήμματα, που περιλαμβάνουν **128.000** αγγλικούς τηλεπικοινωνιακούς όρους, **128.000** ελληνικούς ισοδύναμους όρους, **13.200** γαλλικούς ισοδύναμους όρους και **4.000** γερμανικούς ισοδύναμους όρους και η οποία εμπλουτίζεται συνεχώς με τους νέους όρους που παράγει η ΜΟΤΟ,
- **τρίγλωσση INFORTERM** (<http://www.eleto.gr/inforterm/>) η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου **7.000** τρίγλωσσα (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά) ορολογικά λήμματα της τεχνολογίας πληροφοριών, δηλ. από **7.000** ισοδύναμους όρους σε καθεμιά από τις τρεις γλώσσες

55

- **τρίγλωσση TERMTERM**

(http://www.eleto.gr/download/TermBases/TERMTERM_Base_GR.mdb) η οποία, σήμερα, διαθέτει περίπου **1.200** ορολογικά λήμματα, που περιλαμβάνουν **1.200** αγγλικούς όρους του τομέα της Ορολογίας, **1.200** ελληνικούς ισοδύναμους όρους, **1.100** γαλλικούς ισοδύναμους όρους και η οποία εμπλουτίζεται συνεχώς με τους νέους όρους που παράγει το συλλογικό μέλος ΕΛΟΤ/ΤΕ21.

- **τετράγλωσση TermTerm**

(<http://quickterm.kaleidoscope.at/termterm/Pages/Main/Search.aspx>) της οποίας ένα μεγάλο μέρος προέρχεται από τη βάση TERMTERM της ΕΛΕΤΟ, βάσει συμφωνίας μεταξύ ΕΛΕΤΟ και Termnet, και η οποία περιλαμβάνει και τους ισοδύναμους **γερμανικούς** όρους.

56

(2) στην ιστοσελίδα «Λεξικά και γλωσσάρια»
(<http://www.eleto.gr/gr/LexicaAndGlossaries.htm>)

διαθέτει δωρεάν την χρήση των γλωσσαρίων:

01. Οροι της Ορολογίας

Γενικοί και ειδικοί όροι του τομέα της Ορολογίας (http://www.eleto.gr/download/Bodies/TE21-TerminologyTerms_GR.pdf) (Έκδοση 3)

Ελληνο-αγγλο-γαλλικό γλωσσάριο, Αγγλο-ελληνο-γαλλικό γλωσσάριο και Γαλλο-ελληνο-αγγλικό γλωσσάριο (1.219 τρίγλωσσα λήμματα)

02. Οροι του φιλοτελισμού

Φιλοτελική ορολογία (http://www.eleto.gr/download/Bodies/FilotelikiOrlogia_Ed2.pdf)

Γλωσσάριο με 100 ελληνικούς όρους και ορισμούς (με τους αγγλικούς ισοδύναμους όρους σε πολλούς από αυτούς)

57

03. Οροι της ακουστικής

Γενικοί και ειδικοί όροι της ακουστικής (http://www.eleto.gr/download/Bodies/TE2-OE5_AcousticalTerms_EN_GR.pdf) (Έκδοση 11)

Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό λεξιλόγιο όρων ακουστικής (9.643 δίγλωσσα λήμματα)

04. Οροι του Διεθνούς Συστήματος Μονάδων (SI)

Αγγλοελληνικό και Ελληνοαγγλικό γλωσσάριο όρων του Διεθνούς Συστήματος Μονάδων (SI) (http://www.eleto.gr/download/Bodies/SI-System-terms_KValeontis.pdf) (473 δίγλωσσα λήμματα)

05. Οροι της γεωλογίας – Συνεργασία της ΕΛΕΤΟ και της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρείας (ΕΓΕ)

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων (299 δίγλωσσα λήμματα) (http://www.eleto.gr/download/Bodies/Geoterms_Glossary.pdf) (Έκδοση 1)

58

06. Οροι γεφυροποιίας και δομικής μηχανικής –

Από το «Ελληνικό Τμήμα IABSE» (International Association for Bridge and Structural Engineering) με τη συμβολή της ΕΛΕΤΟ

Πολύγλωσσο (σήμερα 7 γλώσσες) **γλωσσάριο** όρων δομικής μηχανικής (γλωσσάριο IABSE: (<http://www.elearning-iabse.org/DictionaryForm.asp>))

07. Οροι της ψυχολογίας –

Περιοδικό ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, Τόμος 10, Τεύχος 4, της Επιτροπής Ορολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ)

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων της ψυχολογίας (γλωσσάριο ΕΛΨΕ)

(http://www.eleto.gr/download/Bodies/ELPSE_English-Greek-Glossary-of-psychology.pdf)

59

(3) στην ιστοσελίδα «Όροι στα φόρα»
(<http://www.eleto.gr/gr/TermsOnFora.htm>)

διαθέτει δωρεάν το γλωσσάριο:

Αγγλοελληνικό γλωσσάριο όρων που έχουν εγκριθεί από την ΕΛΕΤΟ (Έκδοση 12) – 1.364 δίγλωσσα λήμματα) (<http://www.eleto.gr/download/TermsOnFora/TermsOnFora.pdf>).

(Περιέχονται όροι που δημοσιεύονται στο Ορόγραμμα και όροι που έχουν προταθεί από μέλη της ΕΛΕΤΟ σε διαδικτυακά φόρα – κυρίως στο Translatum.gr – και έχουν εγκριθεί από το ΓΕΣΥ)

Το γλωσσάριο αυτό εμπλουτίζεται συνεχώς.

60

3.2 Άλλοι φορείς συνεργαζόμενοι με την ΕΛΕΤΟ σήμερα

Στο βαθμό που έχουν δράση στην Ορολογία και έχουν συνεργασία και/ή επαφή με την ΕΛΕΤΟ, αναφέρουμε τους φορείς που έχουν συνεργαστεί ως τώρα στη διοργάνωση των συνεδρίων «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία».

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την παραγωγή όρων, αναφέρουμε τον **ΕΛΟΤ**, το **ΤΕΕ** και το **ΕΚΠΑ**.

61

α. Ο ΕΛΟΤ

Ο **ΕΛΟΤ** καλύπτει τον τεράστιο τεχνικό τομέα της Τυποποίησης στην Ελλάδα, όντας το αποκλειστικό εθνικό μέλος του **ISO** (Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης), της **IEC** (Διεθνούς Ηλεκτροτεχνικής Επιτροπής), της **CEN** (Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης) και της **CENELEC** (Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης) και τον αποκλειστικό εθνικό φορέα τηλεπικοινωνιακής τυποποίησης με τον οποίο συνεργάζεται το **ETSI** (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων).

ο ΕΛΟΤ λειτουργεί ένα σύστημα **Τεχνικών Επιτροπών** (τυποποίησης) σε πλήθος **τεχνικών ειδικών πεδίων**,

οι οποίες αντιστοιχούν στις τεχνικές επιτροπές των παραπάνω διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης και στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι για την τυποποίηση φορείς της οικονομίας.

62

Μετά την πρόσφατη οργανωτική αλλαγή του, ο ΕΛΟΤ ήδη ανασυγκροτεί και τις Τεχνικές Επιτροπές που υπολειπούνταν.

Στο πλαίσιο λειτουργίας των τεχνικών επιτροπών και των ομάδων εργασίας τους, αντιμετωπίζονται πάρα πολλοί όροι και σε θέματα της τελευταίας λέξης της τεχνολογίας.

Από τις μεταφράσεις **Ευρωπαϊκών Προτύπων** και **Διεθνών Προτύπων** που έχει μεταφέρει στην ελληνική τυποποίηση για την έκδοση **ισοδύναμων Ελληνικών Προτύπων**,

ο ΕΛΟΤ έχει συγκεντρώσει σε μια **Βάση Όρων** περίπου **60.000 λήμματα** (δίγλωσσα, τρίγλωσσα ή τετράγλωσσα), τη χρήση της οποίας πρόκειται να διαθέσει δωρεάν στο Ίντερνετ στο άμεσο μέλλον.

63

β. Το ΤΕΕ

Το **ΤΕΕ** είχε δραστηριοποιηθεί από παλιά στην τυποποίηση και, κατά συνέπεια, στην παραγωγή όρων στο πλαίσιο των **Τεχνικών Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας**, που λειτουργησαν ή λειτουργούν με την ευθύνη και υποστήριξη του.

Αναφέραμε πιο πάνω (βλέπε 3.1.β και 3.1δ(1)) το βασικό για την Ορολογία έργο της επιτροπής τυποποίησης **ΕΛΟΤ/ΤΕ21**, η οποία πρωτολειτούργησε το **1981** και πρόσφατα (**2005**) ανασυγκροτήθηκε και λειτουργεί κανονικά.

Στο **ΤΕΕ** είναι δραστηριοποιημένη και η επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ22 (Τεκμηρίωση)** η οποία προαναφέρθηκε και η οποία έχει συγκεντρώσει την ορολογία της σε μια βάση όρων (περίπου **1.500** τρίγλωσσα λήμματα: ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά), από την οποία έχουν εξαχθεί μονόγλωσσα και τρίγλωσσα γλωσσάρια όρων (που διατίθενται δωρεάν στην ιστοσελίδα της επιτροπής στον ιστότοπο του ΤΕΕ:

http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/scient_typopoiisi/epitropes/ELOT-TE22/te22terms

64

Στο ΤΕΕ λειτουργούν, επίσης, οι επιτροπές τυποποίησης **ΕΛΟΤ/ΤΕ31** (Θερμομόνωση), **ΕΛΟΤ/ΤΕ33** (Δομικά υλικά και στοιχεία) και **ΕΛΟΤ/ΤΕ43** (Πόρτες & παράθυρα).

Στο ΤΕΕ λειτουργούν και **9 Επιστημονικές Επιτροπές Ειδικότητας**, κάθε μία από τις οποίες αντιπροσωπεύει μία από τις εννέα βασικές ειδικότητες των μηχανικών:

1. ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
2. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
3. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
4. ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
5. ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ-ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
6. ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
7. ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
8. ΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
9. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ.

Το ΤΕΕ έχει εκπονήσει, κατά καιρούς ορολογικά έργα, τα αποτελέσματα των οποίων (βάσεις, γλωσσάρια) δεν έχουν καταστεί, ως τώρα, προσβάσιμα στο κοινό.

65

γ. Το ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Χημείας του ΕΚΠΑ, σήμερα, διαθέτει στο Ίντερνετ δωρεάν τη χρήση του **Αγγλο-Ελληνικού Λεξικού Χημικών Όρων**,

που είναι **βάση όρων** όπου μπορεί να αναζητήσει κανείς αγγλικούς χημικούς όρους και τους ισοδύναμους ελληνικούς χημικούς όρους, ή αντίστροφα, καθώς και τους αντίστοιχους ορισμούς των εννοιών:

<http://www.chem.uoa.gr/vocabulary/login.asp>.

Υπεύθυνος για το λεξικό είναι ο καθηγητής **Κώστας Ευσταθίου**, ο οποίος το συντηρεί και το συμπληρώνει και με τον οποίο η ΕΛΕΤΟ είναι σε συχνή επαφή.

66

3.3 Το Κέντρο Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών της Ακαδημίας Αθηνών

Το παραγόμενο έργο ορολογίας του ΚΕΕΟΝ συγκεντρώνεται και δημοσιεύεται στο έντυπο περιοδικό

Δελτίο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών:

Τεύχος 1 (Αθήνα 1986 & Αθήνα 1988, 2η έκδοση)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Αστροναυτική, Γλωσσολογία, Εδαφολογία, Εδαφομηχανική, Ιατρική, Χημεία*

Τεύχος 2 (Αθήνα 1988)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Βιντεογραφία, Ρομποτική, Μικροφωτογραφία, Νεολογισμοί*

Τεύχος 3-4 (Αθήνα 1990)

Περιέχει *οικονομική ορολογία*

Τεύχος 5 (Αθήνα 1994)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Διαστημική Τηλεανίχνευση, Οικονομικά*

Τεύχος 6 (Αθήνα 1997)

Περιέχει ορολογία στα πεδία: *Γεροντολογία, Θαλάσσιες Μεταφορές, Μεταφορές, Πυρηνικά και αιτήματα ορολογίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή*

67

Τεύχος 7 (Αθήνα 2000)

Περιέχει ορολογία *Χημείας και Όζοντος και αιτήματα ορολογίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή*

Τεύχος 8 (Αθήνα 2004)

Περιέχει ορολογία *Ολυμπιακών Αθλημάτων*

Τεύχος 9-10 (Αθήνα 2009)

Περιέχει νεολογισμούς *Γενικού Λεξιλογίου*, ξενόγλωσσους νεολογισμούς *Πληροφορικής, Τεχνολογίας, Οικονομίας και όρους Ενεργειακής Τεχνολογίας*

Τεύχος 11 (Αθήνα 2012)

Περιέχει ορολογία *Ενεργειακής Τεχνολογίας* και *Ελληνικό Γλωσσάριο Ενεργειακής Τεχνολογίας*

Τεύχος 12 (Αθήνα 2013)

Συλλογικός τόμος με 9 επώνυμα άρθρα και θέμα: *Δημιουργία και Μορφή στη Γλώσσα*

Τα τεύχη του Δελτίου αποστέλλονται δωρεάν σε διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς: θα πρέπει, όμως, να ψηφιακοποιηθούν και να είναι διαθέσιμα για δωρεάν χρήση από όλους στο Διαδίκτυο.

68

3.4 Άλλοι φορείς

Πιθανότατα υπάρχουν και άλλοι φορείς, οι οποίοι έχουν ασχοληθεί με την ορολογία του πεδίου τους και διαθέτουν στο ευρύ κοινό βάσεις ή γλωσσάρια όρων, αλλά δεν είναι σε επαφή και/ή συνεργασία με την ΕΛΕΤΟ. Η ΕΛΕΤΟ, όμως, είναι πάντοτε έτοιμη να συνεργαστεί με οποιοδήποτε φορέα.

69

3.5 Διαδικτυακά φόρα

Το **Translatum.gr** (<http://www.translatum.gr/forum/index.php>) είναι το πλέον δραστήριο από τα διαδικτυακά φόρα μεταφραστών, όπου συζητούνται και θέματα όρων και συγκεντρώνονται όροι από διάφορα θεματικά πεδία. Σήμερα έχει **11.000 μέλη** και έχουν ανοιχτεί πάνω από **350.000** νήματα. Έχει πολλές θεματικές ενότητες όπου αναρτώνται και συζητούνται ειδικόι όροι, όπως οι ενότητες:

Art/Literary, Business/Financial, Information Technology, Law/Patents, Marketing, Medical/Biology, Science, Social Sciences, Sports/Games, Technical/Engineering.

Οι όροι που συζητούνται στα φόρα εξυπηρετούν **άμεσες ανάγκες** των μεταφραστών, αλλά δεν φτάνουν, κατά κανόνα, στην κοινότητα των ειδικών για να υποστούν την απαιτούμενη **επικύρωση** από αντίστοιχο συλλογικό όργανο.

Η ΕΛΕΤΟ, όπου συμμετέχει, τονίζει ιδιαίτερα αυτόν τον παράγοντα, γι' αυτό και φέρνει πολλούς από αυτούς τους **νεοόρους** είτε σε σχετικό συλλογικό μέλος της είτε στο ΓΕΣΥ για να εξασφαλίσει την επικύρωσή τους.

70

3.6 Οι όροι της ΙΑΤΕ

Ας ριξουμε, τώρα, μια ματιά στο σημερινό περιεχόμενο της **Διαδραστικής Βάσης Όρων της ΕΕ, της ΙΑΤΕ**, της μεγαλύτερης σε περιεχόμενο και αριθμό γλωσσών πολύγλωσσης βάσης όρων στον κόσμο.

Σήμερα (στοιχεία Φεβρουαρίου 2014) η **ΙΑΤΕ** περιέχει συνολικά **8.703.296** όρους.

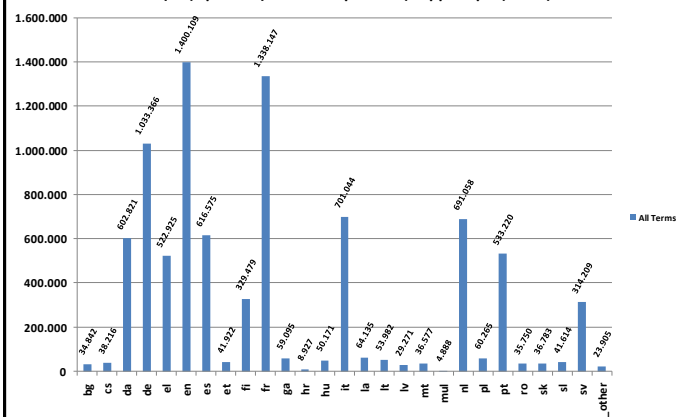
Στο επόμενο διάγραμμα δίνεται ο **αριθμός όρων από κάθε γλώσσα** της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπάρχουν στη Διαδραστική Βάση Ορολογίας **ΙΑΤΕ**.

Όπως φαίνεται από τις τιμές του διαγράμματος, ο αριθμός των **εννοιών** που περιέχει η Βάση καλύπτεται από **1.400.000 αγγλικούς όρους**.

Εκτός από τη **γαλλική** γλώσσα, που ακολουθεί από κοντά την **αγγλική**, όλες οι άλλες γλώσσες έχουν σημαντικά λιγότερους όρους, ενώ η ελληνική γλώσσα είναι 9^η στη σειρά με **523.000 ελληνικούς όρους**. Είναι προφανές το τεράστιο **ορολογικό έλλειμμα** της ελληνικής γλώσσας στην ΙΑΤΕ.

71

Πλήθος όρων στην ΙΑΤΕ ανά γλώσσα (Φεβρουάριος 2014)

72

4. Η Ορολογία στην Ελλάδα – Το μέλλον

4.1 Η ΕΛΕΤΟ και το μέλλον

Η ΕΛΕΤΟ θα συνεχίσει και θα επαυξάνει και βελτιώνει τις δραστηριότητές της σε όλους τους τομείς όπου είναι και σήμερα δραστηριοποιημένη.

α. Στον καθαρά επιστημονικό τομέα

θα συνεχιστεί η σειρά των Συνεδρίων «Ελληνική γλώσσα και Ορολογία».

β. Στον τομέα του καθορισμού αρχών και μεθόδων ορολογίας,

θα συνεχιστεί η ενεργός συμμετοχή στην εργασία που γίνεται στην επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ21** και η προβολή του έργου της.

γ. Στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης,

Θα διοργανώνονται σεμινάρια για να ενημερώνονται τα μέλη των νέων συλλογικών οργάνων (επιτροπών, ομάδων) για τις αρχές και μεθόδους της Ορολογίας και ιδιαίτερα της οροδοσίας. Θα συνεχιστεί η συμμετοχή του προέδρου στο Μεταπτυχιακό «Τεχνογλωσσία».

73

4.2 ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ και ΤΕΕ με δεσπόζουσα θέση στην παραγωγή όρων

Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα, σημαντικότερο ρόλο στην Ορολογία και στην παραγωγή όρων ειδικότερα έχουν διαδραματίσει, ως τώρα, οι τρεις φορείς: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ και ΤΕΕ, οι οποίοι συνολικά απευθύνονται σε όλον σχεδόν τον τεχνικό κόσμο.

- Η **ΕΛΕΤΟ** καλύπτει πλήθος θεματικών πεδίων και **απευθύνεται** στα **συλλογικά μέλη** της που καλύπτουν ορισμένους τομείς (Ορολογία, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, ακουστική, ιατρική, δημόσια διοίκηση) και στα **ατομικά μέλη** της που προέρχονται από πολλά άλλα θεματικά πεδία, αλλά και σε **όργανα και μέλη συνεργαζόμενων συλλογικών φορέων** (ΕΓΕ, ΥΠΑ/ΟΜΕΟΔΕΚ, ΙΑΒΣΕ, ΕΛΨΕ, ΕΚΠΑ). Σύμφωνα με το καταστατικό της, η ΕΛΕΤΟ μπορεί να αναπτύξει συνεργασία τόσο με την Ακαδημία (ΚΕΕΟΝ) και τα ΑΕΙ όσο και με όλες τις επιστημονικές και επαγγελματικές ενώσεις, όχι μόνο των τεχνικών τομέων, αλλά και των κοινωνικών επιστημών.

75

δ. Στον τομέα της παραγωγής όρων,

- (1) θα συνεχιστούν οι εργασίες των συλλογικών μελών ΜΟΤΟ και ΤΕ48/ΟΕ1 και θα επιδιωχθεί η ενεργοποίηση και των άλλων συλλογικών μελών,
- (2) θα συνεχιστεί η απόκριση σε αιτήματα απόδοσης ξενόγλωσσων όρων στα ελληνικά, από οπουδήποτε και αν προέρχονται αυτά,
- (3) θα συνεχιστεί και θα προαχθεί περαιτέρω η συνεργασία με την ΕΓΕ, την ΟΜΕΟΔΕΚ, την ΕΙΣ και την ΕΛΨΕ και θα επιδιωχθεί η ανάπτυξη συνεργασιών και με άλλους συλλογικούς φορείς και αντίστοιχη παραγωγή όρων.

ε. Στον τομέα της διάθεσης και διάδοσης των όρων

θα εξακολουθήσουν να παρέχονται δωρεάν οι όροι των **ορολογικών πόρων** (βάσεων, γλωσσαρίων κ.α.) που **διατίθενται σήμερα** στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ και θα εμπλουτίζονται με όλους τους νεοπαράγόμενους όρους,

ενώ θα προστίθενται και **νέοι ορολογικοί πόροι** που θα προκύπτουν από τις νέες συνεργασίες με άλλους συλλογικούς φορείς. Ταυτόχρονα, με τη συνέχιση της συμμετοχής του προέδρου και μελών του ΓΕΣΥ και της ΕΛΕΤΟ γενικότερα στο **Translatum** και σε άλλα **φόρα** ή στο **Φείσμπουκ** θα προωθούνται οι ήδη υιοθετημένοι όροι.

74

- Ο **ΕΛΟΤ** (που σήμερα είναι Λειτουργική Ομάδα του ΕΣΥΠ) **απευθύνεται** στις **πολυπληθείς** (100 και πλέον) **τεχνικές επιτροπές** και ομάδες εργασίας τους (πέραν εκείνων που είναι και συλλογικά μέλη της ΕΛΕΤΟ) οι οποίες αποτελούνται από ένα σημαντικό πλήθος μελών και καλύπτουν όλους τους τεχνικούς τομείς της τυποποίησης.
- Το **ΤΕΕ** **απευθύνεται** σε **όλους** τους μηχανικούς **όλων** των ειδικοτήτων, διαθέτοντας και **επιστημονικές επιτροπές** για τις βασικές ειδικότητες των μηχανικών. Επιπλέον, μπορεί να εξασφαλίσει ευκολότερα την συνεργασία με τα κατά ειδικότητα **συλλογικά όργανα** των μηχανικών.

Συνοπτικά, η **ΕΛΕΤΟ**, ο **ΕΛΟΤ** και το **ΤΕΕ** απευθύνονται σε όλον σχεδόν τον τεχνικό κόσμο και μπορούν να καλύψουν το υπό δημιουργία «**Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση**» σε όλους τους **τεχνικούς τομείς**, ενώ η **ΕΛΕΤΟ**, επιπλέον, έχει την «καταστατική» δυνατότητα να δημιουργήσει ή συνεργαστεί με όργανα και «**μη τεχνικών**» τομέων, όπως π.χ. σε θεματικά πεδία των **κοινωνικών επιστημών**.

76

4.3 Πρόταση για την υλοποίηση του Δικτύου Ορολογίας για την Ελληνική Γλώσσα και Μετάφραση (ΔΟΡΕΓΜ)

Με το σκεπτικό που αναπτύχθηκε προηγουμένως, προτείνεται να εξετασθεί η ακόλουθη πρόταση για την υλοποίηση του ΔΟΡΕΓΜ, η οποία μπορεί να βελτιωθεί και συμπληρωθεί περαιτέρω.

α. Το Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση (ΔΟΡΕΓΜ)

Το ΔΟΡΕΓΜ θα συντίθεται κυρίως από τα τρία «**υποδίκτυα ορολογίας**» – της ΕΛΕΤΟ, του ΕΛΟΤ και του ΤΕΕ – **πρόσωπα-κόμβους** των οποίων αποτελούν:

- τα **άτομα-μέλη**,
  - οι **επικεφαλής των οργάνων-μελών** (συλλογικών μελών, επιτροπών ή ομάδων εργασίας) και
  - οι **σύνδεσμοι των συνεργαζόμενων φορέων**,
- θα έχει δε την δυνατότητα να δεχτεί και άλλα υποδίκτυα ορολογίας, που ενδεχομένως θα λειτουργήσουν.

77

β. Σύσταση της Ομάδας Εισόδου-Εξόδου (ΟΕΕ)

Προτείνεται να συσταθεί **τριμερές** όργανο, από έναν εκπρόσωπο και έναν αναπληρωτή από κάθε έναν από τους τρεις φορείς (**ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ**), με το όνομα **Ομάδα Εισόδου-Εξόδου (ΟΕΕ)** το οποίο θα απευθύνεται σε **όλους** τους τομείς που προαναφέρθηκαν και το οποίο θα παίζει τον ρόλο της **διεπαφής** με την Μεταφραστική Υπηρεσία της ΕΕ, δηλαδή:

- θα **δέχεται** από τη Μεταφραστική Υπηρεσία (ΜΥΠ) το **αίτημα απόδοσης όρων** και θα το **εισάγει** στο ΔΟΡΕΓΜ, δρομολογώντας το προς τους κατάλληλους αποδέκτες,
- θα **συντονίζει** τη διαχείριση του αιτήματος μέσα στους τρεις επιμέρους φορείς και σε **όλο** το δίκτυο, ώστε να προκύψει η εκάστοτε ενδεδειγμένη **απόκριση**
- θα **εξάγει** από το ΔΟΡΕΓΜ την απόκριση στο αίτημα, προς την ΜΥΠ.

78

Τη **γραμματειακή υποστήριξη** της ΟΕΕ προτείνεται να την αναλάβει η **ΕΛΕΤΟ**.

Η **ΟΕΕ** θα συσταθεί και συγκροτηθεί με ειδικό **Μνημόνιο Συνεργασίας** το οποίο θα υπογραφεί από τους τρεις φορείς (**ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ**) και στο οποίο θα περιγράφεται το **ΔΟΡΕΓΜ** και θα αναλύεται η λειτουργία του.

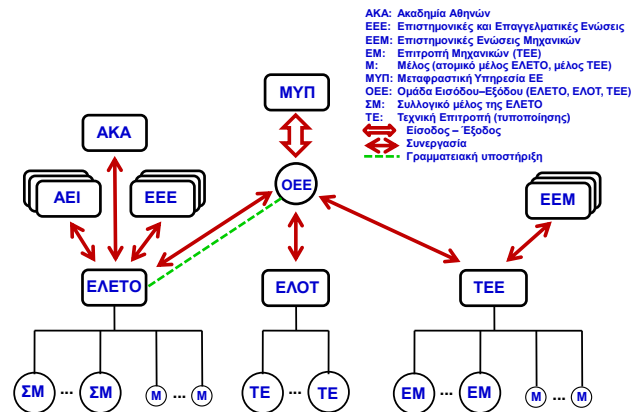
Το Μνημόνιο Συνεργασίας

θα το αποδεχθούν, με δηλωσή τους, και όλα τα **πρόσωπα-κόμβοι** του **ΔΟΡΕΓΜ** που θα ενταχθούν αρχικά σ' αυτό, καθώς επίσης θα το αποδέχεται και **κάθε νεότερο πρόσωπο-κόμβος** που θα προσχωρεί και θα εντάσσεται σ' αυτό στο μέλλον.

Στο ακόλουθο σχήμα δίνεται το προτεινόμενο δομικό διάγραμμα του **ΔΟΡΕΓΜ**

79

Πρόταση για την υλοποίηση του «Δικτύου ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»

80

γ. Βήματα δημιουργίας του ΔΟΡΕΓΜ

Προτείνονται τα ακόλουθα βήματα για τη δημιουργία του ΔΟΡΕΓΜ:

- (1) **Συγκρότηση της ΟΕΕ** (ένας εκπρόσωπος και ένας αναπληρωτής από: ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΤΕΕ)
- (2) **Μερίμνη των μελών της ΟΕΕ, συγκρότηση των τριών υποδικτύων και του συνολικού δικτύου**
(Ενημέρωση όλων των **ατόμων-μελών**, ώστε να δηλώσουν όποια επιθυμούν να συμμετάσχουν στο δίκτυο και να ενταχθούν σ' αυτό. Σύνταξη **τριών καταλόγων** των ηλεκτρονικών διευθύνσεων των προσώπων-κόμβων του κάθε υποδικτύου και του **συνολικού καταλόγου** του δικτύου)
- (3) **Διοργάνωση Σεμιναρίου/-ων** για όλα τα **πρόσωπα-κόμβους** του ΔΟΡΕΓΜ, ώστε να ενημερωθούν για τις **αρχές και μεθόδους της Ορολογίας** και ιδιαίτερα της **οροδοσίας**.

81

δ. Διαδικασία λειτουργίας του ΔΟΡΕΓΜ

Για λόγους οικονομίας χρόνου, η διαδικασία λειτουργίας του ΔΟΡΕΓΜ δεν θα παρουσιαστεί. Υπάρχει, όμως, στο έντυπο κείμενο και προτείνεται να εξεταστεί στο πλαίσιο της σχετικής ομάδας εργασίας της Ημερίδας.

82

Η πρόταση της ΕΛΕΤΟ είναι:

- για συζήτηση,
- για συμπλήρωση και
- για περαιτέρω βελτίωση.

Ευχαριστώ!

83

Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Ημερίδα Εργασίας

«Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»

Αθήνα, Παρασκευή 11 Απριλίου 2014

Συμπεράσματα Ομάδας Εργασίας

Ομάδα Εργασίας:

1. Βαλεοντής Κώστας	Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
2. Κρόκος Φραγκούλης	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
3. Αλεξοπούλου Αλεξάνδρα	Μεταφράστρια Υπ. Εξ, (Γαλλικά, Ολλανδικά)
4. Όλγα Καρυώτη	ΣΜΕΔ
5. Κατσαρέλια Χαρίκλεια	Μεταφράστρια Υπ. Δημ. Τάξης
6. Βίτσιου Αναστασία	Μεταφράστρια Ακαδ. Αθηνών
7. Χατζηπαυλή Χριστίνα	Παγκύπρια Ένωση Πτυχιούχων Μεταφραστών και Διερμηνέων
8. Γούτσος Διονύσης	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπ. Αθηνών (ΕΚΠΑ)
9. Πιπερίδης Στέλιος	ΙΕΛ/ΕΚ Αθηνά
10. Παυλίδης Σάββας	ΓΛΩΣΣΗΜΑ & ΒΕΡΧΑΪΜ (Μεταφραστική Εταιρεία)
11. Γρηγοριάδου Πασχαλίνα	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γεν. Διεύθυνση Μετάφρασης
12. Γεωργουλέα Μαριζέτα	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή / Επιτροπή των Περιφερειών
13. Μπελέγρης Γιάννης	Μεταφραστής Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης
14. Μυτιληναίος Νικόλαος	Μεταφραστής-Διερμηνέας Υπ. Εθν. Άμυνας / ΓΕΣ
15. Σωσώνη Βιλεμίνη	Λέκτορας Ιόνιο Πανεπιστήμιο
16. Ζαχαρής Κώστας	Προϊστάμενος Μονάδας Συντονισμού Ορολογίας, Γεν. Διεύθ. Μετάφρασης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
17. Λάβδα Μαρίζα	Quality Manager, ORCO S.A. (Μεταφραστική Εταιρεία)
18. Δροσινού Λήδα	Μεταφράστρια, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

1. Άποψη / αξιολόγηση υφιστάμενων εργαλείων

Επελέγησαν ως εργαλεία για αξιολόγηση: η **IATE**, το **Διαδίκτυο (Google)** και η **Eur-Lex**.

IATE

Θετικά στοιχεία:

- Είναι η μεγαλύτερη πολυγλωσσική βάση όρων στον κόσμο.
- Πρόσφατα έχει βελτιωθεί σημαντικά.
- Προχωρεί στην επικύρωση των όρων της και έχει ήδη επικυρωμένους το 21% (που επισημαίνονται με 4 αστέρια).

Αρνητικά στοιχεία (προβλήματα/προτάσεις):

- Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει – για την αναζήτηση – είτε όλα τα θεματικά πεδία είτε μόνο ένα. Δεν μπορεί να επιλέξει δύο ή περισσότερα πεδία ή να αποκλείσει κάποια άλλα.
- Να γίνει δυνατή η επιλογή *ασαφούς αναζήτησης* (fuzzy search) ώστε, εκτός από τα αποτελέσματα πλήρους ταύτισης με τον όρο αναζήτησης, να δίνονται και αποτελέσματα με μερική ταύτιση συνοδευόμενα από τον αντίστοιχο βαθμό ταύτισης.
- Δεν είναι δυνατή η άμεση επιστροφή στην αρχική σελίδα των αποτελεσμάτων από οποιαδήποτε σελίδα τους.

Διαδίκτυο (Google) (Διευκρινίστηκε ότι η αξιολόγηση του Διαδικτύου αφορά την τυχαία αναζήτηση)

Θετικά στοιχεία:

- α. Περιέχει εξαιρετικά μεγάλο πλήθος πληροφοριών
- β. Η στατιστική των αποτελεσμάτων βοηθά πολλές φορές όχι μόνο για ορολογία, αλλά και για ορθογραφία και σύνταξη και όχι μόνο στα ελληνικά, αλλά π.χ. και στα αγγλικά.
- γ. Στα αποτελέσματα αναζήτησης εμφανίζονται και αποτελέσματα από **έγκυρες πηγές** (κείμενα, γλωσσάρια κτλ. από ειδικούς φορείς ενός θεματικού πεδίου) και εναπόκειται στην κρίση του μεταφραστή να τα αξιολογήσει και να τα χρησιμοποιήσει.

Αρνητικά στοιχεία (προβλήματα/προτάσεις):

- α. Ο χρήστης δεν μπορεί να επιλέξει ένα συγκεκριμένο θεματικό πεδίο στο οποίο να κάνει την αναζήτηση.
- β. Στα αποτελέσματα αναζήτησης εμφανίζονται και αποτελέσματα από πολλές **μη έγκυρες πηγές** και εναπόκειται στην κρίση του μεταφραστή να τα αξιολογήσει και να τα αποκλείσει.
- γ. Πολλές φορές, τα στατιστικά στοιχεία ενός λάθους είναι πολύ υψηλά γιατί αυτό αναπαράγεται από ιστότοπο σε ιστότοπο και από ιστολόγιο σε ιστολόγιο και χρειάζεται πολλή προσοχή.

Eur-Lex

Θετικά στοιχεία:

- α. Περιέχει εξαιρετικά μεγάλο πλήθος κειμένων (τα οποία σήμερα είναι τρίγλωσσα)
- β. Υπάρχει συγκεκριμένο.
- γ. Έχει μεγάλη αξιοπιστία.

Αρνητικά στοιχεία (προβλήματα/προτάσεις):

- α. Τελευταία είναι δύσχρηστη (απαιτούνται πολλοί πληκτροισμοί).
- β. Το μορφότυπο των κειμένων να γίνει πιο φιλικό.
- γ. Μερικές φορές γίνεται λανθασμένος παραλληλισμός κειμένων.

2. Ιδέες για δημιουργία δικτύου ανταλλαγής ορολογικών πληροφοριών, και ταχείας απόκρισης σε ορολογικά ερωτήματα

Από όλα τα μέλη της Ομάδας αναγνωρίστηκε η ανάγκη ύπαρξης ενός τέτοιου δικτύου.

Ο Κ. Βαλεοντής εξήγησε περαιτέρω το μοντέλο *δικτύου* το οποίο προτείνει η ΕΛΕΤΟ και το οποίο παρουσίασε στην ομιλία του. Το *δίκτυο* αυτό προτείνεται καταρχάς να αποτελείται από τρία *υποδίκτυα* (της ΕΛΕΤΟ, του ΕΛΟΤ και του ΤΕΕ) και να περιλαμβάνει ένα και μόνο σημείο εισόδου–εξόδου τον ρόλο του οποίου τον παίζει η ΟΕΕ (Ομάδα Εισόδου–Εξόδου).

Στα υποδίκτυα μπορούν να προστεθούν και άλλο, πέραν των τριών, οπότε και η ΟΕΕ να περιλάβει και εκπρόσωπο αυτού του υποδικτύου.

Γενικά, υπήρξε συμφωνία των μελών της ομάδας σε ό,τι αφορά τις αρχές του μοντέλου της ΕΛΕΤΟ. Επισημάνθηκε, όμως:

- α. ότι πρέπει να εμπλακεί ενεργά η Δημόσια Διοίκηση στο δίκτυο (πράγμα που, όπως είπε ο Κ. Βαλεοντής, μπορεί να επιτευχθεί με την περαιτέρω ενίσχυση της Ομάδας Ορολογίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (συλλογικού μέλους της ΕΛΕΤΟ) με τις δέουσες αρμοδιότητες, ώστε να παίζει τον ρόλο κομβού του δικτύου που θα δρα συντονιστικά στη Δημόσια Διοίκηση) και
- β. ότι χρειάζεται να αποσαφηνιστεί το πλαίσιο λειτουργίας ενός τέτοιου δικτύου.

Οι συντονιστές της Ομάδας Εργασίας

Κ. Βαλεοντής

Φ. Κρόκος

«Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»

11 Απριλίου 2014

ΣΧΕΔΙΟ

Συμπεράσματα

Στόχος της συνάντησης εργασίας ενδιαφερομένων για τα μεταφραστικά και ορολογικά έργα

Στόχος της συνάντησης εργασίας ήταν η καταγραφή των αναγκών για την ποιότητα των μεταφραστικών έργων και η συμφωνία προτάσεων ενεργειών για τη δημιουργία δικτύου ελληνικής ορολογίας, την καλύτερη αξιοποίηση των ορολογικών πόρων, των βάσεων και εργαλείων ορολογίας και την εν γένει βελτίωση των «ορολογικών» συνθηκών υλοποίησης του μεταφραστικού έργου προς και από την ελληνική γλώσσα, στις Μεταφραστικές Υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά γενικότερα στα μεταφραστικά έργα και εργασίες στην Ελλάδα και Κύπρο.

Προτάσεις ανά κατηγορία εργασίας, πόρου ή φύσης προτεινόμενης ενέργειας

1 Επιλογή του προτιμώμενου όρου από διαθέσιμες πολλαπλές αποδόσεις. Προσβασιμότητα πόρων και εγκυρότητά τους.

1.1 Σωστή διατύπωση ερωτήματος (απόδοσης όρου)

1.1.1 Γνωστικό αντικείμενο

1.1.2 Πλαίσιο εφαρμογής

1.1.3 Περιγραφή της έννοιας (που δηλώνει ο όρος)

1.1.3.1 Ορισμός της έννοιας

1.1.3.2 Συγκείμενο ή/και μεταδεδομένα

1.1.3.3 Χαρακτηριστικό οριοθέτησης ή (2-3) διακριτικά χαρακτηριστικά της έννοιας (από συγγενικές ή παρατασσόμενες έννοιες)

1.1.3.4 Αναφορά ενδεχόμενων συγγενών ή παραπλήσιων όρων και διακριτικά τους

1.2 Αναφορά και εξέταση της διάκρισης συγγενικών εννοιών.

Ορισμένες φορές χρειάζεται να αναφέρουμε και τη συγγενική έννοια ή έννοιες που χρησιμοποιούνται στο σύστημα εννοιών του μεταφραστέου κειμένου προκειμένου να διευκρινιστούν οι διαφορές ή διακριτικά οριοθέτησης ή/και κριτήρια ταξινόμησης των εννοιών

1.3 Ποιότητα της ορολογικής εργασίας

1.3.1 Δήλωση της έννοιας και απαλλαγή από τη «δουλεία» του όρου πηγής.

Δηλώνουμε την έννοια με λέξη-όρο που φωτίζει καλύτερα (στη γλώσσα του χρήστη του κειμένου) τα χαρακτηριστικά οριοθέτησης της έννοιας χωρίς να δεσμευόμαστε από τον όρο της πηγής. Ο χρησιμοποιούμενος όρος του μεταφραστέου κειμένου (στη γλώσσα πηγής) είναι αποτέλεσμα ανθρώπινης

ενέργειας και επιλογής (λεκτικής συμπύκνωσης της περιγραφής της έννοιας/νοήματος) και εμπεριέχει το ενδεχόμενο αστοχίας.

1.3.2 Διαβάθμιση της αποδεκτότητας των όρων και αναφορά των συνωνύμων

1.3.3 Η επιλογή του προτιμώμενου όρου πρέπει να συνοδεύεται από την αναφορά των καθιερωμένων όρων που χρησιμοποιούνται ως συνώνυμοι όροι από τους χρήστες του πλαισίου εφαρμογής. Η αναφορά των συνωνύμων συνιστάται να συνοδεύεται από το βαθμό αποδεκτότητάς τους, δόκιμο ή αδόκιμο ή/και το ειδικό πλαίσιο εφαρμογής π.χ. επαγγελματικό.

1.3.4 Εκπαίδευση και κατάρτιση στις αρχές και μεθόδους των ορολογικών εργασιών

1.3.4.1 Εισαγωγή μαθημάτων τυποποίησης ορολογίας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση

1.3.4.2 Παροχή κατάρτισης στην τυποποίηση ορολογίας

Στο Παράρτημα Α προτείνεται ενδεικτικό θεματολόγιο για σεμινάριο κατάρτισης μεταφραστών και επιμελητών μεταφραστικών έργων. Το βασικό κείμενο αναφοράς της κατάρτισης είναι το πρότυπο ΕΛΟΤ 402:2010 «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι» που βασίζεται στο διεθνές πρότυπο ISO 704 "Terminology work – Principles and methods. Η προτεινόμενη κατάρτιση αφορά τη σύνδεση αντικειμένων - εννοιών – όρων και ειδικότερα τη δημιουργία των εννοιών, τις σχέσεις εννοιών, τους ορισμούς εννοιών, τη δήλωση των εννοιών με όρους, την εναρμόνιση εννοιών και όρων και τους ορολογικούς πόρους και βάσεις ορολογικών δεδομένων.

2 Δημιουργία εθελοντικού ανθρώπινου δικτύου μεταφραστών και εμπειρογνομόνων για την ορολογία ως επιστημονική κοινότητα ενδιαφερομένων (μεταφραστών - γλωσσολόγων-ορολόγων και ειδικών ανά γνωστικό αντικείμενο)

2.1 Καταγραφή ειδικών/εμπειρογνομόνων ανά γνωστικό πεδίο και δημιουργία υποδομής επικοινωνίας μεταφραστών – εμπειρογνομόνων π.χ. κοινωνικό δίκτυο

2.2 Δημιουργία μηχανισμού ταχείας απόκρισης για πρόταση και επιλογή δόκιμου ελληνικού όρου για καινοφανείς έννοιες/όρους στους πραγματικούς χρόνους υλοποίησης των μεταφραστικών έργων

2.3 Κινητροδότηση συμμετοχής και παροχής έργου π.χ. κοινωνικό δίκτυο με συνδρομή ή ανταμοιβή για προσφερόμενες λύσεις

2.4 Αμοιβαιότητα προσφοράς και διακοινωνήσης δεδομένων στη βάση της ανταλλαγής για το αμοιβαίο και κοινό όφελος επαγγελματιών και διευκόλυνσης του έργου τους

2.5 Αξιοποίηση φοιτητών π.χ. με διπλωματικές ή με προγράμματα μαθητείας για την υλοποίηση ορολογικών έργων δημιουργίας υποδομών, πόρων, διασύνδεσης και διαπτεδικής εναρμόνισης όρων και διαμόρφωσης σχετικών προτάσεων έργων προς χρηματοδότηση

2.6 Άνοιγμα στα ανθρώπινα δίκτυα και συμμετοχή του δικτύου στα μεταφραστικά φόρα

3 Ενημέρωση για τις τεχνολογικές εξελίξεις και αξιοποίηση σχετικών μεταφραστικών και ορολογικών εργαλείων

3.1 Αξιοποίηση εργαλείων συλλογής ή συγκομιδής /harvesting για βάσεις δεδομένων με κριτήρια τεκμηρίωσης

3.2 Δημιουργία ή/και εμπλουτισμός βάσεων κειμενικού υλικού και ορολογικών προϊόντων στους ενδιαφερόμενους φορείς

3.3 Εξέταση θεμάτων διαβάθμισης της πρόσβασης/ δικαιωμάτων πρόσβασης και ανοικτής πρόσβασης

4 Θεσμικές πρωτοβουλίες

Συνεργασία ενδιαφερομένων φορέων με την Ομάδα Τυποποίησης Ελληνικής Ορολογίας (ΟΤΟ) του Ελληνικού Γραφείου της ΓΔ Μετάφρασης, της ΕΛΕΤΟ, του ΕΛΟΤ και του ΤΕΕ για βελτιώσεις π.χ. της ΙΑΤΕ για

4.1 εμπλουτισμό με ελληνικούς όρους της ΙΑΤΕ

4.2 διαβάθμιση αποδεκτότητας διαθέσιμων ελληνικών όρων ΙΑΤΕ και επιλογή προτιμώμενων όρων

4.3 αναφορά του σταδίου ωρίμανσης για καθιέρωση όρου και αναφορά προτεινόντος ή φάσης/σταδίου υλοποίησης του μεταφραστικού ή ορολογικού έργου π.χ. πρόταση μεταφραστή, επιμελητή, εμπειρογνώμονα, τεχνικού οργάνου και Υπηρεσίας

4.4 δημιουργία ενιαίας πλατφόρμας και κανόνων δημόσιας κρίσης καινοφανών όρων ή/και επιλογής προτιμώμενων όρων (βλ. 3.2)

4.5 ενιαιοποίηση και κοινή αναζήτηση στις βάσεις ορολογικών δεδομένων βλ. Quest για ΙΑΤΕ, CELEX, EUR-LEX, EURAMIS, Κείμενα/μνήμες Υπηρεσιών

4.6 συντονισμό ενεργειών για τη δημιουργία ενιαίας ορολογικής και σχετικής πληροφοριακής πλατφόρμας ή συνδεδεμένων βάσεων ορολογικών δεδομένων σε Ελλάδα και Κύπρο

4.7 διαμόρφωση προτάσεων βελτίωσης στην παραμετροποίηση της ΙΑΤΕ ώστε να διευκολύνεται η αναζήτηση και επιλογή του δόκιμου ή και προτιμώμενου όρου με δυνατότητα αναζήτησης σε περισσότερα του ενός πεδία ή ασαφούς αναζήτησης για άντληση συγγενούς ή παραπλήσιου όρου

4.8 διαμόρφωσης πρότασης βελτίωσης της προσβασιμότητας, της αναζήτησης και διασύνδεσης βάσεων έγκυρων κειμενικού υλικού που μπορούν να αξιοποιηθούν στο μεταφραστικά και ορολογικά έργα ως μεταδεδομένα αναφοράς ανά γνωστικό πεδίο όπως οι Ακαδημαϊκές και διδακτορικές εργασίες από Πανεπιστήμια και Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)

4.9 δημιουργία θεσμικού δικτύου με συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων που σχεδιάζουν και υλοποιούν ορολογικά και μεταφραστικά έργα για την εναρμόνιση της ελληνικής ορολογίας

5 Καθιέρωση ενιαίας εθνικής ορολογίας για κοινούς οριζόντιους (διαπεδιακούς) όρους ευρείας χρήσης

5.1 Επιλογή και επίλυση κύριων αστοχιών π.χ. Risk – Hazard (ως risk source)

5.2 Διαμόρφωσης πρότασης επιλογής προτιμώμενου όρου ανάμεσα σε πολλαπλές επιλογές

5.3 Διαπεδιακοί όροι και συμφωνία κοινής απόδοσης

5.4 Εναρμόνιση στρατιωτικής ελληνικής τεχνικής ορολογίας με την καθιερωμένη ελληνική ορολογία στα Ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα (νομικά/κανονιστικά/τυποποιητικά) τεχνικής εναρμόνισης και αξιοποίηση του συμφώνου συνεργασίας ΕΣΥΠ-ΓΕΕΘΑ για διαμόρφωση και υποβολή (προς χρηματοδότηση) και υλοποίηση σχετικών ορολογικών έργων.

6 Αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης

Αφορά προτάσεις αξιοποίησης ευκαιριών χρηματοδότησης σχετικών ορολογικών και μεταφραστικών εργασιών, κυρίως για τη βελτίωση των συνθηκών και της ποιότητας υλοποίησης, των πόρων και των εργαλείων ορολογίας, από Ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα της νέας αναπτυξιακής περιόδου 2014-2020.

Τα έργα αυτά αφορούν τη διευκόλυνση της επικοινωνίας της πληροφορίας και μεταφοράς της γνώσης (Κοινωνία της πληροφορίας και Οικονομία της γνώσης) σε όλα τα γνωστικά πεδία με δόκιμους ελληνικούς όρους και την καθιέρωση δόκιμης ελληνικής ορολογίας και την αναβάθμιση της ποιότητας

του ορολογικού και μεταφραστικού έργου των μεταφραστικών Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικότερα των μεταφραστικών εργασιών στην Ελλάδα και Κύπρο

- 6.1 Χρηματοδότηση προγράμματος κατάρτισης μεταφραστών «Ποιότητα ορολογικών εργασιών στα μεταφραστικά έργα»**
- 6.2 Χρηματοδότηση του θεσμικού δικτύου για την ελληνική ορολογία με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων-συντελεστών των μεταφραστικών και ορολογικών έργων π.χ. ΟΤΟ-ΕΛΕΤΟ-ΕΛΟΤ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ-ΕΚΤ-ΤΕΕ**
- 6.3 Χρηματοδότηση σχετικών ορολογικών έργων του δικτύου και μελών του δικτύου**
- 6.4 Χρηματοδότηση ορολογικών και μεταφραστικών έργων σχετικών με τη συμμόρφωση και τεχνική εναρμόνιση με Ευρωπαϊκό δίκαιο**

Καταγραφή των μειζόνων προβλημάτων, αστοχιών στην επικοινωνία ή/και μη εναρμόνισης όρων κοινής /οριζόντιας χρήσης και υποβολή σχετικού ορολογικού έργου για τη διευκόλυνση του μεταφραστικού έργου που αφορά Τεχνική εναρμόνιση και συμμόρφωση της χώρας με Ευρωπαϊκό δίκαιο. Τεκμηρίωση αναγκών και επιπτώσεις στην οικονομία από την καθυστέρηση προσαρμογής και διακινδύνευσης με ανάδειξη χαρακτηριστικών περιπτώσεων αστοχιών του παρελθόντος που επιβάλλουν την μετάφραση κανονιστικών κειμένων και προτύπων που εξειδικεύουν απαιτήσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών.

- 6.4.1 Αξιοποίηση διαθέσιμων κονδυλίων από Κομισιόν/CEN-CENELEC για μεταφράσεις κοινών Ευρωπαϊκών προτύπων που εμπίπτουν στις Οδηγίες ή Κανονισμούς τεχνικής εναρμόνισης**
- 6.5 Χρηματοδότηση προγραμμάτων μαθητείας στα σχετικά μεταφραστικά/ορολογικά/ τυποποιητικά έργα δημιουργίας ορολογικών υποδομών και σχετικού θεσμικού δικτύου**

7 Θέματα που δεν εξετάστηκαν ή προβλήματα για τα οποία δεν προσφέρονται ικανοποιητικές λύσεις, από τους διαθέσιμους ορολογικούς πόρους και από τις προτάσεις του παρόντος

- 7.1 Εστίαση κυρίως στην ελληνική απόδοση και ενδεχόμενα οφέλη στη μετάφραση στα ελληνικά και όχι στην αντίστροφη μετάφραση σε άλλη γλώσσα.**

Η ενδεχόμενη υλοποίηση των προτεινόμενων ενεργειών θα προσφέρει λύσεις για την ελληνική ορολογία και την απόδοση στην ελληνική γλώσσα, δεν απαντά όμως, μόνο εν μέρει και εμμέσως εφόσον καθιερωθεί μεγαλύτερος βαθμός αμφιμονοσήμαντης αντιστοίχισης εννοιών και ελληνικών όρων, στην αντίστροφη μετάφραση από την ελληνική σε άλλη γλώσσα.

- 7.2 Ανεπάρκεια ορολογικών πόρων στα πεδία των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών στις υπάρχουσες βάσεις π.χ. IATE**

7.2.1 Ειδικές δυσκολίες στην νομική ορολογία. Μη αντιμετώπιση

Οι υφιστάμενες βάσεις ορολογίας αφορούν κυρίως πεδία των θετικών επιστημών και τεχνικά αντικείμενα και δεν υπάρχουν διαθέσιμες επιλογές ελληνικών όρων για τα πεδία των ανθρωπιστικών, κοινωνικών και νομικών επιστημών

Μια αρχική προσέγγιση επίλυσης θα ήταν

- 7.2.2 η συλλογή και διάθεση έγκυρων παράλληλων σχετικών κειμένων ως κείμενα αναφοράς ή μεταδεδομένα αναφοράς από το πλαίσιο εφαρμογής/ χρήστη του μεταφραστικού έργου όπως οι Ακαδημαϊκές και διδκτορικές εργασίες από Πανεπιστήμια και Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)**

- 7.3 Μη εξέταση του θέματος της πιστοποίησης της επαγγελματικής επάρκειας των μεταφραστών**

Η προσέγγιση πρέπει να είναι

α) στην ενίσχυση της διαφάνειας

α1) με τον καθορισμό απαιτήσεων επαγγελματικής επάρκειας και καθορισμού θεματικών πεδίων στα οποία πρέπει να αποδεικνύεται γνώση ή κατανόηση, δεξιοτήτων, εμπειρίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης και

α2) την τυποποίηση των όρων παροχής της υπηρεσίας και των συμβάσεων μεταφραστικού έργου

β) στη συμφωνία κώδικα δεοντολογίας των μεταφραστών.

7.4 Μη εξέταση των θεμάτων συντονισμού ορολογικών εργασιών σε Ελλάδα και Κύπρο

Παράρτημα Α

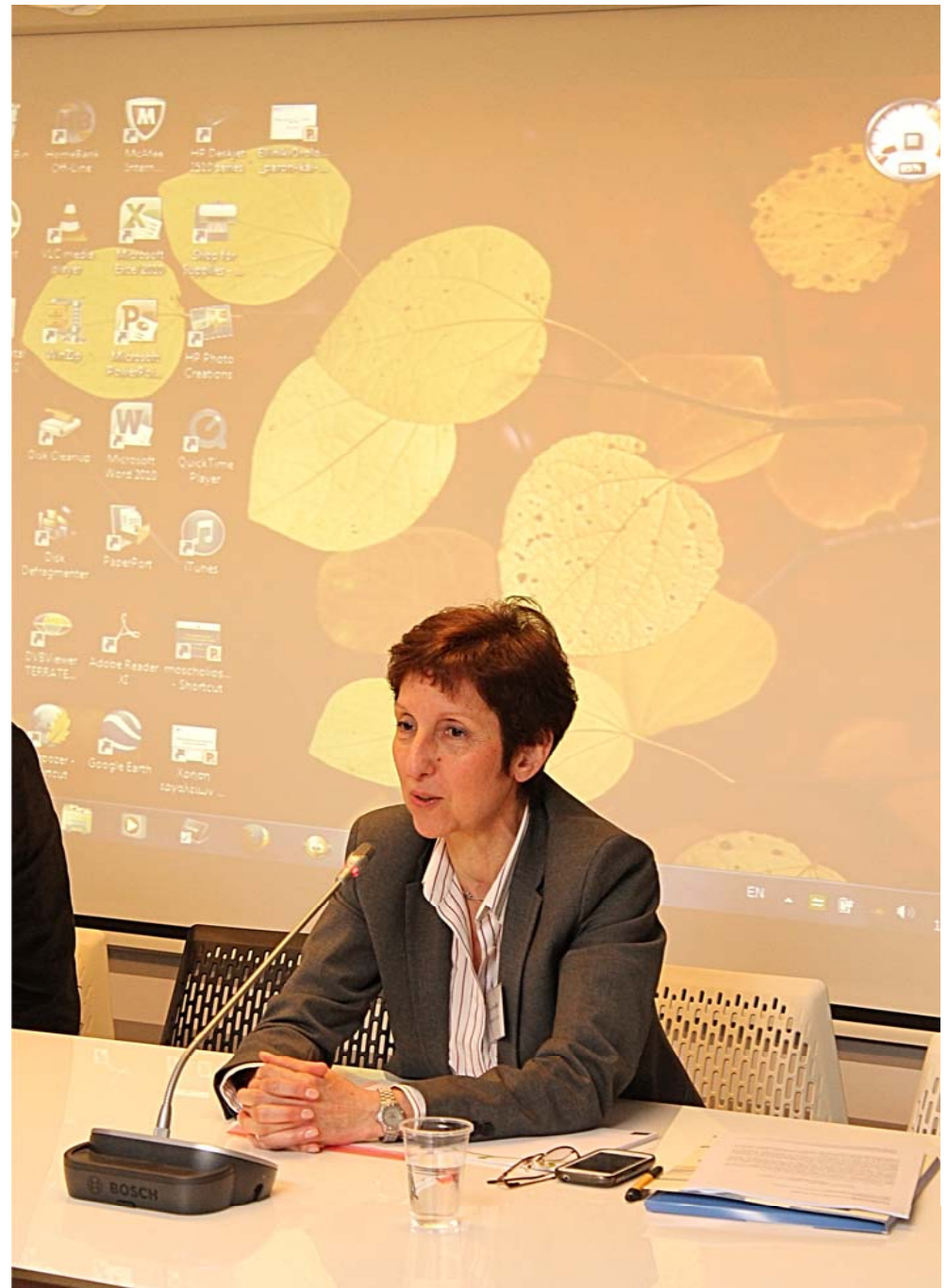
Ενδεικτικό θεματολόγιο σεμιναρίου κατάρτισης

Ποιότητα ορολογικού έργου

1. Ποιότητα στην επικοινωνία της γνώσης
2. Αντικείμενα και έννοιες
3. Σχέσεις εννοιών. Ιεραρχικές (ειδογονικές και μεριστικές) και συσχετικές σχέσεις
4. Διακριτικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικό οριοθέτησης
5. Ορισμοί εννοιών
6. Δήλωση εννοιών με όρους και νεολογισμοί
7. Κριτήρια και διαβάθμιση αποδεκτότητας όρων
8. Εναρμόνιση εννοιών και όρων
9. Ορολογικές εργασίες και ορογραφία
10. Βάσεις ορολογικών δεδομένων/

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Διεύθυνση Β - Μετάφραση
ΕΛ - Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας
Γραφείο Αθηνών

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2014
DGT.B.EL/ΠΕΑ – (2014)

Ενημερωτικό σημείωμα αριθ. 1

Συνέχεια που δόθηκε στις προτάσεις της Ημερίδας Εργασίας «Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση»

Προς τους συμμετέχοντες στην Ημερίδα Εργασίας

1. Προτάσεις για τη βελτίωση των υφιστάμενων εργαλείων:

- α) Εισήγηση προς την Eur-Lex, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, με τις βελτιωτικές συστάσεις των συμμετεχόντων και τα συναφή σχόλια του ερωτηματολογίου.

Συνέχεια που δόθηκε: Στις αρχές Μαΐου η Γενική Διεύθυνση κοινοποίησε στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων σειρά προβλημάτων ζητώντας την άμεση, ει δυνατόν, επίλυση τους. Ήδη, αρκετά από τα εν λόγω προβλήματα έχουν επιλυθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της επίλυσης. Η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων δημοσίευσε επίσης και κάποια εκπαιδευτικά βίντεο για να διευκολύνει τους χρήστες.

- β) Εισήγηση προς την ΙΑΤΕ, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, για τη διενέργεια διαγωνισμών για τον εμπλουτισμό της βάσης με ελληνική ορολογία.

Συνέχεια που δόθηκε: Βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικές διαβουλεύσεις στο πλαίσιο των υφιστάμενων δημοσιονομικών δυνατοτήτων και λαμβανομένου υπόψη ότι οι προτεραιότητες αφορούν τις γλώσσες των διαδοχικών διευρύνσεων (2004, 2007 και 2013).

- γ) Εισήγηση προς τους υπεύθυνους, δια της κατάλληλης υπηρεσιακής οδού, για συντονισμένη δράση διόρθωσης των μνημών με βάση τις υποδείξεις των χρηστών.

Συνέχεια που δόθηκε: Οι διορθώσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του έτους από τις μεταφραστικές υπηρεσίες ενσωματώνονται στις επόμενες εκδόσεις των μνημών που διατίθενται δημόσια. Ωστόσο, οι διορθώσεις αυτές αφορούν μόνο τα σφάλματα που υποπίπτουν στην αντίληψη των μεταφραστών στο πλαίσιο κάποιων νέων μεταφράσεων. Όσοι διαπιστώνουν λάθη στις μνήμες μπορούν επίσης να ενημερώνουν την Επιτροπή προκειμένου οι διορθώσεις να εντάσσονται στις επόμενες εκδόσεις των μνημών.

δ) Διοργάνωση παρουσιάσεων από το Γραφείο Αθηνών για χρήση Eur-Lex, IATE και μνημών για μεταφραστές.

Συνέχεια που δόθηκε: Θα προγραμματιστούν τέτοιες παρουσιάσεις σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια που προσφέρουν σπουδές μετάφρασης και διερμηνείας από το νέο ακαδημαϊκό έτος (2014-15).

2. Προτάσεις για τη συγκέντρωση των διαθέσιμων ορολογικών πόρων:

α) Εκκλήση προς όλους τους φορείς παραγωγής ορολογίας να χρησιμοποιούν παράλληλα με τους δικούς τους διαύλους διανομής και την IATE ως αποθετήριο ελεγμένης ελληνικής ορολογίας.

Συνέχεια που δόθηκε: Πριν προχωρήσουμε σε επίσημη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς ενδιαφερόμενους φορείς πρέπει να μελετήσουμε τα προβλήματα της συντήρησης των συλλογών (ενημέρωση της IATE για διορθώσεις στις επιμέρους συλλογές ορολογίας) και τα συναφή προβλήματα διανοητικής ιδιοκτησίας που ενδέχεται να ανακύψουν. Αυτό προβλέπεται να γίνει στο πλαίσιο της υπό σύσταση ομάδας εργασίας (βλ. σημείο 3).

β) Καθιέρωση της υποχρεωτικής υποβολής με κάθε (εσωτερικά ή εξωτερικά) μεταφραζόμενο κείμενο και ενός δελτίου ορολογίας με αναφορά στην χρησιμοποιηθείσα ορολογία

Συνέχεια που δόθηκε: Βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικές διαβουλεύσεις για να δρομολογηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες προς τους μεταφραστές..

3. Προτάσεις για τη δημιουργία δικτύου άμεσης απάντησης σε ερωτήματα ορολογίας:

α) Σύσταση ομάδας εργασίας που θα καθορίσει τους τομείς για τους οποίους απαιτείται υποστήριξη και την (θεσμική αλλά όχι γραφειοκρατική) διαδικασία λειτουργίας.

β) Δημιουργία ιστότοπου για την εθελοντική εγγραφή των εμπειρογνομόνων που θα θελήσουν να αποτελέσουν μέρος του δικτύου.

Συνέχεια που δόθηκε: Βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικές διαβουλεύσεις για να δρομολογηθούν σχετικές δράσεις πριν από το τέλος του 2014.

4. Πρόταση για τη θεσμική επικύρωση και εναρμόνιση της υφιστάμενης ορολογίας: σε συνδυασμό με το παραπάνω σημείο 1β) και με την ευθύνη της IATE, διόρθωση, επικύρωση και εναρμόνιση υφιστάμενης ορολογίας.

Συνέχεια που δόθηκε: Το σημείο αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο της ομάδας εργασίας που θα συσταθεί στο πλαίσιο του παραπάνω σημείου 3.

Παναγιώτης ΑΛΕΒΑΝΤΗΣ